דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, כ"ד בסיוון תשמ"ז, 21 ביוני 1987 ● גליון 19149

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

● מעבר לקו מקארתי / טדי פרויס
● משהו קורה בעתוני לוב / דן אבידן
● געגועים לקשרים של פעם / אריה ארד
● היתושים הובסו / דנקה הרניש
● משני צידי המערה / דני רובינשטיין
● דבר פתוח (5); ספורט (9־10); רפואה (11); בידור (12)

מזג האויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 13–25, תל־אביב: 18–26, חיפה: 17–26, רמת הגולן: 12–27, נהריה: 17–26, טבריה: 20–32, נצרת: 16–26, עפולה: 16–28, השומרון: 16–27, לוד: 17–27, יריחו: 18–32, עזה: 19–26, באר שבע: 16–29, אילת: 23–37 מעלות.

נלכדה אחת החוליות המסוכנות בשומרון: אחראית לרצח בוכרים, פארס ואל־מצרי

קיבלו הוראות מהחזית של חבש בסוריה ● מצנע משבח השב"כ

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע מודיע על תפיסת חוליית המחבלים. (צילום: יצחק הררי)

מאת אוריאל בן־עמי ודני רובינשטיין, סופרי „דבר"

כוחות הבטחון לכדו בשבוע שעבר את אחת מחוליות המחבלים המסוכנות ביותר שפעלו בשומרון. החוליה, שהופעלה מטעם החזית העממית של ג'ורג' חבש, רצחה בשכם את אלברט בוכריס, אזרח עובד צה"ל, את ג'מאל פארס שומר משמר הגבול ואת זאפר אל־מצרי, ראש עיריית שכם. כן ניסתה החוליה לרצוח את ראש עיריית ג'נין עבדאללה לאחלוח, וכן פצעה שני ישראלים: חיים תנעמי בשכם ואודי עובר בג'נין.

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע ציין ביום שישי כי החוליה פעלה במקצוענות ובמיומנות גבוהות ביותר. היא קיבלה את הנחיותיה

(המשך בעמ' 2)

(המשך בעמ' 2)

שמיר בחוף־השנהב – ערב שובו:

ארבעת הנשיאים האפריקאים יפעלו ליציאת יהודי אתיופיה

מאת בני מוריס, שליח „דבר" ו„ג'רוזלם פוסט"

יאמוסוקרו, חוף השנהב (מיוחד ל„דבר"). — המנהיגים האפריקאים שעמם נועד ראש הממשלה שמיר במהלך ביקורו בארבע מדינות במערב אפריקה ינסו לשכנע את שליטי אתיופיה להתיר את יציאתה של שארית הקהילה היהודית מארץ זו — כך אמר אתמול שמיר במסיבת עתונאים שכינס בבירת חוף השנהב עם תום מסעו.

שמיר סיפר כי הוא ביקש מהמנהיגים, נשיא קאמרון פאול ביאה, נשיא טוגו איאדמה, נשיא ליבריה סמואל דו ונשיא חוף השנהב פליקס הופואה בואני, להתערב אצל האתיופים כדי לאפשר „איחוד משפחות" וכי הם הסכימו לכך.

בסכמו את ביקורו ביבשת השחורה אמר שמיר, כי זה חיזק את קשריה של כל אחת מהמדינות שבהן ביקר עם ישראל וכי הנחיל לאפריקאים את התחושה ש„המערב מתעניין בהם ואינו מתעלם מגורלם".

(המשך בעמ' 2)

מפלגת העבודה פתחה אתמול מסע הסברה ארצי בעד יוזמת השלום. ביום הראשון כבר חתמו כ־75,000 איש על העצומה הקוראת לממשלה לאמץ את יוזמת השלום של פרס. בתמונה: צעירים חותמים על העצומה בחוף פלמחים. (צילום: יוסי אלוני)

פרס יבקר בשווייץ לשיחה עם גורם מדיני שלא זוהה

מרפי ליעקבי: ירדן לא דוחה הסדר חלקי

מאת יוסי מלמן ואמנון דנקנר, סופרי „דבר"

שר החוץ שמעון פרס עומד לבקר בשווייץ במסגרת מסעו במערב־אירופה, והוא ישהה שם בשבת. רשמית מציינים מקורביו, שנקבעה לו בז'נבה פגישה עם שר החוץ פייר דובר אך יש רמזים, כי יקיים פגישות נוספות, שלא פורסמו. ההנחה היא, כי יקיים שיחות עם גורם מדיני לא־שווייצי, במסגרת מאמצי קידום השלום. יצויין, כי שניים מעוזריו של שמעון פרס ביקרו גם הם

(המשך בעמ' 2)

ח"כ דראושה בשובו מוואשינגטון ל„דבר":

ערפאת רוצה לפגוש קבוצת ח"כים מישראל לדיון בשלום

אליאב: נפגשתי כ־40 פעם עם בכירי אש"ף

מאת יצחק מרידור, [illegible] הלילה, נתן רועי ואמיר רוזנבליט, סופרי „דבר"

ראש אש"ף יאסר ערפאת מוכן לפגוש, במועד קרוב ככל האפשר, ובכל מדינה אירופית שעליה יוסכם, קבוצה של חברי כנסת ישראלים, ולדון איתם בדרכים לקידום תהליך השלום. ובמסגרת של פגישה זו הוא יהיה מוכן לצאת בגילוי־דעת משותף, שיקרא לקיום הזכויות הלאומיות של שני העמים — על כך סיפר אתמול ל„דבר" ח"כ עבדול

(המשך בעמ' 2)

„אגד" ממשיך בהשבתה בערים ובפרברים; „קול ישראל" והלימודית ישבתו גם הבוקר

מאת דוד כושיב, האריאלה ראובני, סופרי „דבר"

קואופרטיב „אגד", ממשיך בהשבתת התחבורה העירונית והפרברית בגלל מחסור באמצעים כספיים. אמש חידש הקואופרטיב את שירותי התחבורה העירונית והבין־עירונית במתכונת רגילה של מוצאי שבתות והבוקר הוא מחדש את שירותיו כרגיל, אולם החל מהשעה 6.00 בערב הוא יפסיק את השירותים העירוניים לישובים כפריים, מושבים, קיבוצים ומושבות. החל מהשעה 7.00 בערב יופסקו שירותי התחבורה בכל הקווים העירוניים של „אגד".

היתר להסיע נוסעים תמורת תשלום שכר בכלי רכב פרטיים ובאוטובוסים ציבוריים, בקווים בהם השבית „אגד" את שירותיו, שניתן על ידי משרד התחבורה נמצא עדיין בתוקף.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ומזכיר חברת העובדים דני רוזוליו נפגשו ביום ששי עם חברי הנהלת „אגד" שלמה לוין ויצחק מנחם לפי בקשת האחרונים. בשיחה זו השתתפו גם נציגי חברת העובדים במזכירות „אגד" שמעון רודיק ודוד הרניק וכן מנכ"ל חברת העובדים ד"ר שמעון רביד.

בשיחה זו הציע ישראל קיסר לחברי הנהלת „אגד", כמה רעיונות מעשיים שיש בהם כדי לסייע

(המשך בעמ' 2)

מאת סופרי „דבר"

שידורי „קול ישראל" והטלוויזיה הלימודית ישבתו גם הבוקר. יש להניח כי במרוצת היום יתקיימו מגעים להפרת „השבתת המגף" שעליה החליט הוועד המנהל של רשות השידור, ובמהלכם של מגעים אלה תלוי חידוש שידורי הטלוויזיה הלימודית בקרוב.

שר החינוך והתרבות, הממונה על רשות השידור, יוועץ הבוקר עם יועציו המשפטיים, במגמה לברר סמכויות התערבות שלו בעניין זה, ויתכן שיעלה את הנושא בישיבת הממשלה. הממשלה תקיים היום את ישיבתה אחרי הצהרים, לאחר קבלת הפנים לראש הממשלה החוזר היום.

שר החינוך מתייחס במורת רוח להחלטת הוועד המנהל על השבתת מגן ורואה בה הקצנה מיותרת של הסכסוך. כיום שישי, ביקש השר באמצעות יועצו לעניני תקשורת של ישראל כהן להימנע מצעד זה, כדי למנוע החרפת המצב.

אולם הרוב בוועד המנהל החליט ביום שישי לאשר את עמדתו של המנכ"ל אורי פורת ולהפסיק את עבודת הטכנאים בטלוויזיה, בעקבות העיצומים שנקטו בימים האחרונים. השביתה נכנסה לתוקפה ביום ו' בשעה 2 אחרי־הצהרים „עד שובם לעבודה מלאה ותקינה". בתגובה על כך השבית האגף לאיגוד מקצועי של ההסתדרות את שידורי הרדיו והטלוויזיה הלימודית.

מיום שישי אחרי הצהרים לא היו

(המשך בעמ' 2)

הורביץ ניסה להשיג את „אתא" לבניו

כחבר ועדת הכלכלה הביא את פיני גרוב אל פרס כדי לשכנעו – אך פרס דחה אותם

מאת מוריה אבנימלך, סופרת „דבר"

השר יגאל הורביץ מילא תפקיד פעיל בנסיון של בניו, יואב ויונתן, לרכוש את חברת „אתא" בעת המשבר במפעל לפני שנתיים.

יגאל הורביץ היה באותה עת חבר ועדת שרים לכלכלה שדנה בהצעות השונות לרכישת המפעל, ביניהן הצעת דוד אליאנס ואליעזר פלג, וכן הצעה של האחים הורביץ. חברי ועד עובדי „אתא" לשעבר, פיני גרוב וגרשון פלד זוכרים היטב את השר יגאל הורביץ, שביקר במפעל בקרית־אתא יחד עם בניו בנסיון לשכנעם לקבל את הצעת הבנים. פיני גרוב אמר ל„דבר", כי הורביץ טען בפניו שלא השתתף בישיבת ועדת השרים לכלכלה כשזו דנה בהצעת בניו, אך מאחורי הקלעים הוא היה פעיל מאד. במהלך המשבר הביא יגאל הורביץ את יו"ר ועד עובדי „אתא" פיני גרוב לראש הממשלה דאז שמעון פרס, בנסיון לדבר על ליבו לקבל את הצעת בניו. פרס דחה את פניית הורביץ על הסף ולא היה מוכן לדבר עמו על ההצעה, ולפיני גרוב אמר: „עזוב את הנושא".

גורם ממלכתי בכיר אישר, כי השר הורביץ היה פעיל כל אותה עת בעסקי בניו ואמר: „מי שמכיר את היחסים הקרובים בינו לבין בניו מבין את מידת מעורבותו בעסקיהם". השר הורביץ הכחיש אתמול את הדברים וטען כי הם „שקרים ורשעות".

מעורבות השר הורביץ בעסקי הבנים, במקביל לפעילות כשר בממשלה, סותרת את דבריו כאילו ניתק לחלוטין קשריו אלה והיא מנוגדת להוראות ועדת השופט אשר.

מעורבות משמעותית אחרת של השר הורביץ בעסקי בניו הינה ערבות אישית בלתי־מוגבלת בסכום לחברות „יריב" שבבעלות בניו שנתן השר לבנק לאומי. חובות חברות אלה לבל"ל נאמדים היום ב־15 מיליון דולאר. דירקטוריון בל"ל נתן להנהלת הבנק גיבוי לפתוח בהליכים משפטיים נגד השר למימוש הערבות. אם לא יספיקו נכסיו של השר לכיסוי הערבות הוא עלול להיקלע למצב של פשיטת רגל.

יולי אדלשטיין הורשה לעלות

מוסקווה (ע"צ). – מסורב העליה יולי אדלשטיין, שנידון בשנת 1984 לשלוש שנות מאסר במחנה עבודה משום שעסק בהוראת עברית ושוחרר ב־4 במאי לאחר שעונשו הומתק, הורשה עתה לעלות לישראל – על כך הודיע אדלשטיין עצמו ביום ו' בשיחה עם עתונאים מערביים.

אדלשטיין בן ה־28 ציין כי הוא הגיש לפני שלושה שבועות בקשת הגירה נוספת ללשכת ההגירה הסובייטית. ביום ב' הוא קיבל מכתב תשובה, שבו צוין כי הוא יוכל לצאת את גבולות ברה"מ.

עו"ד שמואל ברזל (מימין) מגיע לבית־המשפט עם פרקליטו עו"ד רם כספי. (צילום: יצחק הררי)

עו"ד ברזל הנאשם בגניבת 18 מיליון – שוחרר בערבות

(ע) – בית המשפט המחוזי בירושלים הורה ביום ו' לשחרר בערבות את עו"ד שמואל ברזל, מי שהיה היועץ המשפטי של בנק צפון־אמריקה, הנאשם בעבירות גניבה ומירמה בסכום כולל של כ־18 מיליון דולאר.

בראשית הדיון המשפטי, שנערך בפני השופט עזרא הדיה, ביקש בא־כוחו של ברזל, עו"ד רם כספי, מהשופט, שלא לקבוע תנאי שחרור בערבות כלפי ברזל, אלא להסתפק במלת כבוד של מרשו, שיתיצב לדיונים במשפטו. השופט הדיה הגיב

(המשך בעמ' 2)

מתמוטט שלטון גאנדי ומפלגתו בהודו

ה.ב. באהוגונה, מנהיג „מפלגת העם" (במרכז), אחת משתי המפלגות המרכיבות את הגוש שניצח בבחירות המקומיות במדינת האריאנה שבצפון הודו, חוגג את נצחונו. (צילום: א.פ.)

ניודלהי (רויטר). – סימן שאלה גדול מרחף מעל לעתידו הפוליטי של ראש ממשלת הודו ראג'יב גאנדי מאז התברר ביום ו' מלוא היקפה של המפלה שספגה מפלגתו, מפלגת „הקונגרס", בבחירות המקומיות שנערכו בשבוע שעבר במדינת הריאנה.

היתה זו אחת המפלות המשמעותיות ביותר שנחלה מפלגת „הקונגרס" ב־101 שנות קיומה. עם היוודע התוצאות הסופיות לגבי 84 מושבים בפרלמנט המקומי התברר, ש„הקונגרס" זכתה רק בארבעה מתוך 90 המושבים. עד לבחירות החזיקה המפלגה ב־61 ממושבי הבית.

את קולות מצביעי „הקונגרס" לקחה בבחירות הנוכחיות ברית של שתי מפלגות סוציאליסטיות, „מפלגת העם" ו„מפלגת העם היהודית". ברית זו, שעד לבחירות החזיקה 23 מושבים בפרלמנט של האריאנה, זכתה הפעם ב־72 מושבים.

בגד דינם של 8.7 מיליון תושבי מדינת האריאנה שברצועה הצפונית, הזבת ההינדית, של המדינה, מקווה המסורתי של מפלגת הקונגרס, משמש סימן מובהק לצפוי למפלגה זו בבחירות הכלליות שייערכו בעוד פחות משנתיים.

גאנדי ערם הגיב על כשלון מפלגתו בבחירות המקומיות. משקיפים בהאריאנה ובדלהי, שהוא ניהל מערכת בחירות כושלת. על אף החשיבות הרבה של תוצאות ההצבעה בה. כשלונו היה השישי בשנתיים האחרונות מתוך שבע מערכות בחירות מקומיות שהתקיימו בהן. במארס איבדה המפלגה את מאחזה האחרון בדרום המדינה, במדינת קראלה, ומאז גילו ראשיה דאגה מהמשך הסחף במעמדה בשאר חלקי המדינה. אתמול הביעו אחדים מהם ספקות באשר למנהיגותו של גאנדי וליכולתו להוביל את המפלגה לבחירות הבאות, והלכו אף רמזו, שלא תהיה להם ברירה, אלא ליטול את רסן המפלגה מידיו.

(המשך בעמ' 2)

משתחרר לך באוקטובר כסף מהמניות הבנקאיות שבהסדר?
הצטרף עכשיו לתכנית "אופציה בטוחה" לחסכון ותראה איך כספך מוגן טוב יותר.

תמורת 2% עכשיו תגן על כספך מהיום ועד נובמבר מעליית מדד או פיחות.*

קשר בראל

רוצה לפתוח תכנית חסכון בנובמבר וליהנות מהתנאים של היום?

תמורת עמלה של 2% מהסכום שהנך רוצה להפקיד עד אמצע נובמבר, אתה רוכש עכשיו אופציה להיכנס לתכנית חסכון ומבטיח לעצמך את הגבוה מבין שיעור עליית המדד או שינוי שער הדולר, כבר מהיום ועד 15.11.87.

*אם תרצה לממש את האופציה, תצטרף עד נובמבר לתכנית חסכון צמודה למדד או צמודה לדולר - לפי בחירתך, תשלם עמלה נוספת בשיעור 2%.

רוצה להתחיל לחסוך כבר מהיום? לבחירתך "אופציה בטוחה" נוספת

פתח עכשיו תכנית חסכון צמודה למדד או לדולר והבטח לעצמך זכות להיכנס עד אמצע נובמבר, לתכנית חסכון נוספת, בסכום מקביל. על סכום החסכון הנוסף תקבל את הגבוה מבין שיעור עליית המדד או שינוי שער הדולר, כבר מהיום ועד 15.11.87.

במסלול חסכון זה אינך משלם כל עמלה.

אופציה בטוחה

הבנק רשאי להפסיק את התכנית בכל עת או לשנות את תנאיה.
לקבלת פרטים היכנס עוד היום לסניף בנק הפועלים הקרוב אליך.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים בעמ

هكذا من الاصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

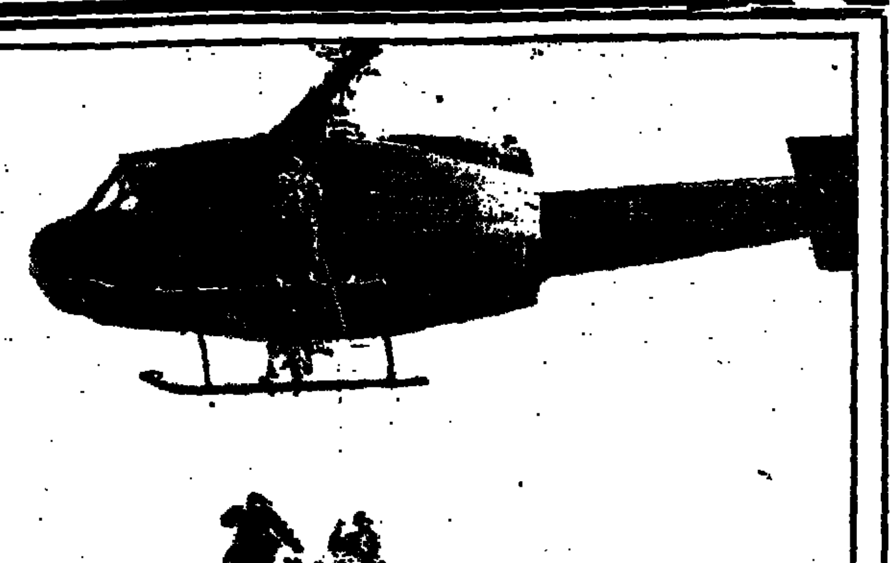

חיילים אמריקאים מן היחידה המוטסת ה־32 של צבא ארה"ב מתרגלים נחיתה ממסוק מערב־גרמני במהלך תמרון „אורורה אקספרס" שנאט"ו עורך במזרח תורכיה. במסגרת התמרון, שיימשך כחודש, נבחנים נהלי שיתוף פעולה בין מדינות הברית הצפון־אטלאנטית. (צילום: א.פ.)

קוהל מציע הקמת יחידה קרבית לגרמניה ולצרפת לחיזוק נאט"ו

בון (רויטר וע"צ). – קאנצלר מערב־גרמניה הלמוט קוהל הציע ביום ו' להקים יחידה קרבית משותפת לצבאות צרפת ומערב־גרמניה לחיזוק הברית הצפון־אטלנטית.

„אנו רוצים להתקדם בשיתוף הפעולה הצבאי־מדיני בינינו", אמר קוהל במסיבת עתונאים שכינס בבון. „אני חוזה הקמת יחידה צבאית בשותפות מכל הבחינות, בסדר גודל של חטיבה. יהיה בכך משום ביטוי לשיתוף פעולה כולל בין שני העמים שהיו עוינים בעבר".

בהמשך דבריו אמר קוהל, כי החטיבה המשותפת שאת הקמתה הוא רואה לנגד עיניו תקום במסגרת נסיונית שתאפשר בחינה של האפשרות שכוחות צבאיים ממוזגים כאלה יתקיימו בעתיד.

נשיא צרפת פרנסואה מיטראן התייחס אתמול ברעיונו של קוהל באומרו כי זה מתנגש עם „מכשולים היסטוריים". כדברים שאמר במהלך ביקור בעירה קאאור שבנורמאנדי הוסיף מיטראן ואמר, כי דבריו של קוהל „מצביעים על כיוון שאותו אני מחייב".

„זה נכון לדבר על הגנה אירופית", אמר מיטראן להלן. „זוהי אפשרות שטעונה הגדרה, אבל המעודדת, יחד עם זאת, סיטואציה היסטורית מסובכת".

ואכן האפשרות שחיילים צרפתיים וגרמניים יצעדו שכם אל שכם במסגרת צבאית משותפת לאחר שניצבו משני עברי המיתרס כשלוש המלחמות הגדולות ב־120 השנים האחרונות מעוררת תמיהה. רעיון זה נשקל ברצינות לאחרונה לנוכח החששות בקרב השמרנים במערב־גרמניה, כי האינטרסים הבטחוניים של אירופה יוכפפו בעתיד הקרוב להתירתה של ארה"ב להשגת הסכם לפירוק החימוש בינה לבין ברה"מ. לנוכח חשש זה גילתה צרפת, שאינה חברה בברית נאט"ו, נכונות גוברת והולכת לחזק את קשרי ההגנה שלה עם מערב־גרמניה.

הוועדה המרכזת תדון היום בקפאון הקיים במו"מ השכר

מאת חיים ביאור, כתב „דבר" לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות עומדת לדון היום בקפאון שהשתרר במשא־ומתן על הסכם שכר חדש במגזר הציבורי.

האוצר עדיין דבק בעמדתו השוללת העלאת השכר מעבר לתוספת היוקר הקבועה ואולם בהסתדרות מצפים שבהמשך המגעים תחול הגמשה כלשהי בעמדה זו.

מזכירי האיגודים המקצועיים במגזר הציבורי יגבשו השבוע תכנית למאבק ארגוני נגד הממשלה, אם לא תחול התקדמות ממשית במשא ומתן, בתוך זמן קצר.

חבר הוועדה המרכזת פיני שומר יזום דיון בסוגיית השכר הנמוך של הפועלים הערבים מהשטחים המועסקים בתחומי הקו הירוק. לדבריו, שכרם של אלפי עובדים מהשטחים נע בעשרות אחוזים מתחת לשכר המינימום הקבוע בחוק, מצב שהוא בגדר „שערוריה".

„קול ישראל" והלימודית

(המשך מעמ' 1)

שידורי רדיו – פרט לגלי צה"ל – ולא שידורי טלוויזיה ישראלית. במוצאת השבת, וגם אחרי צאת השבת, לא היו בעניין זה כל מגעים.

יו"ר אגף האיגוד המקצועי חיים הברפלד ומזכיר הסתדרות המהנדסים והטכנאים זלמן שנקמן אמרו אמש ל„דבר" כי לא היתה כל הצדקה להחלטה על השבתת המגן, וכי היא התקבלה תוך דחיית הצעות הפשרה של ההסתדרות לתקופת ביהול המו"מ. עוד אמרו כי בשלב מסויים של המו"מ, כאשר הביע פורת את תמיכתו בתביעה של הטכנאים להעלאת שכר במסגרת האיזון בין חטיבות העובדים ברשות, הוא הבטיח שלא להתנות את מילוי התביעה בשום תביעות נגדיות, אך פעל בניגוד לכך.

ביום חמישי בערב, כאשר הטכנאים השביתו את שידורי הטלוויזיה לשעה אחת, במסגרת העיצומים, החליט המנכ"ל שלא לחדש את השידורים באותו ערב, ולמחרת ביקש את תמיכת הוועד המנהל להשבתת מגן של חטיבת הטכנאים. חבר הוועד ישראל פלג התנגד לכך, אך היו"ר מיכאל יעזן ושלושה חברים נוספים של הוועד תמכו במהלך.

יו"ר הוועדה להקמת הערוץ השני, ח"כ פ. גולדשטיין הציע למשרד התקשורת להרחיב ולגוון את שידורי הערוץ השני ולכלול בו מבזקי חדשות. אמש היו מקומות הבילוי ורחובות העיר הומים יותר מן הרגיל וקהל עצום זרם לשבוע הספר העברי בכל ערי ישראל. עם זאת היתה בציבור התמרמרות רבה על האפלת המסך.

משקיפים הביעו אמש את בטחונם כי המו"מ יחודש היום וכי שידורי הטלוויזיה יחודשו הערב כדי להעביר את טקס קבלת הפנים לראש הממשלה.

„אגד" ממשיך

(המשך מעמ' 1)

לקואופרטיב בהפעלת מלוא המערכת התחבורתית למשך מספר ימים, דבר שיאפשר להנהלת הקואופרטיב להכנס לאלתר למו"מ מזורז עם הממשלה באווירה נוחה. חברי ההנהלה הודיעו לקיסר, כי הם יביאו את הצעותיו לדיון והתייחסות בפני מליאת הנהלת הקואופרטיב ויבחנו את דרך יישומם הלכה למעשה במגעים עם מזכיר חברת העובדים רני רזולי.

בפגישה הבהירו חברי הנהלת „אגד" לראשי ההסתדרות את המניעים האובייקטיביים שאילצו אותם לצמצם את השרות בקואופרטיב ואת המגמה שהם נוקטים בה, שלא לפגוע בציבור והעוסקים לעבודה וממנה.

קיסר נפגש קודם לכן באותו עניין עם ועד העובדים השכירים בקואופרטיב ובשיחה השתתף גם דן שורצבורד, המחזיק בתיק עובדי „אגד" באגף לאיגוד מקצועי.

לסופר „דבר" נודע, כי עמדת הממשלה היא לא לחדש את המו"מ עם „אגד" על קביעת סל תחבורה חדש ועל חתימה על הסכם חדש כל עוד הקואופרטיב ממשיך בעיצומים ומפסיק לסירוגין קווי תחבורה לציבור בניגוד לרשיון.

היום אמור בית משפט השלום בתל־אביב לדון בתביעת הממשלה נגד „אגד" הנאשם בעבירות הבאות: אי הפעלת שירות בהתאם לתנאי הרשיון ובניגוד לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים וסירוב לתת שירות בר־פיקוח בניגוד לאותו צו.

היועצים המשפטיים של „אגד" הגישו ביום ששי בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים לבטל את צו המניעה, שניתן במעמד צד אחד וכן לעכב את ביצועו של הצו עד שיתקיים הבירור בנושא זה.

טל"ח

בתו של ישראל (רז'ו) קסטנר היא סוזי מיכאלי־קסטנר, ולא סילביה, כפי שפורסם ב„דבר" בטעות ביום ו'.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו
מודעה בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, בקשה ליתן אישור להקלה של 6% בשטח הבניה בתחום תכנית מפורטת כס' 1895 א' כך הרחובות: לוי אשכול, אפטר וזבולא ביניכון ל', גוש 7222 חלקות 16־13.

למי שיש התנגדות להוצאת האשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו בשד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסטי
סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון ברגני
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

שמיר חוזר הבוקר; יימשך דיון הלביא

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

גיניאה המשוונית דחתה את הלחצים של ישראל לכונן קשרים דיפלומאטיים ולארח את ראש הממשלה יצחק שמיר.

לפיכך, חוזר היום יצחק שמיר כמתוכנן מביקורו בארבע מדינות מערב אפריקה.

כזכור, מסרו פקידים בפמלייתו שאפשר שיצליח לבקר בעוד מדינה אחת.

ואולם, נודע שמנהיגי גיניאה המשוונית אמרו שאינם מוכנים להענות לבקשת ישראל תחת לחץ. הם הודיעו, כי ישקלו בעתיד את האפשרות לכונן קשרים דיפלומאטיים עם ישראל.

ישיבת הממשלה

ישיבת הממשלה תתקיים היום באיחור, אחרי שובו של שמיר. הממשלה לא תדון בנושא שמיטת החיטה, והיום יימשך הדיון על ה„לביא", אך לא צפויה הכרעה.

בעניין שמיטת החיטה הוגשה לשרים הצעה נגדית להצעת שרון – של השרים משה שחל ויעקב צור.

ה„טיימס" הלונדוני מספר:

ישראל משפרת הנשק הסובייטי שבידי סין

לונדון (א.פ.). – ישראל שולחת בחשאי מכונאים צבאיים לסין כדי לשפץ ולחדש כלי־נשק סובייטיים המשמשים את הצבא הסיני, לרבות מאות טנקים ותותחים כבדים – נכתב ביום ו' ב„טיימס" של לונדון.

בהסתמכו על מקורות ישראליים שאותם לא זיהה, כותב העתון, כי רוב המכונאים מועסקים על־ידי חברות נשק פרטיות, אלא שעבודתם בסין זוכה להסכמה שבשתיקה של ממשלת ישראל. לדברי העתון משפרים הישראלים את הטנקים הסובייטיים על־ידי הוספת מערכות בקרת ירי משוכללות ומדי־שווח מונחי לייזר, ובמקרים מסוימים על־ידי החלפת קני הירי.

הטכנאים הישראלים מועסקים בסין מזה כשנה, מאז החלה מסתמנת הפשרה בין שתי המדינות. העתון מוסיף וכותב, כי 24 טכנאים יוצאים לסין אחת לשלושה חודשים. הם טסים לבירה פקין דרך דנמארק ותאילנד. הציוד הישראלי המשמש אותם לשיפור הכלים הסובייטיים נשלח בדרך הים מנמל אילת.

חודש הלחץ על הרצוג לחון את אסירי הטרור

מאת מובנה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

שוב מופעלים לחצים כבדים על נשיא המדינה חיים הרצוג, לחון את אסירי ארגון הטרור היהודי.

הלחצים מופעלים על הנשיא על־ידי חברי־כנסת מהימין הדתי, המקורבים למתנחלים. אחד מחברי־הכנסת הללו, שנפגש לאחרונה עם הנשיא, מציע לו לנצל את משבר השב"כ ולחון את האסירים, בטענה שחלק מההודאות שנגבו על־ידי השב"כ נגבו מהם באופן לא־כשר.

כן נאמר לנשיא, כי השב"כ הבטיח לאסירי ארגון הטרור, כי בתמורה למתן הודאותיהם הם יקבלו חנינה בתוך פרק זמן קצר.

ייקור הדלק נדחה בשל התנגדות האוצר

מאת אמנון אמר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

העלאת מחירי הדלק למכוניות שאמורה היתה להתבצע בימים הקרובים נדחתה בשלב זה, בשל התנגדות משרד האוצר. בסוף השבוע הודיע שר האנרגיה משה שחל על כוונת משרדו לייקר את מחירי הבנזין בפעם הראשונה מזה 13 חודש.

בתגובה לדברי שחל, הודיע ביום שישי משרד האוצר, כי הצעת שר האנרגיה אינה מקובלת עליו וכי האוצר לא נתן את הסכמתו להתייקרות המתוכננת. על צו התייקרות צריכים לחתום במשותף שרי האנרגיה והאוצר ולכן התנגדות האוצר דוחה בשלב זה את עליית מחירי הדלק. לדברי האוצר, נטל המיסים על הדלק לרכב עולה על 100 אחוזים ולפיכך אין הצדקה להעלות בשעה זו את מחיר הבנזין.

עוד טוען האוצר כי העלאת מחירי הדלק לרכב תגדיל את עלות העבודה, דבר שיתבטא בתקציב המדינה ובתקציבים הציבוריים. סופר „דבר" מציין, כי טענות האוצר אינן עומדות במבחן המציאות. בחודש מרץ השנה יסתכם אחוז המס וההיטלים על הבנזין מסוג סופר בישראל ב־47.5 אחוזים, לעומת נטל מס ממוצע של 68.3 אחוזים באירופה.

כתוצאה מכך נמוך כיום מחירם של כל סוגי הדלק למכוניות בישראל בצורה משמעותית, בהשוואה למחירים בכל ארצות אירופה. סירובו של האוצר לעידכון מחיר הדלק נובע מרצונו לשמור בצורה מלאכותית על מדד נמוך ולהמנע מהגדלת החזר הוצאות החזקת הרכב לעובדי השרות הציבורי.

ברגלס: צריך מדיניות חסכון חדשה ומגובשת

מאת מאיר תדמור, סופר „דבר"

הירידה הניכרת של החסכון בשנת 1986 – מרמה של 19.5 אחוזים מהתוצר בשנים 85־1982, לרמה של 11.5 אחוז מהתוצר בשנת 1986, ובמקביל, גידול בתצרוכת הפרטית משיעור של 1.7 אחוז מ־82' עד 1985 לרמה של 14 אחוזים מהתוצר ב־1986, מחייבים שינוי במדיניות הכלכלית, כך אמר פרופ' איתן ברגלס, יו"ר בנק הפועלים, במועדון המסחרי בתל־אביב.

לדעת הדובר, מייצגים שינויים אלה בהרגלי החסכון מגמה ארוכת־טווח, ולא שינוי זמני ומכאן חריפתה של הבעיה. פרופ' ברגלס מנה את הגורמים המסבירים את הירידה החדה בחסכון ב־1986, שחלקם אינם ניתנים להכוונה וחלקם ניתנים להשפעה באמצעות מדיניות מתאימה.

המסקנה אליה מגיע הדובר היא, כי דרושה מדיניות חסכון חדשה ומגובשת. אם מדיניות חדשה זו לא תשיג רמת חסכון מספקת, האלטרנטיבה תהיה הגדלת החסכון הממשלתי – יצירה של עודף בתקציב המדינה, שפירושו קיצוץ בהוצאות או גידול במסים. אין לפנות לשתי דרכים אלה בשל הקושי בקיצוץ תקציבים מחד וההשלכות השליליות שיש לגידול במסים מאידך ומכאן המסקנה, שיש למצות את כל האפשרויות לעידוד החסכון.

נלכדה

(המשך מעמ' 1)

ממפקדת החזית העממית בסוריה ואנשיה תכננו את פעולותיהם תוך תכנון קפדני, ביצוע מעולה ומידור רב. אנשי החוליה לא היו קשורים לכל מקרי ההתנקשות שביצעו, הם גילו תעוזה רבה ביותר ובכל המקרים ירו בקרבנותיהם בצהרי היום, ובסביבה סואנת. הם תכננו מבעוד מועד דרך מילוט לאחר ביצוע מעשי ההתנקשות שאותם ביצעו.

בשלושה מן המקרים המיוחסים לחוליה שנתפסה הם קיבלו הוראה מפורשת לפגוע בקרבנות שבהם פגעו. הם עשו זאת לאחר לימוד מדוקדק של השטח ומעקב אחר קרבנותיהם. במקרים האחרים נדרשו אנשי החוליה לפגוע ביהודים כמטרות מזדמנות – במקום מיוחד שנקבע להם.

יש לציין כי החוליה ביצעה את כל משימות ההתנקשות שהוטלו עליה מטעם החזית העממית וכי לא היה מקרה שבו נדרשה לבצע פיגוע ולא ביצעה אותו. חברי החוליה מתגוררים בכפרים ענבתא ובית־פוריק בשומרון. חקירתם נמשכת וכוחות הבטחון ממשיכים לאתר אנשים נוספים המעורבים במעשי אותה חוליה.

האלוף מצנע ציין, כי שירות הבטחון הכללי פעל ללכידת החוליה במיומנות גבוהה. הוא ציין כי השב"כ הוכיח במשימה זאת כי תפקודו לא נפגם עקב הפרשיות האחרונות. ביום שישי בבוקר נשלחו קצינים מפיקוד המרכז למשפחות הקרבנות של אותה חוליה כדי לבשר להם על לכידתה.

כוחות הבטחון נערכים במקביל למנוע מעשי נקמה במשפחות חברי החוליה. אלוף פיקוד המרכז ציין, כי לא ידוע על שיתוף־פעולה בין אנשי החוליה לבין ערביי ישראל.

רצח אל־מצרי – בהוראת החזית העממית

ההחלטה לרצוח את ראש עיריית שכם זאפר אל־מצרי לא היתה יוזמה מקומית של חברי החוליה שנתפסה, אלא הוראה ישירה ממפקדת החזית העממית של ג'ורג' חבש, כך התברר מחקירת המחבלים.

את ההודעה הראשונה למשפחת אל־מצרי על תפיסת הרוצחים מסר ביום שישי בבוקר תא"ל אפרים סנה, ראש המנהל האזרחי בגדה המערבית. תא"ל סנה בא לביתו של חכמת אל־מצרי (אחיו של ראש העיר שנרצח) שעות אחדות לפני פרסום ההודעה הרשמית. הוא מסר לו על תפיסת החולייה ותגובת חכמת אל־מצרי היתה נרגשת במיוחד. בני המשפחה שהתלוננו בחודשים האחרונים, כי הממשל הישראלי איננו עושה די לתפיסת הרוצחים, הודו אתמול על העבודה המאומצת שנעשתה לחשוף את החוליה.

רגיה אל־מצרי, אלמנתו של ראש העיר שנרצח ובנו הבכור נמצאים עתה בחו"ל וראשי משפחת אל־מצרי שהיא הגדולה והחזקה בשכם אמרו, כי בטרם ימסרו הודעה רשמית הם מחכים לראות את תגובת יאסר ערפאת וארגון „פתח". כזכור, אישרו בזמנו רשויות אש"ף וירדן את מינויו של אל־מצרי קודם שהסכים לקבל את המינוי הישראלי.

עו"ד ברזל

(המשך מעמ' 1)

בתמיהה: „יכלו גם לקחת מלות כבוד מגיבור ומצור", והוסיף: „תפסיק את זה. יש בקשה למעצר עד תום ההליכים. תפסיק לבזבז זמן".

עו"ד כספי טען בשם מרשו, שכתב־האישום על פניו אינו מגלה גניבה. „מרשי לא קיבל לכיסו פרוטה אחת. הוא לא נהנה אפילו מפרוטה אחת". עוד טען עו"ד כספי, כי עו"ד ברזל עשה עיסקה, והבנק נתן אשראי לעיסקה זו, אך מאחר שהעיסקה נכשלה, לא יכולה היתה החברה, שבה היה ברזל שותף רק בשני אחוזים, להחזיר את החוב. „מצב חברה זו הוא כמו „טולל בתה", שאינה יכולה להחזיר חובות לבנקים – או איך ניתן להגיע מכך לגניבה", אמר עו"ד כספי.

במשך שעה ארוכה נימק הסניגור מדוע על המדינה למחוק מבקשת המעצר עד תום ההליכים את המלה „הונאה", המתייחסת לברזל הונאה בסכום של כ־8 מיליון דולאר. הוא טען, כי אין עבירות הונאה בחוק העונשין.

בשלב זה נכנסו הצדדים ללשכת השופט, ולאחר כשעה חזרו לאולם, לאחר שהגיעו להסדר לפי המלצת בית־המשפט: המדינה הסכימה למחוק את המלה „הונאה" מבקשת המעצר, והצדדים הגיעו להסדר באשר לתנאי השחרור בערבות. עו"ד ברזל ישוחרר בערבות עצמית של 1.5 מיליון דולאר וכן יופקד בקופת בית המשפט סכום של חצי מיליון דולאר או ערבות בנקאית בסכום זה. כן הוצא נגד עו"ד ברזל צו עיכוב יציאה מהארץ ודרכונו יישאר מופקד במשטרה.

בתום הדיון נשאל עו"ד כספי, מדוע עמד על מחיקת המלה „הונאה" מבקשת המעצר. הוא אמר כי למלה קונוטאציה שלילית, הקושרת את מרשו למעשים שלא עשה.

הברפלד: ארגונים מקצועיים גדולים פונים להצטרף להסת'

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

יו"ר האיגוד המקצועי של ההסתדרות חיים הברפלד מסר, כי איגודים מקצועיים גדולים הנמצאים היום מחוץ להסתדרות מבקשים להצטרף אליה ובראשם ארגון המורים העל־יסודיים והסתדרות הרופאים.

חיים הברפלד שהשתתף במפגש הסתדרותי בחיפה ביום ששי האחרון הסביר שבקרב איגודים אלה הגיעו להכרה, כי רק בתוך של ההסתדרות הכללית הם יוכלו להשיג הישגים.

הוא התייחס גם לאיגודים מקצועיים של האקדמאים אשר הודיעו על רצונם לפרוש מההסתדרות וציין שאמנם קיימים עיוותים מחייבים פתרונות ולא יהיה מנוס אלא למצוא את הדרך ולקבל החלטות קשות כדי לתת לאיגודים אלה חופש פעולה, עם בקרה מסויימת ובכך לשמור על המערכת כולה. גם אלה שרוצים לפרוש מההסתדרות אינם יודעים מה יקרה ב„שטח" מבחינת שייכות לוועדים מקומיים. „ברור שאם ההסתדרות תהיה חזקה, וההנהלות תדברנה איתנו ולא עם איגודים פורשים", אמר הברפלד.

חיים הברפלד תקף את הרפורמה במס הכנסה והוא גילה כי 0.2 אחוז מהמשתכרים קיבלו 80 אחוז מהטבות הרפורמה והשאר – 20 אחוז – חולקו בין שאר אזרחי המדינה. „כל שרעת הקול בארץ לא הגיבה על תרגיל זה". הוא הדגיש שבמו"מ על הסכמי העבודה החדשים תובעת ההסתדרות, שהשכר הריאלי בשנת 1987/88 לא יהיה פחות מזה של 1986/87. האוצר מתנגד לכך.

ארבעת הנשיאים האפריקאים

(המשך מעמ' 1)

„האפריקאים חיים בתחושה שהמערב אינו מתעניין בהם ואינו מתחשב בדעותיהם ובאינטרסים שלהם", אמר שמיר, כהוסיפו כי ביקורו עשה לתיקון הנזק שנגרם בכך והוכיח לאפריקאים כי ישראל מתעניינת בהם.

יתרה מזו, שמיר אמר כי ביקורו עודד עניין מחודש בקרב שליטי מדינות אפריקאיות שלהן אין כיום קשרים רשמיים עם מדינת ישראל לחדשם. הוא הסביר כי הכללת מדינות נוספות בביקורו הנוכחי לא נתאפשרה עקב מחסור בזמן ואי יכולתן להתארגן לקראת ביקור ממלכתי בזמן קצר.

בכך התייחס שמיר, ככל הנראה, לגינאה המשוונית, ששלחה בשבוע שעבר, בעת ששמיר שהה בקאמרון, שליח מיוחד ליאונדה עם הזמנה לשמיר לכלול אותה במסעו הנוכחי. עוזריו של שמיר השיבו לשליח, כי שמיר יהיה מוכן להענות להזמנה רק אם תתחייב גינאה המשוונית להכריז במהלך הביקור על חידוש היחסים עם ישראל. נראה שנשיא גינאה לא היה מוכן לקבל תנאי זה, והביקור לא יצא אל הפועל.

עם זאת הביע שמיר גם אתמול את בטחונו בכך שמדינות אפריקאיות נוספות יחדשו בקרוב את קשריהן עם ישראל.

בסוף השבוע בילה שמיר כשמונה שעות בשיחות בארבע עיניים עם נשיא חוף השנהב הופואה בואני, ועוזריו אמרו, כי „הכימיה בין שני האישים היתה רבה". הם דנו, לדבריהם, בנושאים מדיניים מזרח־תיכוניים ועולמיים ובנושאים כלכליים.

פרס יבקר בשווייץ לשיחה

(המשך מעמ' 1)

לאוזניהם בשווייץ.

שמעון פרס יוצא מחר לביקור של עשרה ימים בבריטניה, צרפת וגרמניה, והוא ייפגש עם מרגרט תאצ'ר, פרנסואה מיטראן והלמוט קוהל ועם שרי החוץ של אותן מדינות. ביום ו' הוא יטוס מפאריס לז'נווה.

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח התיכון ריצ'ארד מרפי אמר ביום ו' בוואשינגטון בפגישה עם שר הכלכלה גד יעקבי, כי על־פי התרשמותו ירדן אינה דוחה על הסף אפשרות של הסדר חלקי עם ישראל, בתנאי שזה יהיה קשור בהסדר כולל.

יעקבי הזכיר למרפי כי מתכונת כזאת גובלה בהסכמי קמפ דייוויד שבהם נקבעה תקופת מעבר של חמש שנים בין הסדר חלקי לכולל בגדה וברצועה, ומרפי אמר כי על־פי התרשמותו רוצה ירדן הפעם תקופת מעבר קצרה בהרבה.

מרפי אמר ליעקבי כי התרשם שיתכן הסכמה בממשלת ישראל לגבי מתכונת של ועידה בין־לאומית. יעקבי השיב כי הבעיה היא שהמחלוקת האמיתית בממשלת ישראל אינה על ענייני נהול אלא על מהותו של ההסדר: מחצית הממשלה דוחה את התפישה האמריקאית של שטחים תמורת שלום. מרפי שאל אם תיתכן הסכמה בממשלת ישראל על הפתרון המהותי. ויעקבי השיב לו, כי הסכמה כזאת תיתכן על מתכונת של הסדר ביניים עם ירדן.

מרפי, היוצא בחודש הבא לשיחות עם הסובייטים, בין השאר בנושא הוועידה הבינלאומית, הביע באזני יעקבי אופטימיות לגבי הסיכוי להגיע להבנה עם מוסקווה. הוא אמר כי הרוסים מגלים גישה גמישה ופרגמאטית וכי אפשר להתקדם אתם בהדרגה.

בשיחה אחרת שקיים יעקבי עם סגן מזכיר המדינה ג'ון וייטהאד, דנו השניים בנושא הסיוע האמריקאי לישראל. וייטהאד אמר, כי הוא משוכנע כי הסיוע ברמה הנוכחית של 3 מיליארד דולאר לשנה לא ייפגע למרות חלקו הגדל והולך במכלול תקציבי סיוע החוץ של ארה"ב ולמרות הבעיות התקציביות שבפניהן עומד הממשל. וייטהאד הודה כי חלה שחיקה בערכו הריאלי של הסיוע, הן בשל ירידת ערך הדולאר לעומת המטבעות האירופאיים והן בשל האינפלציה בארה"ב.

וייטהאד אמר עוד כי ארה"ב מתעניינת מאד בוויכוח הציבורי המתנהל בישראל בנושא ה„לביא", אולם לא הביע עמדה פומבית העלולה לגרום נזק בשעה של רגישות גבוהה. עם זאת הוא אמר, כי אם ממשלת ישראל תבקש זאת, תהיה ארה"ב מוכנה לקיים דיון משותף בשאלה, שבו יידונו גם החלופות ל„לביא".

ערפאת רוצה לפגוש קבוצת

(המשך מעמ' 1)

והוב דראושה, בשובו מכינוס ה„לובי" הערבי בוואשינגטון.

לדברי ה„לובי" הערבי הוזמנו לראשונה השנה שלושה חברי־כנסת ישראלים: ח"כ עזר כרעה (שלא נכח – בגלל התחייבויות קודמות), ח"כ דראושה וח"כ רן כהן מר"צ. בשיחה עם סופרי „דבר" אמר ח"כ דראושה, שעל דבר נכונותו של ערפאת להיפגש עם חברי־כנסת ישראלים לדיון בקידום תהליך השלום נמסר לו במהלך הכינוס בוואשינגטון על־ידי אישיות ערבית בכירה, אדם המקורב ביותר לראש אש"ף. האיש שמסר את ההודעה טרח להדגיש, כי הוא אכן מוסמך למסור את ההצעה.

„אני רואה בהצעת ערפאת", אמר ח"כ דראושה, „פריצת דרך היסטורית, ואני אהיה מוכן, להשתתף יחד עם ח"כים אחרים, בפגישה כזאת. מה עוד שהתרשמתי בביקורי האחרון בארה"ב, שאין לנו מה לצפות ליוזמות של אחרים לקידום תהליך השלום. התרשמתי, שהממשל האמריקאי עייף ושאינו מסוגל כיום לשום יוזמה בנושא המזרח התיכון; הוא עסוק באיראנגייט, בקונטראס ובאיידס, והבעיה המטרידה אותו כעת היא המפרץ הפרסי והדרך להבטיח את חופש השיט שם".

ח"כ דראושה נפגש במהלך הכינוס, בגלוי, עם סגן השר הסעודי, ד"ר עבדול רחמן אל כמאל, שהצהיר על תמיכתו בכינוסה של ועידה בינלאומית כדרך לפתרון הסכסוך הישראלי־פלשתיני. בכינוס הוחלט על שיגור משלחת של אנשי ציבור ערבים מארה"ב למזרח התיכון, לסיורים ולפגישות עם ראשי המדינות.

מפגשים עם אש"ף

„מערכת שלמה, ואנוכי בתוכה, ממשיכה לפעול באינטנסיביות, כולל מפגשים עם אש"ף, כדי לברר מה עלה בגורלם של שבעת השבויים הנעדרים של צה"ל מתקופת מלחמת לבנון" – כך אמר אתמול אריה (לובה) אליאב, בתכנית [illegible] בבאר שבע.

אליאב התייחס אתמול לעדותו של איש השב"כ „ראובן" במשפט משלחת השמאל לרומניה, שגילה כי אליאב היה בין אלה שנפגשו עם אש"ף, על פי הוראת הממשלה. אליאב ציין כי מאז אוקטובר 1982, הוא קיים כ־40 מפגשים עם אנשי אש"ף בכירים במקומות שונים בעולם, על־פי בקשתו של ראש הממשלה דאז, מנחם בגין:

„בגין פנה אלי באוקטובר 1982 וביקש ממני לצאת לחו"ל ולהיפגש עם כל מי שאמצא לנכון מהארגונים הפלשתיניים, כדי לברר היכן שבויינו, מי מחזיק אותם וכיצד ניתן להגיע אליהם? נפגשתי עשרות פעמים עם אישים מתונים באש"ף, בהם עיסאם סרטאווי, בבירות שונות באירופה, מוריטניה ואתונה ועד פאלמה דה־מאיורקה ואפילו במדינות שונות במזרח התיכון, תוך סיכון עצמי רב".

אליאב ציין, כי במפגשים אלה שימש לא רק שליח של ממשלת ישראל, אלא לא פעם אף שירת את האינטרסים של הצד השני. „השליחות היתה דו־סטרית. כך, למשל, אנשי אש"ף רצו לדעת מה מתרחש במחנה 'אנצאר' ומה מצבו של צאלח תעמרי. על כל הפגישות הללו דיווחתי ישירות לראש הממשלה מנחם בגין וגם ליצחק שמיר, משה ארנס ויצחק רבין. בממשלה יש כיום דו"חות מפורטים מהשליחויות שלי, כמעט ספר שלם, הכולל מידע לא רק בנושא השבויים, אלא הערכות־מצב שלי מתוך שיחות ממושכות עם אנשי אש"ף".

„נכון אמנם שנשלחתי בנושא ספציפי של טיפול בשבויים", הוסיף אליאב, „אולם אינך יכול לשבת עם בכירים באש"ף ולנהל שיחות ממושכות אך ורק על מצבו של חזי ש'. הם ידעו שאני מדבר בשם ממשלת ישראל, שבראשה עומד מנהיג הליכוד מנחם בגין".

מתמוטט

(המשך מעמ' 1)

תסיסה בדארג'ילינג

אתמול פתחו בדלנים קיצונים בני גורקה במתקפה מרוכזת על מטרות ממשלתיות שונות במסגרת מאבקם למימוש דרישתם להקמת מדינת גורקה בחבל דארג'ילינג שבצפון־מזרח הודו. הם פתחו את מסע ההצתות והפיצוצים בניתוק החבל משאר אזורי המדינה על־ידי פיצוץ הגשרים והכבישים המוליכים אליו. לאחר מכן הם חיבלו ב־16 בנייני ממשלה, ו־11 מהם נהרסו כליל.

מנהיג המחתרת הבדלנית של הגורקה „חזית השחרור הלאומית" הודיע אתמול, כי הפיגועים נועדו לציין את יומה הראשון של שביתה כללית במחוז דארג'ילינג, שעליה הוא הכריז לאות מחאה על עמידתו של ראש ממשלת הודו ראג'יב גאנדי בסירובו לקבלו לראיון ולדון עמו בדרישות בני הגורקה להגדרה עצמית.

מאז החלה התסיסה בקרב כ־900,000 בני הגורקה בראשית השנה שעברה, נהרגו עשרות רבות של אזרחים במחוז דארג'ילינג, מקום מושבם של רוב בני הגורקה. בשבוע שעבר התפשטה האלימות גם למדינת מג'ליה השכנה, ומאז כבר נרשמו שלושה מקרי מוות ופציעות רבות בהתנגשויות בין בני הגורקה למשטרה.

לדברי משטרת דארג'ילינג יש למחתרת הגורקה חמישה מחנות אימונים חשאיים וכמה מפעלים לייצור כלי־נשק בשטח החבל המנוהלים על־ידי ותיקי גדודי הגורקה המהוללים בצבא הבריטי ובזה ההודי. בסוף השבוע שלחו השלטונות תגבורת של 1,500 שוטרים למשטרה המקומית למשך 15 ימי השביתה הצפויה.

חיים דמבובסקי

כ"ב בסיון, מת חיים דמבובסקי, בגיל 67.

הוא וכל אחיו, שלושה בנים ובת, היו בין הראשונים להיענות לקריאת הסוכנות להתגייס לצבא הבריטי. לפי הוראות שלמה ארזי ז"ל ויחד עם נחמיה גור, הוא פעל להשיג נשק ותחמושת להגנה בכל דרך אפשרית. כשעמדו לפרוק מחסן נשק גדול של הבריטים, הוסגר על־ידי מלשין, וב־1942 נדון נחמיה גור ל־14 שנות מאסר וחיים דמבובסקי ל־8 שנים. הוא ישב בכלא ארבע וחצי שנים עד אשר קיבל חנינה, 80 יום אחרי שאחיו הבכור, שלמה דמבובסקי, נהרג. מאז שחרורו עבד, כל חייו, במפעל הפלדה של סולל בונה במפרץ. היו לו ידי זהב והוא היה מסגר מעולה, למרות שלא היתה לו כל השכלה אקדמית. הוא דחה את הצעות העבודה שקיבל מגורמים פרטיים ונשאר עם סולל בונה. אחרי שחרורו מהכלא לא דרש ולא קיבל כל פיצוי מהמדינה. הוא לא זכה לגור בדירה מפוארה, לרכוש מכונית או וידאו או לצאת לחופשות בחו"ל, אולם הוא חי בכבוד, ללא מרירות, ושמר על חוש ההומור. הוא היה בן הדור שנתן הכל למען המדינה ולא חשב שבשל כך מגיעה לו תמורה כלשהי. היה מאותם פועלים שהאמינו באידאל של כיבוש העבודה ועזרה לזולת אשר מבלעדיהם מדינת ישראל לא היתה קמה ולא היתה מגיעה להישגיה הכלכליים והבטחוניים.

שאול רמתי

דוד דיוידוב ז"ל

לזכרו של חבר יקר

חלפה שנה מאז נסתלק מאתנו דוד וידידנו וככל שהזמן חולף – כן מצטייר יותר ויותר אבדנו של האדם המיוחד הזה. כי דוד לא רק חבר היה – אלא – ובעיקר אדם.

יש התכונות הטובות של מאן דהוא מסתגלות לסביבה – ומתפשרות עם המצוי, אך לא כזה היה דוד. עקרונותיו בהם דגל – ובעיקר רגישותו לשוויוניות הנחו אותו הן בעבודתו היומיומית הן בפעילותו הציבורית. דוד בהשקפת עולמו לא השתייך לרוב שסובב אותו – והיו דרושות אמות־מידה מאד מאוזנות, כדי לשמור על מידות הצרך הכללי, מול דרישות הפרט. כחבר ועד הפועלים במקום עבודתו – וכדובר של ציבור – ידע דוד להלך – מבלי לפגוע את טובת האדם – אך גם מבלי לפגוע בטובת המשק – ממנו נתפרנסו עשרות ומאות מחבריו – בחוריו.

תפיסה חברתית – אף אם היא חזה – עקיפה על פני מעלתנות ללא בסיס תנועתי־חברתי.

וככל שעובר הזמן – ודוד איננו אתנו, בן יותר משמו ותורגש היעדרותו – כי אישיותו קורצה מחומר אחר – וכבר בשעתו חבריו הקרובים חשים את הריקנות שנותרה לאחר הסתלקותו של בן משפחה חבר, מאוכה מעלה.

צבי רן 21.6.87

שערי מטבע חוץ ביום 19.06.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—	1.56	1.63	1.56	1.63	1.56	1.63	1.5981	1.6099	1.5921	1.6119	1.5931	1.6131	1.6020
1 מארק גרמני	+0.0005	0.86	0.89	0.86	0.90	0.85	0.90	0.8730	0.8858	0.8745	0.8854	0.8731	0.8841	0.8789
1 ליש"ט	-0.0056	2.54	2.65	2.56	2.68	2.56	2.68	2.5938	2.6261	2.6050	2.6355	2.6030	2.6358	2.6145
1 פרנק צרפתי	+0.0002	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2612	0.2644	0.2613	0.2646	0.2618	0.2650	0.2631
100 ינים יפאניים	-0.0015	1.08	1.13	1.08	1.14	1.08	1.14	1.1004	1.1141	1.1033	1.1171	1.1032	1.1171	1.1083
1 גולדן הולנדי	+0.0003	0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7749	0.7846	0.7763	0.7860	0.7757	0.7854	0.7801
1 פרנק שווייצרי	+0.0002	1.03	1.08	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0517	1.0647	1.0537	1.0668	1.0586	1.0668	1.0587
1 כתר שוודי	-0.0003	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2506	0.2537	0.2507	0.2538	0.2510	0.2542	0.2522
1 כתר נורבגי	—	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2376	0.2406	0.2377	0.2406	0.2376	0.2406	0.2392
1 כתר דני	+0.0002	0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2319	0.2347	0.2325	0.2354	0.2325	0.2354	0.2338
1 מארק פיני	-0.0003	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3598	0.3642	0.3601	0.3646	0.3600	0.3645	0.3621
1 דולר קנדי	+0.0005	1.16	1.21	1.17	1.22	1.16	1.22	1.1849	1.1996	1.1879	1.2027	1.1870	1.2020	1.1953
1 דולר אוסטרלי	-0.0008	1.08	1.19	1.11	1.19	1.11	1.19	1.1487	1.1630	1.1474	1.1617	1.1485	1.1630	1.1565
1 ראנד דרא"פ	+0.0007	0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7896	0.7995	0.7897	0.7995	0.7896	0.7996	0.7947
10 פרנקים בלגיים	-0.0043	0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4198	0.4251	0.4220	0.4272	0.4215	0.4268	0.4240
10 שילינגים אוסטריים	+0.0024	1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2412	1.2567	1.2409	1.2564	1.2455	1.2612	1.2508
1000 לירטות איטלקיות	-0.0007	1.18	1.24	1.18	1.26	1.18	1.27	1.2055	1.2205	1.2089	1.2239	1.2094	1.2246	1.2148
1 „סל" (ECU)	-0.0001	—	—	—	—	—	—	1.8103	1.8329	1.8151	1.8358	—	—	1.8244
1 דינר ירדני	—	4.53	4.81	4.51	4.80	4.54	4.85	—	—	—	—	—	—	4.6458
10 לירות לבנוניות	—	—	—	0.12	0.13	0.10	0.13	—	—	—	—	—	—	0.1209
1 לירה מצרית	—	0.68	0.72	0.71	0.76	0.65	0.71	—	—	—	—	—	—	0.7409

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	10	– 16	מעונן
אמסטרדם	11	– 16	מעונן
באונוס איירס	4	– 16	בהיר
הלסינקי	10	– 15	בהיר
הונג קונג	27	– 30	בהיר
וינה	13	– 18	מעונן
ז'נווה	8	– 15	מעונן
טוקיו	19	– 23	גשום
ניו יורק	20	– 32	גשום
סאן פאולו	6	– 20	מעונן
פאריס	13	– 19	גשום
פרנקפורט	11	– 17	גשום
ציריך	10	– 15	גשום
ריו דה ז'נרו	14	– 24	מעונן
שטוקהולם	14	– 17	מעונן
שיקגו	19	– 32	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 364655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35202
swissair

למקרה שיוחלט על ביטול פרוייקט ה„לביא"

רבים ממהנדסי התעשייה האווירית בודקים הצעות עבודה בחוץ־לארץ

מאת אריה אור, שליח „דבר" בפריס

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – רבים ממהנדסי התעשייה האווירית קיבלו הצעות עבודה קונקרטיות מחברות אירופיות ואמריקאיות. האחרים מהם כבר הציעו לעיתונים למקרה שפרוייקט ה„לביא" יבוטל – נודע לסופר „דבר" ממקורות זרים. למהנדסים הישראלים מוצע שכר של 60,000־30,000 דולר בשנה בתוספת דיור ו„מענק העברה", ותמורתם הם נדרשים לחתום על חוזים לחמש שנים לפחות.

מנכ"ל התעשייה האווירית משה קרת אמר לסופר „דבר" בתגובה על ידיעות אלה „אני במקום אינני חושב שזה צריך להיות הפתרון. עם זאת אינני מופתע, והידיעה אינה מופרכת לחלוטין". קרת חזר אמש לארץ כדי להשתתף בהמשך דיוני הממשלה בעתיד ה„לביא". הסלון האווירי הי"ג ינעל היום.

בתשובה על שאלה, אם בכוונתו להתפטר אם פרוייקט ה„לביא" יבוטל, אמר המנכ"ל קרת: „לא נכשלתי, ואין סיבה להתפטר. אני עובד עם ציבור יוצא מן הכלל, שתרם את כל מרצו והצליח. אם במקום להיות נישא בפי כל בגאווה, מוצא עצמו ציבור זה בתוך סערה שאין לו חלק בה – מישהו צריך לתת את דעתו על השלכותיה החברתיות של התופעה הזאת ועל המסקנות הנובעות ממנה".

בתשובה על שאלה נוספת אומר קרת שאם יוחלט על גניזת פרוייקט ה„לביא", יהיה צורך לפתוח מיד במו"מ עם ההסתדרות ועם ארגון העובדים על משמעויות ההחלטה לגבי התעסוקה בתעשייה האווירית, וכן עם הספקים ועם קבלני־המשנה על ביטול החוזים הקיימים. התעשייה האווירית גם תצטרך לבצע סידורים ארגוניים בעלי השלכות פיננסיות מרחיקות לכת. על משרד הבטחון יהיה להחליט על עתיד החברה, ובעיקר יהיה צורך לבנות אסטראטגיה חדשה של התעשייה הישראלית.

אשר למגעים שקיימו נציגי התעשייה הישראלית בסלון האווירי ובשוליו, אמר קרת, כי מאחורי הקלעים נעשו הרבה מאוד דברים קונקרטיים. כמעט כל הפגישות שנקבעו אכן התקיימו. „זאת הצגה של מגעים ענפים, מרובים ומסועפים שניהלה התעשייה האווירית בכל כיוון אפשרי. בשנתיים האחרונות נחתמו הסכמים ומזכרי הבנה בארה"ב, באירופה ובמקומות אחרים, והסלון זה קיבל ביטוי בולט ודרמאטי".

קרת הזהיר, כי הדיבורים על התקשרות אפשרית בין התעשייה הישראלית לבין התעשייה הצרפתית נובעים בחלקם מגעגועים לימים עברו. „התעשייה הישראלית התפתחה במהירות ובנתיבים מקבילים לתעשייה הצרפתית, ובחלק מהשווקים הן מתחרות זו בזו", הסביר קרת. „בשיחותינו ניסינו למצוא תחומים שבהם אין קונפליקט, אלא זהות אינטרסים, ואנו מנסים לבדוק אם אפשר לפתח הבנה על בסיס עסקי. אני מעריך, שבהתחלה יש סיכוי רק לדברים ברמה הבסיסית".

מזל"טים לשווייץ

ביומו האחרון של הסלון ביקרו בביתן הישראלי הרמטכ"ל ומפקד חיל־האוויר השוויצי. לסופר „דבר" נודע, כי שווייץ היא המדינה האירופית שכבר החליטה להצטייד במזל"ט הישראלי.

ראש עיריית וואשינגטון מריון בארי מכחיש במהלך מסיבת עתונאים שכינס את טענותיה של קארן ג'ונסון (תצלום בפינה), כי היא מכרה לו קוקאין וכי הם צרכו את הסם ביחד יותר מעשרים פעם בין השנים 1980 ו־1982. האשמותיה של ג'ונסון הועלו בתוכנית טלוויזיה ביום ה', ומיד לאחר מכן זימן בארי את מסיבת העתונאים. לפי שעה מוקדם מכדי לומר אם עתידים חילופי ההאשמות ההדדיים להתפתח לכלל פרשה נוספת שתסעיר את הציבור האמריקאי. (צילום: א.פ)

חייל שהעביר הקלטת דברי מצנע לקריית־ארבע – לדין

מאת אוריאל בן עמי, סופר „דבר"

חייל המילואים שהקליט שיחה בין אנשי מילואים לאלוף פיקוד המרכז ומסרה לפרסום לאנשי קריית־ארבע יועמד לדין בצה"ל.

נבדקת האפשרות להעמיד לדין גם את אהרון דומב (דומפה) מקריית־ארבע שמסר את ההקלטה שקיבל מחייל המילואים לפרסום בעתונות.

בשבוע שעבר סיים גדוד המילואים ששירת בעת ההתפרעות בדהיישה את שירותו. חיילי הגדוד נפגשו לשיחת סיכום עם האלוף מצנע שבמהלכה שוחחו על האירוע בדהיישה. אחד מחיילי המילואים הקליט את השיחה ללא רשות ומסרה לאהרון דומב, מאנשי קריית־ארבע.

דומב העביר את השיחה לכתב „חדשות" לפרסום. בצה"ל רואים בחומרה רבה את האירוע ופועלים להעמדתו לדין של החייל, במקביל נבדקת העמדתו לדין של אהרון דומב.

שר הבטחון יצחק רבין הודיע, כי הוא רואה בחומרה רבה את העצומות שארגנו חיילי המילואים שסיימו את שירותם בגבעון.

רבין ציין, כי אין זה משנה מי הם החותמים ואם הם שייכים לשמאל או לימין. הוא הורה לרמטכ"ל לנקוט צעדים נגד החותמים העצומות והודיע כי יאסור על חיילים לחתום כקבוצה על עצומות פוליטיות.

נזירים בודהיסטים נמלטים משוטרי הכוח לפיזור הפגנות של משטרת סיאול בירת דרום־קוריאה אתמול, במהלך ה־נ"ב של ההפגנות האלימות נגד הנשיא צ'ון דו־הואן. מפלגת השלטון של הנשיא [illegible] אתמול בכוונתה לחתור למשרה עם הכוחות האופוזיציוניים במדינה והודיעה על כוונתה לקיים היום ועידה כללית של חבריה כדי לדון באפשרות לחדש את המגעים על הנהגת רפורמה בשיטת הבחירות. יו"ר המפלגה, הנחשב ליורשו המיועד של הנשיא, רו טאי וו, אף הרחיק לכת ורמז בשיחה עם חבר אחת המפלגות הקטנות, כי בנסיון לפתור את המשבר הוא לא יהסס לוותר על כסאו. (צילום: א.פ)

מחשש לטומאת כוהנים במטוסיה:

„אל־על" הזמינה 1,000 ארונות פלסטיק להטסת גופות לישראל

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

חברת „אל־על" הודיעה בימים אלה לרב הראשי האשכנזי של חיפה, הרב שאר־ישוב כהן, כי הזמינה, בעקבות פנייתו 1,000 ארונות עשויים כפלאסטיק להטסת גופות לקבורה בישראל אשר ימנעו את החשש של „טומאת כהנים".

כפי שנודע, הארונות מפלאסטיק הם פרי תכנון של המכון הטכנולוגי לבעיות ההלכה בירושלים. הרב שאר ישוב כהן, שחזר בסוף השבוע מביקור בארה"ב אמר לסופרת „דבר", כי עד כה הועברו ארונות מתים מארה"ב ומאירופה, לקבורה בישראל במטוסי „אל־על" במיכלים עשויים עץ והחלקם אף מתכת. במיכלים מסוג זה לא נמנעת יציאת הטומאה לחלל המטוס ועל כן לכהנים אסורה הטיסה במטוסים כאלה.

לדבריו התברר לו באותה מטוסיה ב„אל על" כי במטוס מועברת גופה בארון שאינו מונע את חשש הטומאה והחברה הסדירה לו טיסה במטוס אחר. הרב שאר־ישוב כהן ציין, כי בניית הארונות מפלאסטיק זולה יותר, כפי שנמסר לו, מבניית ארונות מחומרים אחרים, ומכיוון שבשנה האחרונה הטיסה חברת „אל־על" כ־300 ארונות במטוסיה לקבורה בישראל, הרי שהזמנת המיכלים האטומים שיוצרו בפלאסטיק וימנעו „טומאת כהנים" עשויה לעודד יהודים שומרי מצוות והכהנים לטוס במטוסי „אל־על".

הרב שאר־ישוב כהן הוסיף, כי נמסר לו מחברת „אל־על" כי בדעתם לבנות בתאי המטען של מטוסי הנוסעים מיכלים נוצבים לאחסון ארונות עם גופות הדבר זה יוסיף על הוראות של מניעת דליפה של „טומאה".

ילד פצוע נישא באלונקה מחניון התת־קרקעי של מרכול בברצלונה שבו התפוצצה ביום ו' מכונית תופת. 15 בני אדם נהרגו ו־30 נפצעו בפיצוץ, שבוצע, ככל הנראה על־ידי אנשי המחתרת הבאסקית „אטה". ראש ממשלת ספרד פליפה גונזאלס הפסיק סיור בבראזיל כאשר נודע לו דבר הפיצוץ ושב מיד למדריד. ראש עיריית ברצלונה אמר אתמול לכתבים, כי כחמש דקות לפני שהתפוצצה המכונית הודיע מטלפן אלמוני בשם המחתרת הבאסקית, כי היא הוטמנה בחניון המרכול. כשנשאל מדוע לא פונה הבניין הוא השיב, כי ההודעות על הטמנת מטענים הן כה רבות עד שאין כל אפשרות להתייחס אל כולן. (צילום: א.פ)

40 מפעלים ישראליים ישתתפו במכרזי ממשלת ארצות־הברית

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

כ־40 מפעלים מישראל ישתתפו בפרוייקט המכרזים של ממשלת ארה"ב. מכון היצוא הישראלי אישר בימים אלה תקציב של 150,000 דולאר לפרוייקט.

בכוונת המכון לארגן קבוצות של שמונה עד עשרה מפעלים ישראליים בתחומי ייצור שונים, כגון פלאסטיקה, אספקה רפואית, אלקטרוניקה וחלפים לרכב. הם יידרשו ליצור קשר עם חברה אמריקאית, שתמיין מכרזים מתאימים למפעלים ישראליים הן מבחינת קווי הייצור המפעלים והן מבחינת יכולתם לייצר מוצרים חדשים לפי דרישות המכרזים. החברה האמריקאית תיצור גם שותפויות בין מפעלים ישראלים ומפעלים אמריקאיים, במגמה להקל על השתלבות הישראלים בשוק האמריקאי.

ממכון היצוא נמסר, כי הוא יסייע באיתור מפעלים ישראליים המסוגלים לעמוד בדרישות השוק האמריקאי, יעקוב אחר פעילותה החברה האמריקאית והקשר שלהן עם קבוצת המפעלים בארץ, ויממן את פעולת התשתית להפעלתו של הפרוייקט החדש.

בהתעלמו מן הסערה שמעורר ביקורו אצל האפיפיור

אוכל לקדם השלום – אמר ואלדהיים לעתונות הירדנית ערב ביקורו שם

מאת רישה קין, סופרת „דבר" באוסטריה, ומסוכנויות הידיעות

וינה (מיוחד ל„דבר"). – נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים, צוטט על־ידי עתוני ירדן כמי שאמר שהוא מקווה לסייע ליישוב הסכסוך במזרח־התיכון, למרות ההאשמות שהוטחו בו על־ידי ארגונים יהודיים כי היה מעורב בביצוע פשעי מלחמה בשירות הנאצים. ואלדהיים אמור לבקר בירדן ב־1 ביולי, מיד עם תום ביקורו בוואתיקן, והדברים נאמרו במהלך פגישה שקיים עם עורכי עתונים ירדניים לקראת ביקורו. מזכיר האו"ם לשעבר אמר לעורכים, כי אין לו „אף שמץ של ספק" בכך שהוא יכול עדיין להביא תועלת בקידום מאמצי השלום באיזור. „הדבר מסב לי קורת רוח רבה, לנסוע לירדן ולפעול באופן ממשי יותר בתחומים הדו־צדדיים והבינלאומיים, כמו גם במאמצים להביא לכלל סיום את המשבר במזרח־התיכון", הוא צוטט בעתוני ירדן. ואלדהיים שיבח את קריאתו של חוסיין לוועידה בינלאומית בחסות האו"ם, אך הדגיש, כי לדעתו, אין הדיונים עצמם צריכים להתנהל במסגרת הוועידה אלא בשיחות ישירות. „עליה לשמש מסגרת בלבד, שתחתיה יוכל המשא ומתן להתנהל", הוא אמר.

בינתיים נמשך גם באוסטריה הוויכוח על ביקורו הרשמי הקרוב של ואלדהיים בוואתיקן. דבריו של יו"ר האיגודים המקצועיים אנטון בניה, אשר השמיע מישראל דעה שלילית על הזמנתו של ואלדהיים על־ידי האפיפיור הפולני היכו גלים ועוררו התנגדות רבה אצל אלואיס מוק ושאר ראשי מפלגת העם וגם בעתונות האוסטרית.

אתמול הודיע סגן הקאנצלר של אוסטריה ושר החוץ שלה אלויס מוק שאוסטריה תבקש מישראל הבהרות בעקבות גינוי הזמנתו של ואלדהיים לראיון אצל האפיפיור.

[illegible] „די־פרסה" [illegible] מדגיש מוק כי הוא [illegible] „שנאה" [illegible] יהודים ונוצרים".

למרות שהקאנצלר וורניצקי הצדיק ערב צאתו לביקור בשוודיה, את בניה העלה על גם כל מה שעשה עבור המדינה, נראה עתה שהביקור הרשמי בוואתיקן הציא את ואלדהיים מן הבדידות שבה הוא חי שנה שלמה מאז נבחר לנשיא. התמרון, שבעזרת קשריה של „מפלגת העם" הקאתולית הביא לו לוואלדהיים את ההזמנה לוואתיקן, היה מוצלח ביותר ומהווה סתירה בפניהם של כל אלה שרואים בו עלבון לאוסטריה.

הרושם האישי שלי הוא שהזמנה זו היתה נחוצה לו מאד גם מפני שהוועדה הבינלאומית של היסטוריונים שצריכה לבחון את תפקידו במלחמת העולם השניה לא הורכבה עד כה, כנראה עקב אי הצלחה למצוא אישים בעלי שם שיהיו מוכנים להשתתף בה ומתוך תקווה לגמור את הפרשה עם ההרבילטציה הזו.

זעם בכנסת

טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת, מוסרת: גם סיעת הליכוד פנתה לאפיפיור בבקשה לבטל את הזמנת ואלדהיים. במברק ששיגרה הסיעה לאפיפיור נאמר בין היתר: „עליך להודות בשגיאתך. זהו המבחן האמיתי לשליחותך המוסרית. מאות מיליוני אנשים ברחבי העולם העוקבים אחרי התנהגותך מצפים שתשנה את החלטתך".

הליכוד יזום עתה דיון מיוחד במליאת הכנסת במטרה להביא להודעת סיכום דומה של הכנסת על דעת כל סיעות הבית שתכלול פניה לאפיפיור לבטל את הזמנת ואלדהיים. הסיעה תבקש מיו"ר הכנסת להעלות את הנושא לסדר היום כבר מחר.

מחאות יהודי רומא

ראשי הקהילה היהודית של רומא שיגרו ביום ד' מברק לאפיפיור יוחנן פאולוס השני ובו מחו על כוונתו לארח את ואלדהיים ביום ה' השבוע.

„יהודי רומא מביעים את אכזבתם ואת מחאתם", נאמר במברק. „נאומו הנאצל בפני יהודי וארשה עומד בסתירה חמורה להענקת ראיון לאדם שהתפשר עם המשטר הנאצי והחשוד בביצוע פשעים נגד אוכלוסיה אזרחית והקהילה היהודית".

פליאה וצער

הוואתיקן הביע אתמול „פליאה וצער" על שביקורו המתוכנן של ואלדהיים עורר ספיקות בקרב הקהילה היהודית באשר לכבוד שרוחש האפיפיור לבני העם היהודי.

בהודעתו הכתובה הראשונה מאז הוכרז הביקור המתוכנן ביום ד' שעבר הדגיש הוואתיקן, כי הראיון עם האפיפיור נתבקש על־ידי ואלדהיים ולא הוצע על־ידי האפיפיור ביוזמתו וכי יש לראותו בהקשר הכולל של היחסים הדיפלומאטיים הנורמאליים של הוואתיקן עם אוסטריה.

עיראק חידשה ההתקפות במפרץ: הפציצה מיכלית ואת מסוף חארג'

בחריין (רויטר). – עיראק חידשה אתמול את מלחמת המיכליות במפרץ הפרסי לאחר הפסקה של כחודש ימים. מטוסי קרב עיראקיים תקפו אתמול מיכלית נפט הרשומה במאלטה ואת מסוף הנפט שבאי חארג'.

כאמור, ההתקפה האיראנית הביאה לסיומו חודש של רגיעה בנתיב המים הבינלאומי, שהחל מיד לאחר ההתקפה העיראקית על הפריגטה האמריקאית סטארק ב־17 במאי.

ראש ממשלת איראן חוסיין מוסאווי רמז בדברים שמסרו ברדיו טהראן, כי איראן תגיב על התקפה בפעולת גמול. לדבריו, „אי הבטחון במפרץ יגדל עתה, בעקבות ההתקפה, במידה ניכרת".

בהמשך דבריו טען מוסאווי כי ההתקפה העיראקית בוצעה בסיוע כוויית וכי תכליתה היתה „לסלול את הדרך להתערבות אמריקאית באיזור. על כולם לדעת, מכל מקום, שאנחנו לא נרתע מלהפוך את נוכחותה הצבאית של ארה"ב באיזור למטרה למהלומותינו המוחצות", הוא סיכם את דבריו.

דיפלומאטים פירשו את ההפסקה בת החודש בהתקפות העיראקיות כאות לתמיכתה של בגדאד בנסיונות האחרונות של מדינות ערב למציאת פתרון לסכסוך העיראקי־איראני, אבל מנהיגי עיראק עמדו כל העת על כך שמדיניותה של בגדאד לא השתנתה. „ההפסקה הזמנית לא נבעה מאסטרטגיה מתוכננת מראש", אמר אתמול פקיד עיראקי בכיר לכתב „רויטר" בבגדאד. „ההתקפות העיראקיות על ספינות האויב הן חלק מאסטרטגיה קבועה ועומדת".

יצויין כי טהראן הבהירה בעבר, כי היא תיענה בהתקפות על ספינות אזרחיות במפרץ אם ספינותיה לא תותקפנה על־ידי עיראק. בתחילת השבוע שעבר אמר מוסאווי במהלך ביקור שערך בתורכיה, כי לדעתו הדרך היחידה להבטיח את הספנות במפרץ היא להכריח את עיראק לחדול מלתקוף כלי שיט מסחריים.

שיחות תיירות ישראל־צרפת

מאת דוד מרשיב, סופר „דבר" לענייני תיירות

שיחות בנושא עידוד התיירות בין ישראל לצרפת יתקיימו בביקורו של שר התיירות, התקשורת והתעשייה הצרפתי, ז'אן ז'אק דקן, בישראל. השר הצרפתי מגיע היום עם משלחת בת שישה אנשים, וביקורו יימשך שלושה ימים.

הנושאים שיידונו בין שרי התיירות שריר ודקן יהיו עידוד תיירות מארצות שלישיות, פיתוח תיירות צליינית לישראל, פיתוח תיירות נופש ושיתוף פעולה לעידוד תיירות בין שתי המדינות.

שמונה נפצעו בקטטה המונית בחאן־יונס

(ע). – שמונה בני אדם נפצעו, אחד מהם קשה, שישה אחרים נעצרו ושלושה בתים הועלו באש במהלך קטטה המונית, שהתנהלה במשך כיממה בסוף השבוע בחאן יונס.

הקטטה פרצה במהלך תפילה במסגד בחאן יונס. סמוך לשעה 17.00 ביום שישי, החלו בני משפחת אל־מצרי לריב ביניהם בתוך המסגד. המריבה הפכה במהרה לקטטה המונית ושמונה בני אדם נפצעו. אחד הפצועים הועבר במצב קשה לבית החולים „שיבא" בתל השומר ושבעה פצועים הועברו לבית החולים בחאן יונס. המשטרה הזעיקה למקום, הרגיעה את הרוחות ועצרה שישה חשודים בהשתתפות בתיגרה.

ארגון „המדוכאים" הודיע שהרג ראש הקהילה בלבנון אלי סרור

ביירות (א.פ. וע"ע). – ארגון „המדוכאים עלי אדמות" הודיע אמש ליום אתמול, כי הוא „הוציא להורג" את ראש הקהילה היהודית בלבנון אלי סרור. זוהי הפעם השנייה שארגון זה, ששמו אינו אלא שם כיסוי ל„חזבאללה", מודיע על הוצאתו להורג של סרור. לראשונה הוא הודיע על כך ב־30 בדצמבר השנה שעברה.

בהודעה בכתב יד, שהועברה בשעת לילה מאוחרת למערכות העתונים „אננהאר" ו„אס־ספיר" בליווי תצלום של סרור, הודיע הארגון כי „הוציא להורג" של רב המרגלים הישראלי אלי סרור, אשר עמד בראש רשת ביון של המוסד, תחת מסווה של ניהול המועצה העליונה של הקהילה היהודית בלבנון". עוד נאמר בהודעה, כי גזר־דין המוות הוצא אל הפועל „כתגובה על ההפצצות הישראליות על הכפרים המדוכאים בדרום לבנון".

אלי סרור נחטף במארס 1985 במערב ביירות. על פי הודעת המועצה העליונה של יהודי לבנון, נחטפו שבעה יהודים לבנוניים בתקופה שבין החודשים מארס ומאי של אותה השנה. את כל החטיפות הללו ביצע ארגון „המדוכאים עלי אדמות", על פי הודעותיו.

בגילוי דעת ראשון שלו מן ה־24 בדצמבר 1985 הודיע הארגון על הוצאתו להורג של חיים שאללה כהן. גוויית הנרצח נמצאה כעבור 48 שעות.

אתמול הזהירה סוריה כי היא לא תתנה לאורך זמן לחוטפי העתונאי האמריקאי צ'ארלס גלאס ובנו של שר ההגנה הלבנוני עלי סרייאן. השניים נחטפו, כזכור, ביום ד' על־ידי 14 אנשי מיליציה בפרבר עוזאי שבדרום ביירות.

רבין עורר סערה בוועידת מחוז תל־אביב:

העמדות הכלכליות־חברתיות של „עבודה" כמו של הליכוד

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

שר הביטחון יצחק רבין תקף אתמול את העמדות החברתיות־כלכליות של מפלגת העבודה בטענה שהן אינן נבדלות מעמדות הליכוד.

דבריו של רבין, שנאמרו בוועידת מחוז תל־אביב, עוררו עליו מורת רוח קולנית בקהל, וח"כ אליהו שפייזר, מזכיר מחוז תל־אביב, הגיב עליהם באומרו, שעמדות המצע של מפלגת העבודה נבדלות מאלה של הליכוד, אלא ששרי „העבודה" מבצעים את מצע הליכוד בממשלה.

שר הקליטה, יעקב צור, שאף הוא דיבר בוועידה, מתח ביקורת על העבודות שכינסו לאחרונה השר עזר וייצמן וח"כ מוטה גור. לדבריו, „מי שמוכן לוותר על הכל, לא צריך ועידה בינלאומית".

צור תקף גם את עמיתיו השרים המתנגדים, בלי הסתייגות, לפרישת שרי מפלגת העבודה מהממשלה. „אני מסכים שזו תהיה סכנה לאומית לאפשר לשרון להיות שר הביטחון או לגאולה כהן להיות שרת המדע", הדגיש צור, „אבל אסור לקבוע נורמה שנישאר בממשלה בכל מצב. ההלכה הזאת כובלת את ידינו ויוצרת חוסר אמינות".

להערכת צור, לא יהיה אפשר לקדם את יוזמת השלום בממשלה הזאת, ולכן יש לתת עדיפות להקדמת הבחירות. אם יתברר שהאופציה הזאת אינה ריאלית, על מפלגת העבודה לשקול פרישה מהממשלה.

קברניט ה„סטארק" ושניים מקציניה הודחו מתפקידם

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – קברניט הפריגאטה האמריקאית „סטארק" ושניים מקציניה הודחו בסוף השבוע מתפקידיהם, לאחר שוועדת חקירה של הצי מצאה כי התרשלו בתפקידם בשעת ההתקפה של המטוס העיראקי על הספינה בחודש שעבר, שגרמה למותם של 37 מאנשי צוותה.

החוקרים מצאו כי הקברניט, גלן בירנדל, נטש את גשר הפיקוד דקות מועטות לפני האירוע וכי בהעדרו לא נקטו שני הקצינים שהיו ממונים על פיקוד הספינה את הצעדים הנדרשים לקדם את פני התוקף.

בינתיים הסכימה ערב הסעודית לאפשר לארה"ב להרחיב את תחום פעולתם של מטוסי ה„אייוואקס" האמריקאיים המוצבים בתחומה, כך שיוכלו להשתתף במאמץ האמריקאי להגן על נתיבי הנפט במפרץ. הסעודים יעניקו גם סיוע אווירי במטוסי ה„אף־15" שלהם ל„אייוואקס" האמריקאיים.

ההסכמה הסעודית נמסרה בסוף השבוע במכתב של המלך פאהד לנשיא רייגן.

פסיקה היסטורית בארה"ב:

גירסת סיפור הבריאה אינה תיאוריה מדעית

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בהחלטה שהוגדרה „היסטורית" קבע בית־המשפט העליון של ארה"ב, כי חוק של מדינת לואיזינה שהורה על לימוד חובה בבתי־הספר של התיאוריה הדתית בדבר בריאת העולם, שעל־פיה העולם נברא בבת אחת על כל מה שבו ולא התפתח במשך מיליוני שנים כגירסה המדעית האבולוציונית, הוא בלתי־חוקתי ולפיכך בטל ומבוטל.

ההחלטה נחשבת כתבוסה מוחצת להוגים הפונדמנטליסטים בארה"ב, והיא התקבלה ברוב של שבעה שופטים מול שניים־הנשיא רנקוויסט והשופט סקאליה, שהם מינויים שמרניים של הנשיא רונאלד רייגן.

בסיוני: ועידה בינלאומית הזדמנות פז לקדם השלום

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„אני חושש שאם לא נשתמש בהזדמנות הפז של קידום הוועידה הבינלאומית לקידום תהליך השלום באזור, התהליך יקפא למשך תקופה ארוכה מאד והדורות הבאים לא יסלחו לנו על כך זמן רב". כך אמר בסוף השבוע שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, במסיבת עיתונאים שערך במהלך ביקור באוניברסיטת בן גוריון בנגב.

בסיוני חזר והטעים כי אש"ף הוא הנציג היחיד של העם הפלשתיני ולפיכך, יש לשתפו בתהליך השלום. „בדרך כלל אינך יכול לבחור עם מי תדבר ותנהל מו"מ, לכן אני סבור שאם פגישה זו תביא אותנו למטרתנו העיקרית, שהוא השלום הכולל באזור, אנו מברכים אותם בברכת 'ברוך הבא'".

בסיוני גילה, כי עורכי דין ישראלים פנו באחרונה לבית המשפט במצרים בתביעת פיצויים לנפגעי המשפחות הישראליות בראס־בורקה. „זהו צעד שממשלת מצרים הציעה אותו מלכתחילה", אמר השגריר, „ואני בטוח בבאת האחרים שהמשפחות הנפגעות תקבלנה את מלוא זכויותיהן, כפי שיפסוק בית המשפט".

דו"ח בארה"ב: עיראק היא הגדולה ביבואניות הנשק

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – עיראק היא יבואנית הנשק הגדולה בעולם, ובין השנים 1981 ו־1985 ייבאה נשק ב־23.9 מיליארדי דולארים, כמעט כפליים מערב הסעודית, הנמצאת במקום השני עם 14.7 מיליון. פרטים אלה פורסמו בסוף השבוע בדין וחשבון של הסוכנות האמריקאית לפיקוח על החימוש. במקום השלישי נמצאת לוב עם 10.4 מיליארד דולאר, אחריה סוריה עם 8.9 מיליארד דולאר ומצרים עם 6.4 מיליארד. הודו היא המדינה השישית עם 6 מיליארד.

על פי הדו"ח עיראק מוציאה יותר כסף על צבאה מאשר יריבתה איראן. ב־1984 הוציאו העיראקים 14.6 מיליארד דולאר על תקציבם הצבאי והפכו בכך למדינה השמינית בעולם בתקציב הבטחון שלה. האיראנים הוציאו רק 11.6 מיליארד.

לדעת מומחים מבשרים נתונים אלה רעות לעיראק, משום שהם מוכיחים כי איראן הצליחה להתמודד עם עיראק בהוצאה קטנה יותר ושלפיכך לא יהיה די בלחץ כלכלי כדי להביא את איראן לשולחן הכו"ס.

150 ימאים אמריקאים לכינוס מתנדבי עלייה ב'

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

150 יורדי ים אמריקאים, מתנדבים מתקופת עלייה ב', יגיעו לישראל להשתתף בכינוס לציון 40 שנה להתגייסותם לרכישה העלייה ולרכישת עשר אניות המעפילים על־ידי המוסד לעלייה בארה"ב.

אניות אלה העלו יותר מ־30000 מעפילים, בכלל 69,563 עולים שהגיעו לארץ באופן בלתי־לגאלי בתקופה שבין גמר מלחמת העולם השנייה ועד ליקום המדינה. במבצע העפלה זה השתתפו כ־250 יורדי ים יהודים מארה"ב, קנדה ומקסיקו.

הכינוס יימשך מה־25 ליוני ועד ל־5 ביולי. במסגרת הכינוס יסיירו המתנדבים בארץ, בייחוד במקומות הסיפורים הקשורים בעלייה כגון במחנה בעתלית, ייפגשו עם עמיתיהם הישראלים, בהם מתנדבים לשעבר שנשארו בחיל הים, יהיו אורחים של חיל הים, יבקרו במתקניו ואוניותיו וישתתפו בדיונים הקשורים בנושא העלייה. חלק נכבד מאירועי הכינוס יוקדש למפגש בין המתנדבים לבין העולים שהפליגו והגיעו לארץ באמצעות המוסד לעלייה ב', המתנדבים יתקבלו גם ע"י נשיא המדינה חיים הרצוג, וישתתפו באירוע המסיים את הכינוס בפיקניק בשטח מוזיאון הארץ.

תובעים להחיל את החוק הישראלי על רצועת עזה

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

המתיישבים הישראלים ברצועת עזה, שרובם משתייכים לזרמי ההתיישבות הדתית, דורשים מהנהגת המפד"ל לפעול בגלוי למען החלתו של החוק הישראלי על רצועת עזה. הדברים נאמרו בסוף השבוע לחברי לשכת המפד"ל והסיעה, הח"כים, בוגרי המפלגה ואחרים, בעת סיבוב בישובים הישראליים באיזור.

ראש המועצה האזורית חוף עזה ראובן רוזנבלט טען, כי השלטונות מערימים קשיים על המתיישבים בעניני רישוי ובנייה, ולעומת זאת הם מגלים יחס סבלני וטוב כלפי האוכלוסייה הערבית. הוא אמר, כי בימי הממשלה הקודמת היו בידי המועצה 50,000 דונאם אדמות מדינה כ„בעתודה". כשפקע החוזה לפני זמן מה, הוא לא חודש, ובמשרד הבטחון הודיעו למועצה, שעל הקצאת שטחים לצרכי ההתיישבות יודנו בכל מקרה בנפרד.

רוזנבלט אמר, שאי אפשר להשאיר את הרצועה במצבה הנוכחי. אם אין מחילים בה את החוק הישראלי ואם אין מגבירים את ההתיישבות, פירושו של דבר הקמת ישות ערבית עצמאית באיזור. האוכלוסייה היהודית באיזור כוללת כ־400 משפחות, שהן 2,500 נפש, מול 650,000 ערבים.

صكذا من الاصل

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של חברנו, יקירנו

שמואל בראון

לשעבר מנכ"ל קראופ רעננה
ומשתתפים באבלה של רעייתו אוה
פרטים על מועד הלוויה בטל. 052"447986/7

**הנהלת קראופ רעננה
והעובדים**

הננו משתתפים באבלה של החברה
יפה רז
על מות **אביה** ז"ל

**הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו**

אנו מודיעים בצער על
פטירתו של גמלאי תנובה

אשר סגל ז"ל

תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה וועד גמלאי תנובה

במלאת שנה לפטירת בתנו

הדס שלה ז"ל

נעלה לקברה בבית העלמין בקיבוץ שפיים מחר יום שני,
כ"ה סיון תשמ"ז 22.6.87 בשעה 5.00 אחה"צ.
יוצאים מבית הבנים בקיבוץ שפיים.

**המשפחה
ובית שפיים**

אנו משתתפים בצערה של חברתנו לעבודה
מרים צוק
במות **אמה** ז"ל

תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הנפטר

בנימין מרקוביץ ז"ל

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום
החברים והנמנים בחברת החשמל

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי
הודעה בדבר הפקדה שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

מנת דם חיים לאדם

זכרו
תרומת דם אחת
מקנה ביטוח דם שנתי
למשפחתך ולך.

לתרומת דם
פנה לסניף
מגן דוד אדום הקרוב.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 24.6.1987 תונפקנה סדרות מלווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0747 א'	10	22.7.87	28
0837 ב'	40	19.8.87	56
0937 ג'	50	16.9.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 23.6.1987 (ערך יום ד', 24.6.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המתייחסים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' ג') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

חברת החשמל לישראל בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13854	מערכת פלסטים מיוחדים לתחזיק "מאור־דוד" בחדרה
13860	מלגזת הרמה ממולטלת ידנית
13865	משאבת ישרה עם תרמיל הרמה מפלסטיק
13866	עמודי משאו והתירות מפרקים והלקוחים לקו 161 קי"ו
13867	מקשורים
13869	מערכת תאי סרידה ואבטחה

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 09.07.87

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות בתל מהיום בשעות 09.00־13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. הצעה ללא אישורים כדי הזקה – לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף הבצוע

מכרז מס' 87/1015

החברה מזמינה בזה הצעות להקמת מבנים שונים (כ־2,600 מ"ר, בתי מלאכה, מקלחות וכד'), עבודות בניה אזרחית בשטח אתר תחנת הכח רוטנברג ליד אשקלון.

פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 230 ש"ח (כולל מ.ע.מ) במשרדי החברה ברח' החשמל 16, בתל־אביב (קומה 11 טלפון 614343/690) בין השעות 09.00־13.00 עד יום שישי 26.6.87.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק "קבלנים רשומים" בהתאם לחוק. יש להציג מסמכי רישום בעת קבלת חומר המכרז.

על ההצעות להגיע למשרדנו בת"א, עד יום רביעי 15.7.87 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המרכז החינוכי למשחקים בישראל

למכתבים, ת.ד. 11193 ת"א 61111

תביית: ישראל בק 10 שכונת מונטיפיורי
ליד צומת רחובות המסגר והחשמונאים.

אנו שמחים להודיע לכם על **סדנאות הקיץ** שלנו. ההרשמה תיעשה רק בטלפון: אל הגברת גאולה נביק, טלפון 03-727785, בשעות 8־10 בבוקר, כל יום החל מיום ראשון 28/6.
הסדנאות תתקיימנה בשני מחזורים, ואין הכרח להרשם למחזור שלם. כל אחד יכול להרשם גם ליום אחד. מחיר השתתפות של יום אחד, כולל חומרים ומשקה חם הוא 10 ש"ח, הורה עם ילד 15 ש"ח. הסדנאות מתחילות בשעה 10 בבוקר ומסתיימות בשעה 13.

יום שני 13/7:	משחקי נפש (להביא נעלי התעמלות או נעליים שטוחות) עיצוב ותכנון משחקים. לחורים וילדים: פעילות בבנק "דידי" והכרת משחקים חדשים.
יום שלישי 14/7:	פעלות ומשחקים לגיל הרך ולכתות היסוד. להורים וילדים: משחקים חינוכיים ותכניות לומדה במחשב. וב־11.30 פעילות בבנק "דידי" והכרת משחקים חדשים.
יום רביעי 15/7:	משחקי תיאטרון – בובות מגרבים. משחקי תקשורת. להורים וילדים: משחקים חינוכיים ותכניות לומדה במחשב. וב־11.30 פעילות בבנק "דידי" והכרת משחקים חדשים.
יום שני 20/7:	משחקי נפש (נא לבוא בנעלי התעמלות או להביא נעלים שטוחות) עיצוב ותיכנון משחקים. להורים וילדים: פעילות בבנק "דידי" הכרת משחקים חדשים.
יום שלישי 21/7:	משחקים לשיתוף פעולה. להורים וילדים: פעילות בבנק "דידי" והכרת משחקים חדשים. משחקים חינוכיים ותוכניות לומדה במחשב ב־10.00.
יום רביעי 22/7:	קיפולי נייר יפניים. תיאטרון בובות: בובות מגרבים. לילדים והורים: ב־10 – משחקים ותכניות לומדה במחשב. פעילות בבנק "דידי" והכרת משחקים חדשים.

אחרי הצהריים הורים וילדים: בשעות 16.00–19.00
ימי שני 13/7 וגם 20/7: קיפולי נייר יפניים – עידן שורץ.
ימי שלישי 14/7 וגם 21/7: קישוטים מקוריים מארגים וצמחים – רפי רוסין.
ימי רביעי 15/7 וגם 22/7: פעילות משעשעת בעשרה מקודים שונים – אלי יריטאלי.

מנת דם חיים לאדם

זכרו
תרומת דם אחת
מקנה ביטוח דם שנתי
למשפחתך ולך.

לתרומת דם
פנה לסניף
מגן דוד אדום הקרוב.

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
אגף כח אדם בהוראה

הודעה מס' התשמ"ח/5 על
משרות ניהול פנויות

אגף כח אדם בהוראה מודיע על משרות ניהול פנויות של מנהלים בבתי ספר יסודיים, ובחטיבות ביניים לקראת שנת הלימודים התשמ"ח.

מן המועמדים נדרשים כישורים בתחומי ההשכלה המדעית והאקדמית, הכשרה מיוחדת במינהל החינוך או מינהל כללי וותק בהוראה של חמש שנים.

התכונות פורסמו בפירוט בחוזר מנכ"ל מ"ג/5 מי"ז בטבת התשמ"ג (2 בינואר 1983), סעיף 131.

המעוניינים להציג מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ניהול שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס ימולא בשני עותקים: האחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, והאחר אל המפקח על בית הספר שבו מועסק המועמד.

היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות – יום שלישי, ג' בתמוז התשמ"ז (30 ביוני 1987).

רשימת המשרות

א. מחוז המרכז - בית הדר דפנה, שד' שאול המלך 39, תל אביב מיקוד 64928 טלפון: 03"5435276.

1. חטיבת הביניים הממלכתית באלפי מנשה. 6 כיתות ז'-ט'.
2. ביה"ס הממלכתי באדיאל. 9 כיתות א'-ה'. מוסד חדש.
3. ביה"ס הממ"ד "רשב"י" בבאר־יעקב. 6 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'. 2 כיתות לחינוך מיוחד. כיתה טיפולית אחת.
4. חטיבת הביניים הממלכתית דתית בגדרה. 5 כיתות ז'-ט'. המשרה פנויה לשנה.
5. בי"ס ממלכתי בגני־תקוה. 5 כיתות א'-ג'. מוסד חדש.
6. בי"ס ממלכתי בהוד־השרון. 9 כיתות א'-ו'. מוסד חדש.
7. ביה"ס הממ"ד "היחידי" ביבנה. 8 כיתות א'-ו'. 3 כיתות לחינוך מיוחד.
8. ביה"ס הממלכתי "מסילות" בנתניה. 20 כיתות א'-ו'. 6 כיתות ז'-ח'. 4 כיתות לחינוך מיוחד.
9. ביה"ס הממלכתי "שרשים" בנתניה. 33 כיתות א'-ו'. 9 כיתות ז'-ח'.
10. ביה"ס הממ"ד "עציון" בכפר־סבא. 6 כיתות א'-ו'.
11. ביה"ס הממלכתי "יחדיו" [illegible]. 12 כיתות א'-ו'. [illegible]
12. ביה"ס הממלכתי־דתי "אור השרון" בתנובות. 6 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.

ב. מחוז הדרום - [illegible]

1. ביה"ס הממלכתי "אופיר" באילת. 16 כיתות א'-ו'.
2. חטיבת ביניים ממלכתית בביה"ס המקיף "גלדווטר" באילת. 14 כיתות ז'-ט'.
3. ביה"ס הממלכתי "ערבה" באילת. 13 כיתות א'-ו'.
4. ביה"ס הממלכתי־דתי "חב"ד" באשדוד. 2 כיתות א'-ו'.
5. ביה"ס הממלכתי־דתי "מפתן" באשדוד. 4 כיתות ז'-ח'. חינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.
6. ביה"ס הממלכתי "נהלים" באשקלון. כיתה אחת א'-ו'. 3 כיתות ז'-ח'. כיתת גן אחת. חינוך מיוחד.
7. ביה"ס הממלכתי "אוהל" בבאר־שבע. 16 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'.
8. ביה"ס הממלכתי "נבים" בבאר־שבע. 10 כיתות א'-ו'. 5 כיתות ז'-ח'.
9. ביה"ס הממלכתי "מעון אברהם" בבאר־שבע. 8 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.
10. ביה"ס הממלכתי־דתי "נתיבי עם" בבאר־שבע. 5 כיתות א'-ו'.
11. ביה"ס הממלכתי־דתי "סיני בבאר־שבע. 8 כיתות א'-ו'. 3 כיתות ז'-ח'.
12. ביה"ס הממלכתי־דתי בבית־הגדי. 6 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
13. ביה"ס הממלכתי־דתי "מורשה" בברכיה. 6 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
14. ביה"ס הממלכתי "רהמים" בדימונה. 6-6 כיתות א'-ו'.
15. ביה"ס הממלכתי המאוחד בירוחם. 16 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
16. ביה"ס הממלכתי־דתי במעגלים. 7 כיתות א'-ו'.
17. ביה"ס הממלכתי־דתי "מצפה אל" במצפה־רמון. 6 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.
18. ביה"ס הממלכתי־דתי בסוסיא. 4 כיתות א'-ו'.
19. חטיבת הביניים הממלכתית דתית העמלנית "מפתן" בקרית־גת. 4 כיתות ז'-ט'. חינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.
20. ביה"ס הממלכתי "רהט ו'" ברהט. 10 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.
21. ביה"ס הממלכתי־דתי "הרא"ה" בשדרות. 11 כיתות א'-ו'.

ג. מחוז הצפון - בית המשטרה, נצרת עילית, מיקוד 16000, טלפון 06"572960

1. ביה"ס הממלכתי בבית העמק. 6 כיתות א'-ו'.
2. ביה"ס הממלכתי "גלבוע" בבית־שאן. 18 כיתות א'-ו'. 3 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.
3. ביה"ס הממלכתי "מצפור" בבני־יהודה. 10 כיתות א'-ח'. כיתה טיפולית אחת.
4. ביה"ס הממלכתי בגניגר. 9 כיתות א'-ו'.
5. חטיבת הביניים הממלכתית דתית "אברט" בחצור. 9 כיתות ז'-ט'.
6. ביה"ס הממלכתי־דתי "הדסים" ביקנעם. 6 כיתות א'-ו'. כיתה אחת לחינוך מיוחד.
7. ביה"ס הממלכתי בכפר סאלד. 6 כיתות א'-ו'.
8. ביה"ס הממלכתי "טרומפלדור" בנהריה. 9 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
9. חטיבת הביניים הממלכתית דתית בקרית־שמונה. 8 כיתות ז'-ט'. המשרה פנויה לשנה.
10. ביה"ס הממלכתי־דתי "רמב"ם" בקרית־שמונה. 13 כיתות א'-ו'.
11. ביה"ס הממלכתי "דנים" בקרית־שמונה. 13 כיתות א'-ח'. חינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.

להלן פרסום חוזר של משרות שלא העלו מועמדים:

12. ביה"ס הממלכתי "עמק יזרעאל" בגניגר. 11 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
13. ביה"ס הממלכתי־דתי "טלך" בחיספין. 11 כיתות א'-ו'. 3 כיתות ז'-ח'.
14. חטיבת הביניים הממלכתית־דתית בחיספין. 3 כיתות ז'-ט'.
15. ביה"ס הממלכתי במזרע. 6 כיתות א'-ו'.
16. חטיבת הביניים הממלכתית לילדים דרוזים במסעדה. 9 כיתות ז'-ט'. מוסד חדש.
17. ביה"ס הממלכתי בעין חרוד איחוד. 6 כיתות א'-ו'.
18. ביה"ס הממלכתי בעין חרוד מאוחד. 6 כיתות א'-ו'.
19. ביה"ס הממלכתי "רמות" בעפולה. 14 כיתות א'-ו'.
20. ביה"ס הממלכתי־דתי בקשה. 2 כיתות א'-ו'.

ד. מחוז תל־אביב - רח' הדר דפנה, שד' שאול המלך 39, תל־אביב. טלפון 03"5435406

1. ביה"ס הממלכתי "גורדון" בבת־ים. 25 כיתות א'-ו'. 8 כיתות ז'-ח'. 4 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה. פרסום חוזר.
2. ביה"ס הממלכתי "גאולים" בחולון. 8 כיתות א'-ו'. 3 כיתות ז'-ח'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.
3. ביה"ס הממלכתי "רמז" בחולון. 16 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'. כיתה אחת לחינוך מיוחד.
4. חטיבת הביניים הממלכתית "שזר" בקרית־אונו. 15 כיתות ז'-ט'. 3 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה. פרסום חוזר.
5. ביה"ס הממלכתי "המתמיד" ברמת־גן. 9 כיתות א'-ו'. 3 כיתות ז'-ח'. 2 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.
6. חטיבת הביניים הממלכתית "עלומים" ברמת־השרון. 20 כיתות ז'-ט'. 6 כיתות לחינוך מיוחד. פרסום חוזר.
7. ביה"ס הממלכתי "אהבת ציון" בתל־אביב. 14 כיתות א'-ו'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.
8. ביה"ס הממלכתי "דוד בלוך" בתל־אביב. 10 כיתות א'-ו'. כתה אחת לחינוך מיוחד.
9. ביה"ס הממלכתי־דתי "מודיעים" בתל־אביב. 12 כיתות א'-ו'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.
10. ביה"ס הממלכתי "צהלה" בתל־אביב. 16 כיתות א'-ו'. 3 כיתות לחינוך מיוחד.
11. ביה"ס הממלכתי "שרת" בתל־אביב. 17 כיתות א'-ו'. 6 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.

ה. האגף לחינוך התיישבותי, ת"ד 7036, הקריה, תל־אביב מיקוד 61070 טלפון 03"255421

1. חטיבת הביניים הממלכתית בביה"ס המקיף "פינת אנה פרנק" בסאסא. 6 כיתות ז'-ט'.
2. חטיבת הביניים הממלכתית בקרית החינוך ע"ש בן גוריון במדרשת רופין. 13 כיתות ז'-ט'.

ו. מחוז חיפה - רח' פוס דוקס 7, חיפה מיקוד 35055 טלפון 04"562133

1. ביה"ס הממלכתי לילדים ערביים בזלפה. 15 כיתות א'-ו'. 6 כיתות ז'-ט'.
2. ביה"ס הממלכתי "אופקים" בחיפה. 5 כיתות א'-ו'. 5 כיתות ז'-ח'. חינוך מיוחד.
3. ביה"ס הממלכתי "אילנות" בחיפה. 20 כיתות א'-ו'.
4. ביה"ס הממלכתי־דתי "יבנה" בחדרה. 12 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'. המשרה פנויה לשנה.
5. ביה"ס הממלכתי־דתי "שילה" בחדרה. 6 כיתות א'-ו'. 3 כיתות ז'-ח'.
6. ביה"ס הממלכתי־דתי "תלפיות" בחדרה. 7 כיתות א'-ו'. 8 כיתות ז'-ח'.
7. ביה"ס הממלכתי "גלילות" בנשר. 12 כיתות א'-ו'.
8. ביה"ס הממלכתי "עוספיא ב'" לילדים ערבים דרוזים בעוספיא. 18 כיתות א'-ו'.
9. חטיבת הביניים הממלכתית דתית "אלישבע" בפרדס־חנה. 9 כיתות ז'-ט'. פרסום חוזר.
10. ביה"ס הממלכתי "עלומים" בקרית־ים. 23 כיתות א'-ו'.

הלוח הכללי

ידיעות אחרונות | דבר ראשון בבוקר

וילות ובתים

• בודעות בטלפון: בויה, יסראברס הדיירים 03-221550 03-221896 (18915)

דירות למכירה

• בנאות־דוד 4 ח' [illegible] 02-231752 בבוקר (420)

• בבתים 3 ק.א בלפור 140, אפשרי הדיירים 03-835058 (4207)

עסקים

אולמות

• אולמות לבניה מיידית בלפון הול ב־120 מ"ר 03-997982 (18808)

חנויות

• בלוינסקי/ לבנה 400 מ"ר מפואר ים חדשים [illegible] 03-452224 (9723)

משרדים

• בלוינסקי/ לבנה 450 מ"ר [illegible] 03-452224 (9755)

הצעות עבודה

[illegible]

רוצים לקנות

• קונים ציוד למספרות ולמטבחים [illegible] 03-831494 03-814584 (18726)

מקררים

[illegible] 705201 (18732)

הלוואות

• הלוואות לשכירים עד 2000 דולר ת"א 03-622042 03-623278-9 חיפה 04-535795 (18871)

מזגני אוויר

[illegible] 03-454585 (18919)

ריפוי והרזיה

[illegible]

פוליש ונקיון

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

הכרויות

[illegible]

ירושלים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

להברת
הרעיון בעיים
באור יהודה
דרוש
מחסנאי
טכני
בעל נסיון
טל: 03-296631
למשה.

[illegible]

בין פרשת דרייפוס לפרשת נאפסו

מאת משה גלבוע

כל אירוע היסטורי הוא ייחודי, חדש תחת השמש, ובכל־זאת יש אירועים דומים ועל־כן מותר, לעיתים, להשתמש בכינוי אחד לסימונו של אחר. למשל, השימוש של אנשי השב"כ ושופרותיהם ב„משפט לינץ'", שכביכול עושים בשב"כ, הוא עקרונית לגיטימי. בעל האחוזה לינץ', שעשה שפטים בכושים בלי דין ומשפט, אמנם נשכח זה כבר, אבל אילו תבע ההמון בישראל עונש לשב"כ והיה מתנגד לוועדת חקירה ולחקירה בכלל – היה אפשר לטעון שזה משפט לינץ' בשב"כ. מאידך גיסא, אילו תבע ההמון שפרשת הקצין נאפסו לא תובא לבית־המשפט העליון ושלאחר פסק־הדין לא תתקיים חקירה משטרתית, אף־כי נאפסו טען לחפותו – היה זה משפט לינץ' בנאפסו (אפשר גם לטעון שבשני שבויי אוטובוס 300 בוצע לינץ', ואין זה חשוב, שמבחינה מוסרית צרה בני מוות הם).

אבל במקרה שלפנינו אין זה מדוייק לומר ש„עושים לינץ' לשב"כ". פרט לשולי המחנה, הציבור בכללו מלא הערכה, ותדיר גם הערצה, לשב"כ ולמפעלותיו. אין כמוהו במניעת פיגועים, בהצלת בני־אדם ממוות, ואולי גם בהצלת המדינה. חרף הגילויים הפומביים על פרשת אוטובוס 300 ועל פרישת אנשים מראשי השב"כ מתפקידיהם, המשיך השירות לקצור הצלחות, אולי אף ביתר־שאת, וכך יהיה גם אחרי פרשת נאפסו. אם יש מי שמזיק לשב"כ במבול של תדלופת לעיתונים, הרי זה השב"כ עצמו. הייתכן ששירות חשאי ימסור דבריו לאמצעי־התקשורת הפומביים מדי יום ביומו? והרי כל הדלפה מגובה, מעצם טבעה, לתפקידו החשאי והגרוע מכול, הנשמע כדבר הזה ששירות בטחוני יכפיש את עצמו באיומים, כאילו יחדל מלהופיע בבית־המשפט, וכאילו יאפס כוחו לגלות מחבלים, וכאילו „המכה שהונחתה על השב"כ תשבית את יכולת תיפקודו"?

אם מבצעי־פרסומת אלה הם הריגה מסמכות – יועמדו לדין המבצעים ותופחת דרגתם מקצינות לדרגת רס"ל; אם נעשים הדברים „ברשות ובסמכות", מן הראוי שיתפטרו המסמיכים, אפילו הם בדרג המדיני (אין לשכוח, כמובן, את הרקע בישראל של הריגה מסמכות, של העדר דיווח או של דיווח שקרי. ההתחלות בוצעו במלחמת העצמאות, בידי יגאל אלון ומשה דיין, ב„מבצע דני" ובגירוש כל ערביי רמלה, ואולי גם בחדירה לסיני אל מול הצבא הבריטי. ההמשך המפורסם הוא מבצע קיביה, שלא היה בדיוק על דעת הממשלה. חמורה מזו פרשת המיתלה, בהנהגתו של אריק שרון, שגרמה את מותם של חיילים, והשיא – במלחמת לבנון. שם ממש „חגגו" ההריגות מסמכות ודיווחי לא־אמת).

לאחר כל אלה נשאלת השאלה, מה המשותף ומה המבדיל בין פרשת דרייפוס (שנקראה בקיצור L'AFFAIRE, כמו היתה ענין יחיד בתולדות צרפת) ובין פרשת נאפסו, שאולי אינה „הפרשה" היחידה בישראל?

גם דרייפוס וגם נאפסו שירתו בצבא התקדמו בו לדרגת קצינים; על שניהם העלילו עלילות־שווא של בגידה וריגול; שניהם נידונו שוב ושוב בבתי־דין צבאיים, על סמך חומר סודי ובחלקו מזוייף, ונמצאו אשמים; שניהם זוכו לבסוף מהאשמה – האחד בבית־הדין הגדול בצרפת והאחר בבית־המשפט העליון בישראל.

לעומת המשותף, מה רב המבדיל בין השניים. דרייפוס היה הבן והחתן של משפחות מיליונרים מתבוללים. כל מעייניו היו נתונים לטמיעה גמורה בעם הצרפתי. לפי ההיסטוריונים (ראה „בריטניקה") היה אדם בינוני, ללא שמץ של ברק. הוא לא הבין את המתרחש סביבו בעם הצרפתי, אף כשזה נחצה ל„דרייפוסרים" ולריאקציונרים. ודאי שלא הבין את המתרחש בעם היהודי ולא התעניין בכך, גם כאשר בשטח הכיבוש באלג'ירייה החלו בניפוץ שמשות של יהודים והמשיכו בביזה ובפרעות.

נאפסו גא הן בצ'רקסיותו והן בישראליותו, הוא הבין את העלול להתרחש ופעל כמיטב יכולתו למנוע הסתה אנטי־ישראלית או אנטי־יהודית. אמנם שניהם היו בני מיעוטים, אך בצרפת היה המיעוט היהודי שנוא ונרדף (באלג'ירייה אמרו שצריך להכפיל את מספר היהודים על־ידי חציית כל יהודי לשניים), ואילו בישראל המיעוט הצ'רקסי אהוד וכמעט כל העם התייצב לימינו, גם בהאמינו בשב"כ ובעלילותיו.

שניהם, דרייפוס ונאפסו, שמרו על סודות בטחוניים ונמנעו, כמו מעניהם, לפגוע בכבודם של כוחות הבטחון. ייתכן שדרייפוס היה עומד בעינויים, לפחות כמו נאפסו, ועדיין שומר על החשאיות – נאפסו, על־כל־פנים שמר. הוא נמנע מלהדליף את מה שהתרחש במשפטיו, ומה קל בישראל מאשר להדליף סודות כמוסים ביותר, למשל דרך עיתונאי חוץ. הוא ביקש מבית־המשפט להתיר פירסומם של מסמכים וכשנדחתה בקשתו שמר על אלם.

ואולי ההבדל החשוב ביותר הוא בחנינה. דרייפוס, במשפט צבאי חוזר, המעוות גם הוא, נידון „רק" לעשר שנות מאסר, בהמלצה לחנינה. לצדו כבר עמד רוב העם – הזייפן הראשי, אנרי, התאבד בבית־הסוהר והבוגד האמיתי, אסתרהאזי, נמלט לחו"ל. בתביעה לדחות את החנינה ולהמשיך במאבקים משפטיים דבקו גם סניגורי דרייפוס, ובראשם הפרקליט הדגול לאבורי, וזאת אף־כי התנקשו בחייו והקלו על המתנקש להיעלם. דרייפוס, עייף מחמש שנות מאסר, הסכים לחנינה. נאפסו סירב גם לחנינה ישירה וגם לעקיפה ומוכן היה להיות כלוא עד סוף גזר־הדין.

ובכל־זאת, נאפסו הוא „דרייפוס". בעיקרי העיקרים. למשל, בעלילה הנוראה והשקרית של בגידה וריגול, בפסקי־הדין הצבאיים המבוססים על חומר חסוי ומזוייף, בישיבה בכלא, במאבק הגא על הזיכוי. בכמה נקודות הוא גיבור מדרייפוס – למשל, סירובו לחנינה, נאמנותו הכפולה והכנה גם לצ'רקסים וגם לישראל.

הקווים האדומים של גוש אמונים

מאת יואל בן־נון, עפרה

שמחתי, מחד גיסא, להיווכח שוב שעמוס עוז אכן ניצב – יחד אתי – על הבסיס היהודי של המוסר המוחלט: „לא תרצח", בלי תרגילים ופתלתלים, ולא על הבסיס הסופיסטי של מוסר אנושי יחסי, כפי שהצהיר בעבר. אני שמח להיווכח שוב שהמוסר היהודי המוחלט, ולא־דווקא המוסר ההומאניסטי, הוא גם קו אדום בשבילו, מעבר לכל ויכוח אידיאולוגי־פוליטי. גם בשבילי כך.

כאבתי וכעסתי, מאידך גיסא, להיווכח, שגוש־אמונים כולו בעיניו שב להיות גושי כל־כך, מסה כדורית אחת, מפחידה ומפלצתית, שרק כמה יוצאי־דופן כמוני מציצים ממנה, כמין קרניים. לדעתי, זה שיפוט לא־צודק, שנובע מהתרשמות תקשורתית מכלילה.

כדי להסביר את דברי אביא את מסמך העקרונות הקווים לפעולת גוש־אמונים כפי שנוסח ונתקבל גם על דעתו של חנן פורת וגם על דעתו של הרב לוינגר, ולא היום, אלא עם חידוש פעילותו של גוש־אמונים, לאחר פרשת המחתרת, לפני שנתיים וחצי. במסמך נאמר, בין היתר:

„– – – ממשלת ישראל, הנבחרת על־ידי אזרחי המדינה, נושאת באחריות הממלכתית לניהול ענייניה הציבוריים של מדינת ישראל ובידה מופקדת הסמכות המלאה להבטחת שלומה ובטחונה של המדינה מפני אוייביה הקמים עליה, ולהשליט חוק וסדר בקירבה, באמצעות הצבא, המשטרה וזרועות הבטחון.

„לפיכך הסמכות לבצע פעולות בטחון ופעולות תגמול, ולדיכוי גילויי טרור ומרי מצד אוכלוסיה עויינת, מופקדת אך ורק בידי ממשלת ישראל וזרועות הבטחון. אין לבצע באופן פרטי מעשי נקם ופעולות תגמול, וכן אין לבצע פעולות בטחוניות צבאיות, אלא בנסיבות של הגנה עצמית מובהקת, המעוגנת בחוק ותואמת את ההלכה היהודית".

ובהמשך, בפרק „היחס לאוכלוסיה הנכרית בארץ ישראל", נאמר בין היתר:

„מצוות ישוב ארץ־ישראל מחייבת אותנו להתיישב בארץ ולשלוט בכל חלקיה, אך אין מגמתה לגרש את הנכרים החיים בארץ אם נכונים הם לקבל את ריבונות ישראל ואינם פוגעים בממשלתנו ובבעלותנו על הארץ. מתוך הכרה כי „הארץ היא שלנו ואנו שולטים בה ומסדרים כל ענייניה ומרבים כל מיליונינו בתוכה, יכולים להיות ברשותנו ובתוכנו הערבים כמו גרים תושבים, שיכולים לחיות בארץ כאשר אינם עוסקים לרצוח אותנו" (הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, תמוז תשל"ח)".

זה המסמך המחייב את גוש־אמונים והקובע את דרכו. אין זאת אומרת, שאין סטיות ממנו למעשה, אפילו מצד חברים מרכזיים שחתמו עליו. תופעות נמשכות כאלה אכן גורמות מצב מתמשך של משבר בתנועה, כידוע. מסקנות סופיות מתעכבות, בגלל הלקח המר של פילוג תנועות ויישובים בהתיישבות הקיבוצית בשנות החמישים, בגלל תחושתם העמוקה של חברים רבים, שהם מופקרים למעשה מבחינה בטחונית ומסיבות פוליטיות (אינני מסכים לכך, אבל כך מרגישים באמת רוב החברים ביישובים), וכן בגלל מידה רבה של עויינות ושנאה כלפי עצם קיומו של מפעל ההתיישבות ביש"ע, ואף בבקעה ובגולן.

על־כל־פנים ברור, שכל פגיעה בערבים שלא תקפו אותך, כל פעולה יזומה בתחום הבטחון שאיננה מתואמת עם צה"ל, וכל־שכן כל פגיעה בצה"ל בעלבונות, או חמור מזה – במעשים, עומדות בסתירה מוחלטת לא רק למוסר ולחוק אלא גם לעקרונות של גוש־אמונים. מכיוון שמדובר בתופעות חוזרות ונמשכות, אין טעם ואי־אפשר לעמוד בכל פעם מחדש ולגנות, ולבחון את עוצמת הגינוי ואת החלטיותו. בכל פעם גם עומדות שאלות אישיות ומשפטיות (אנשים טוענים שכלל לא היו בהתיישה, או שלא עשו מה שיוחס להם, ואני – שלא הייתי שם – אינני יכול לשפוט ולקבוע עמדה כלפי האירוע עצמו, על־פי הדיווח העיתונאי; מה גם שהעניין עומד להידון בבית־המשפט). לכן גם מזכירות גוש־אמונים חזרה ואישרה את העקרונות הנ"ל והשאירה לבית־המשפט הישראלי את התפקיד לקבוע מי אשם במה.

יתר־על־כן, גם אם היינו בעבר גוש מונוליטי, קולקטיב רעיוני ומעשי, אין אנו עוד כאלה. אינני שותף ואינני אחראי לכל פורע־חוק ולכל מגיב היוצא למלחמה פרטית בטרור הערבי, רק מפני שאפשר לקרוא לו „מתנחל": חברי היישובים ביש"ע אינם אחראים לכל מי שעושה בכל העולה על רוחו, ללא שליחות מטעמם. גוש־אמונים, על־כל־פנים, לא שלח אנשים להתיישה ואין אחריותם עליו.

מי שעובר על החוק בזדון, צריך לדעת שלא יועיל לו – אני מקווה שגם לא יזיק לו – מקום מגוריו ואורח חייו. לא אעמוד בכל פעם לגנות, אלא אם יחזרו אנשים מרכזיים בהנהגת גוש־אמונים לפעול בניגוד למסמך העקרונות הנ"ל.

המצב הוא איפוא הפוך מכפי שמתאר אותו עמוס עוז: גוש־אמונים, כתנועת רבבות, דרכו ברורה, ושום איש לא יוכל לבוא אליו בטענות מוסריות. אפילו המאבק הציבורי למען חנינה למחתרת מתנהל היום על־ידי ועד ציבורי, שאיננו זהה עם גוש־אמונים, ועל בסיס אישי־חברי, לא על בסיס עקרוני. כפי שעמוס עוז וחבריו והתק"ם כולו אינם אחראים בעיני לכל מעשה של גונב פלוני או רב־חובל אלמוני, רק מפני שהם חברים באותה תנועה – כך גם אנחנו איננו אחראים לחורגים מן הדרך, וזאת גם כשאנו מעניקים לחורג כזה סעד משפטי, כלכלי ואנושי.

מיעוט אלים אינו יכול להכתים תנועה שלמה, גם לא עמוס עוז. אני מבקש ממך לתקן את דבריך.

והקו האדום שלי: לצערי הגדול, רבים־רבים ביישובים משוכנעים שמפלגת העבודה והמערך מוכנים להשלים עם הטרור הערבי, אם הוא מכוון לערעור ההתיישבות ביהודה, שומרון וחבל עזה, כדי להקל ביצועם של פתרונות מדיניים.

אני חושב שזו איוולת מחרידה, ואף־על־פי־כן אני נתקל שוב ושוב בדעה רווחת זו. אנשים מצטטים את דבריו של חיים בר־לב, אחרי הרצח בבית־הדסה, כמשקפים את מדיניות מפלגת העבודה ואת מדיניות הבטחון של ראשי המפלגה: „אילולא היו שם, לא היו נהרגים!" אמירות נוספות מסוג זה יוצקות שמן על המדורה. מתי־מעט מאמינים עוד, כי מפלגת העבודה מתכוונת ברצינות שלא לפנות יישובים, כפי שכתבה במצעה.

אנשים החושבים כי מופקרים הם, אמנם מופקרים הם, וכך יתנהגו. אם איבדו את תחושת הבטחון שלהם, אין זה חשוב עוד כל־כך מה בדיוק עושה מערכת הבטחון למענם. אני מצפה ממך, עמוס עוז, מחבריך ומראשי מפלגת העבודה, שתתנו ביטוי ברור וחד־משמעי לשלילת הנסיונות לעקור את היישובים והמתיישבים באמצעי טרור, כמו כל טרור שמופנה נגד כלל עם ישראל בכל מקום. באווירת החשדנות, הניכור ואפילו האיבה, שהולכת ותופחת, אין זה מיותר עוד להבהיר קווים אדומים ועמדות־יסוד של תנועות ואישים. אולי אפשר למנוע הידרדרות או לצמצם אותה למינימום, שלא יסכן את כולנו.

עמוס עוז מגיב

ידידי ויריבי יואל בן־נון מבקש ממני, בין היתר, שאבחין בין גוש־אמונים לבין השדולה למען חנינה לטרוריסטים היהודים. הלוואי שיכולתי להבחין. הצרה היא, שכמעט כל פעילי גוש־אמונים וסביביו פעילים גם בוועד־החנינה. הצרה היא שהם מבקשים חנינה או צל"ש ל„בחורים טובים שלקחו את החוק לידיים", במקום לבקש – זו זכותם – חנינה לרוצחים.

יואל בן־נון ואחרים אכן קראו לרצח רצח, ולכן הם בני־שיח ובני־פלוגתא שלי. אבל עם מי שרואה ברצח לכל היותר „הגזמה" אין לי בסיס לשיחה.

שאלות אחרות שיואל בן־נון מעלה במאמרו מופנות אולי למזכירות מפלגת העבודה (שאיני חבר בה). עמדותי שלי בעניין הטרור, ההתנחלויות והכיבוש – ידועות.

שילוב בין־קהילתי – המפתח לחידוש העליה

מאת עקיבא לוינסקי

הדימוי לכלים שלובים מבטא את תמצית הווייתו של העולם היהודי, המחולק היום (בעיקר) לשני ריכוזים גדולים, במדינת ישראל ובארה"ב; זעזועים, חוסר יציבות בכלי אחד, קרי – במדינת ישראל – באים מיד לידי ביטוי גם בכלים האחרים – ולהיפך.

תחושת ההדדיות הזו עדיין לא חדרה לתודעה הישראלית הקולקטיבית. במשך שנים ראינו עצמנו, כאן בישראל, כעם סגולה. סברנו כי על אף שאנו כאן עדיין מתי מספר, בכל זאת אנו בבחינת „אור לגויים", ובמיוחד ליהודים בחו"ל. ואכן היתה לתפיסה זו אחיזה במציאות של העולם היהודי שאחרי מלחמת העולם השניה. מוכה וחבול, בגופו ובנפשו, היה עולם זה לאחר אותה מלחמה: הזעזוע שעבר על יהדות העולם, משהגיעו הידיעות על השואה ועל היקפה המחריד, גרם ליאוש, לפטאליזם ולתחושה של אבדן דרך. הקמת מדינת ישראל פיזרה לשעה את העננים שהקדירו את שמי העולם היהודי, והיא היא שהמחישה לאחינו, שדרכו המתעתעת של הגורל היהודי, לא מוליכה בהכרח לכליון פיסי או רוחני (התבוללות): ישנה גם אפשרות אחרת, והיא תקומת העם בארצו. ואמנם העם היהודי כולו, מתוך תחושה שנוצר מפנה היסטורי, גייס את כוחותיו לביסוסה של מדינת ישראל ולחיזוקה.

כפועל יוצא מתהליך זה, באופן אבסורדי אולי, נוצרה אחוות יהודים בגולה, של נכונות ופתיחות חברתית לקליטה מחודשת של אחים יהודים ש„עלו" מגולה לגולה. כך קרה ליהודי צפון אפריקה שבאו לצרפת, ליהודי ברה"מ שבאו לארה"ב וכו'. יש יסוד סביר להניח, כי שיעור ההתבוללות, האוכלת עתה בכל פה את יהדות הגולה, עלול היה להיות גבוה יותר בשנים הראשונות לאחר קום המדינה, אלמלא היה בעיצומו התהליך האמור שתמציתו חיזוק העולם היהודי והתעצמותו הרוחנית־חברתית. מגמת ההתבוללות נרתעה, בשנות דור לפחות, בזכות מדינת ישראל והכוחות הגנוזים בעם, שהקמתה שיחררה והפעילה. יש אירוניה בעובדה, כי מדינת ישראל חזקה ובוטחת בעצמה מהווה אחד התנאים לחיים יהודיים שלמים (מבחינה לאומית לפחות) בחו"ל. אלמלא תקומתה של מדינת ישראל, בוודאי היה קצב ההתבוללות גבוה בהרבה מזה הקיים היום, אף שגם בקצב הנוכחי אין להתנחם. אלא שבהיותנו שקועים עד צוואר בהוויה הישראלית התוססת, אנו שוכחים כי בכלי שלוב אנו חיים, ואין חוסן ובריאות למדינת ישראל ולחברה בישראל בלא העולם היהודי, על פוטנציאל העליה הגלום בו, משקלו הפוליטי, השפעתו התרבותית־רוחנית על סביבתו וכו'.

זווית ראיה זו, שאנו, כאמור, טרם אימצנו לנו – בעיקר משום עיסוקנו האובססיבי בנו עצמנו – הוא הוא המונע מאתנו עיון מעמיק, יסודי ושיטתי גם בתופעה הקרויה העדר עליה. נושא זה הפך לענין שהפוליטיקאים דשים בו, ספקולנטים שונים עושים בו כבתוך שלהם, אך טרם נמצאה הנוסחה הגואלת לטפל בו.

ובכל זאת, מצאנו, לדעתי, את הנתיב הנכון לטיפול בהעדר העליה. והמדובר בתכנית התחדשות השכונות, שהחל בה בשנת 1980, ותחילתה מצער ואחריתה רבה מאד; תכנית המבוצעת בעזרתן הפעילה של קהילות יהודים מארצות התפוצה. במסגרת תכנית זו שוקמו כ־400,000 נפש ב־80 שכונות ועיירות פיתוח בכל רחבי הארץ (קרי: כ־10% מכלל האוכלוסיה במדינת ישראל נכללה במסגרת התכנית!). התכנית איפשרה צמיחה אורגנית של מנהיגות מקומית, ניתוב משאבים ללא ביורוקרטיה, ללא יצירת יחסים של תלות מקוממת ומשפילה. היא נסכה תחושת תקוה בלב הגרים בשכונות המצוקה ושילבה אותם מחדש במעגל היצירה והאמונה של עם ישראל.

אך מעבר להשפעה המרעננת והמחודשת של תכנית זו על נופה החברתי של מדינת ישראל, יש לה הישג־לוואי חשוב ביותר: נתגבש מודל חדש של שילוב בין קהילת ישראל לאלו של הגולה, וכאן אולי טמונים זרעי התקוה החדשה לעליה ולקליטה נכונה. בין קהילות ישראל לבין קהילות יהודיות בחו"ל הולכת ונרקמת מערכת יחסים חדשה, נוצר תהליך הצופן בתוכו אפשרויות רבות, לחידוש ולהידוק הקשרים שבין הקהילות, ולטיפוח זיקה אישית ובלתי אמצעית בין החברים בקהילות הללו שמשני עברי האוקיינוס.

פיתוח הזיקה הבין־קהילתית על־פי מודל זה ועידוד הקשרים האישיים בין הפעילים משני הצדדים, הם הדרך היחידה העשויה לאפשר לעולים מארצות המערב להיקלט בארץ. מסלול זה, שתחילתו בפעילות למען הקהילה, כוחו בכך שהוא מקהה את תחושת הניכור, מבטל את האנונימיות המאיימת על האדם העוקר ממקומו, ומקטין את מכאובי הביורוקרטיה. הקשר הבין־קהילתי הוא הוא האמצעי שביכולתו לחדש את העליה מארצות המערב, ולא פחות מכך – הוא זה שעשוי לאפשר גם את קליטתה המוצלחת.

התנועה הציונית־חלוצית, ותנועת העבודה, כמובן, בכללה, האמינה תמיד כי האדם הוא העומד במרכז היצירה הציונית, והוא היסוד לבנין חברה חדשה בארצנו. מסיבה לא ברורה נטשנו תפיסה זו. אם נחזור ונמקד באדם היהודי את הסיכוי להתחדשות החזון הציוני, על־ידי גיבוש המסגרות והתכנים האמורים: אם נראה בתהליך זה את הסיכוי היחידי לחידוש המעורבות הבלתי־אמצעית של יהדות הגולה בישראל, נזכה לראות גם בחידוש העליה לארץ.

בקונגרס הציוני שיתכנס בישראל בחודש דצמבר, אגיש, בשם חברי לתנועת העבודה, תכנית מקיפה לעידוד העליה לישראל. תכנית זו, שתהא מבוססת על מודל השילוב הבין־קהילתי, תכלול בתוכה בנוסף ל־80 הקהילות המשולבות בתכנית התחדשות השכונות, מספר דומה של קהילות בישראל ומעבר לאוקיינוס, שייצרו מסגרת לאלפי פעילים ואשר תכניה יהיו בתחום התרבות, החינוך והחברה. פעילים מארה"ב ומארצות אחרות ייקראו לפעול בשכונות, בעיירות ובערים, בתחומים שונים ומגוונים.

כך תורחב ותועמק מערכת היחסים שכבר התחילה להתרקם בין הקהילות ויופרצו החומות הבלתי־נראות המפרידות עתה בין ישראל לבין העולם היהודי שמחוצה לה. ואני מאמין, שתוצאות ניסוי מלהיב זה בוא תבוא בדמותם של אלפי עולים שיעלו אלינו כדי להמשיך במעשה הבניין של מדינת ישראל וחיזוקה.

הכותב הינו גזבר ההסתדרות הציונית והתנועה הציונית.

ההיבט החסר במשא־ומתן על השכר

מאת אליהו מרון

האיגוד המקצועי על שלוחותיו ראוי לשבחים על עמידתו האיתנה על משמר מניעת השחיקה בשכר העובדים ועידכונו מדי תקופה. אולם ההישגים של נציגי העובדים קטנים הם, ומסתכמים כל פעם באחוזים מועטים, שאין בהם כדי לצמצם את הפער העצום בין שכר עובד בישראל לבין השכר שמקבל עמיתו בארצות המערב המפותחות. השכר הממוצע בישראל הוא כ־3 דולר לשעה לעומת 6 ויותר בארצות שאליהן אנו רוצים להשתוות. הפער לא רק שאינו נסגר, אלא גדל והולך.

ברורה הסיבה להיעדר לחץ על המעסיקים להשוואה יותר מהירה של השכר. האחריות הציבורית של ההסתדרות מונעת אותה מלהגיש דרישות קיצוניות שהמעסיקים לא יוכלו לעמוד בהן, והעלולות לגרום לייקור התוצרת, לפיטורין ולהתמוטטות מפעלים. עמדה זאת של נציגי העובדים מתבססת על ניתוח שטחי מאד של המצב ועל הסקת מסקנות בגישה מיושנת. אך בכך מזניחה ההסתדרות את השפע שיכול לנבוע מפריון העבודה ומתעלמת מתרומתו האפשרית לרמת החיים של החברה ולרווחתה.

השכר הגבוה של העובד בארצות המערב אינו פועל יוצא של נדיבות־לב של מעסיק, כשם שהשכר הנמוך בישראל אינו תוצאה מקשיחותם של המעסיק כאן. מימון השכר בא מפריון העסק, המפעל התעשייתי, השירות הציבורי ואפילו המשרד הממשלתי.

את הפריון מודדים בתוצר לאומי גולמי למועסק (תל"ג למועסק). הנתונים לגבי שנת 1985 היו כלהלן, בדולרים:

ישראל	16,100	100%
בריטניה	18,200	113%
צרפת	24,100	150%
גרמניה	24,500	152%
שווייץ	28,900	179%
ארה"ב	36,100	224%

דרוש מערך ייצור הכולל 2.24 עובדים ישראלים כדי להגיע לתפוקה של מערך הייצור האמריקאי. במערב־אירופה – של 1.13 עד 1.79 עובדים ישראלים כדי להשתוות ליחידת ייצור באירופה. השכר, בהתאם, חייב להתחלק בין מספר יותר גדול של עובדים, והמעסיק צריך גם לממן ציוד בהיקף יותר גדול.

מספרים מדהימים אלה מראים שמערכות הייצור האירופיות אכן מפיקות תל"ג הרבה יותר גדול, המהווה את מקור המימון לשכר היותר גבוה ולרווחתו של העובד באותן ארצות. אין שום סיבה אובייקטיבית המונעת פריון גבוה יותר – ובעקבותיו רווחה רבה יותר – גם לעובד בישראל. הגורם העיקרי לפריון הנמוך הוא הבזבוז הקיים במשק הישראלי לענפיו השונים, אשר כל הנוגעים בדבר, העובדים, המעסיקים והממשלה משלימים איתו, כאילו אי־אפשר היה בלעדיו.

להלן דוגמאות אחדות של הבזבוז, שכל אחד מאתנו, ללא השקעות רבות ובשיתוף פעולה בין העובדים לבין המעסיקים, יכול לחסלו:

★ הבזבוז שנוצר כאשר אדם מחכה למשהו ואינו יכול להמשיך בעבודתו, זה פוגע בפריון. ואין זה משנה אם הוא מחכה להוראות של מנהל העבודה, או מחכה לחומר, או מחכה בתור לכלים במחסן, או מחכה עד שיענו לו בטלפון, או הולך לפגישה נוספת על ענין, שכבר סוכם עליו בפגישה קודמת.

★ הבזבוז שנוצר כאשר אדם מחכה להנחיות, משום התכניות שלפיהן הוא עובד אינן ברורות, או כאשר הוא מקבל הוראות מנוגדות משני ממונים שונים ומחכה לקביעה של אחד שמעליהם.

★ הבזבוז שנגרם כאשר אדם חייב להקדיש זמן מיותר להבאת חומרים אל מקום עבודתו, היות והאחראי לא דאג שהמעבר יהיה פנוי, או כאשר קשה לאתר מסמך בגלל העדר שיטת תיוק ברורה.

★ זה בזבוז כאשר ממשיכים להשקיע עבודה על מוצר שכבר התקלקל בשלב קודם של התהליך, או כאשר צריך לערוך פעם נוספת מכתב, היות והכתיבה הקודמת היתה רשלנית.

★ זה בזבוז כאשר אדם נפגע בעבודה כתוצאה מהעדר סידורי בטיחות, או כתוצאה מהתעלמותו מסידורים קיימים.

★ זה בזבוז כאשר יש הפסקה בייצור בגלל מכונה שהתקלקלה בגלל שהעובד לא שם שמן, או משום שההנהלה לא דאגה למערכת אחזקה מתאימה.

★ זה בזבוז כאשר יש הפסקה בייצור בגלל חומרים שלא הוזמנו בזמן, או כאשר מפנים מהמחסן חומרים מיותרים.

★ זה בזבוז כאשר לא מקפידים על זמני העבודה לפי הסכם העבודה.

תופעות בזבוז אלה, הן הגוזלות את שכרו של העובד בישראל.

מתוך חובתה לדאוג לרווחת החברה, חייבת ההסתדרות להיות נושאת הדגל בנושא פריון הייצור. נראה לנו שנציגי ההסתדרות, האיגוד המקצועי וועדי העובדים, הם אשר צריכים לדרוש צעדים של המעסיקים לביעור מפגעים והבזבוזים המקצצים בשכר. המנגנון להגברת הפריון כבר קיים. אלה הן מועצות הייצור, שעליהן הוסכם לפני למעלה מ־30 שנים. צריך רק להכיר במלוא חשיבותן וצריך להפעיל אותן ביתר מרץ. המטרות המיידיות שכל מועצת ייצור יכולה לחתור באופן רצוף למימושן, חייבות לכלול נושאים כלהלן:

א. הפעלה של מערכת לתכנון עבודה שתמנע בזבוז זמן.
ב. הפעלה של מערכת תכנון מלאי, למניעת מחסור בחומרים, ולמניעת מלאי מיותר.
ג. תכנון תכנית אחזקה שתימנע בלאי מיותר של ציוד.
ד. הקמת מערכת בקרת איכות, שתוודא ייצור באיכות הדרושה ותימנע המשך השקעת עבודה במוצרים שהתקלקלו בשלב הקודם.
ה. הגדרה ברורה של סמכויות ואחריות של כל אחד מבעלי התפקידים בארגון.
ו. הפעלה של מערכת רישום, שתראה את ההתקדמות של פריון הייצור בארגון.

רמת החיים תלויה בפריון הייצור. אזרחי מדינת ישראל הם בעלי השכלה, ידע, מוסר עבודה וכשרונות המאפשרים פריון גבוה ורמת חיים תואמת. חסרה רק היוזמה להפעלת הפוטנציאל ולהשגת המטרות, שהן בהישג יד. יוזמה זו גם היא בתפקידיו של האיגוד המקצועי, ועליו להתגייס לה ולהכליל את הגברת הפריון כצעד ראשון לביצוע במסגרת כל הסכם קיבוצי, ענפי או מפעלי.

אינג' אליהו מרון הוא יו"ר לשכת היועצים לניהול בישראל.

הפלאנטות הרפואיות של תל־אביב

מאת פרופ' יורם לס

אחד המדדים החברתיים החשובים ביותר לבדיקת הרכבה של אוכלוסיה מסויימת ומידת בריאותה הוא שיעור הריבוי הטבעי שלה. ברצועת עזה, למשל, הריבוי הטבעי הוא מהגבוהים בעולם – תוספת של 39 נפשות לכל אלף תושבים כל שנה. לאוכלוסיה היהודית במדינת ישראל מיתוספות כל שנה, בריבוי טבעי, רק 14 נפשות לאלף תושבים. בתל־אביב שיעור הריבוי הטבעי קטן פי עשרה (!) מהממוצע הארצי (רק 1.4 נפשות לאלף תושבים). פירוש הדבר שבעיר זו יש הרבה יותר פטירות והרבה פחות לידות מן המקובל בהרכב חברתי תקין, ודי בכך כדי להעיד על מקומה במערכת הבריאות במדינת ישראל.

סביר היה להניח שדווקא בתל־אביב, בגלל ההרכב המיוחד של אוכלוסייתה ובגלל מיקומה המרכזי, תתפתח מערכת בריאות שתהיה מקור גאווה למדינת ישראל כולה. סביר היה להניח, שעיריית תל־אביב תתן דעתה ביתר־שאת למערכת הבריאות בעיר, ובמיוחד תתמקד בגימלאים, שהם כיום 19.7% מתושבי העיר הקשישה ביותר בארץ (פי שניים מהממוצע הארצי). מספר הקשישים מעל גיל 75 בתל־אביב הוכפל בתוך שנים מעטות (מ־11,965 ב־1972 ל־25,380 ב־1985), ומשמעות הנתונים הללו ברורה: מחד גיסא, זו עדות לאיכות הטובה (עדיין) של מערכת הבריאות, ומאידך – העומס על המערכת גדול פי כמה ומחייב פיתוח כלים חדשים. למותר לציין, שמערכת הבריאות בתל־אביב אינה מקור גאווה, והעירייה אינה רואה עצמה כנושאת דגל בתחום חברתי חיוני זה.

פלאנטות רפואיות שונות פועלות בתל־אביב, ללא שיתוף־פעולה ביניהן ולעתים בעויינות גלויה:

● הראשונה, מרכז רפואי עירוני ממשלתי, המספק שירותי רפואה ואישפוז. ב־1986 היו בו 2067 משרות. כיוון שהמרכז הוא גם עירוני וגם ממשלתי, ואין לו קשר לקופת־חולים, הוא נופל בין הכסאות: העירייה עסוקה במופעי ראווה ובכל מה שגם „צומח" וגם „רוקד", ואינה מגלה רגישות לסבלה של האוכלוסיה. במשך כל שנות הקדנציה הנוכחית מופיע נושא הבריאות כסעיף זעיר בתקציב הרגיל של העירייה (1.3%־1.9% בלבד). לשם השוואה – העירייה מקדישה בשנים האחרונות סכומים די דומים לנושא הדת (0.7%־0.9% מהתקציב הרגיל). עם כל הכבוד לשירותי הדת, ברור שעלות שירותי הרפואה היקרים גדולה לאין ערוך מעלותם, והמשקל של סעיף הבריאות בתקציב העירייה צריך לבטא עובדה זו.

לא זו בלבד שהסכומים המוקצים לבריאות הם מגוחכים, „המרכז הרפואי" עדיין מפוזר בשלושה מוקדים שונים בעיר, בתוך בזבוז כספים משווע ותקשורת לקויה. אף שקופת העירייה „גולשת" בעשרות מיליוני שקלים, בגלל גביה מופרזת של ארנונה מתושבי העיר, לא נמצאה עד היום אפשרות להשלים את בניית המרכז הרפואי והיא נמשכת כבר עשרות שנים. אשר למשרד הבריאות, הוא מודה בגלוי באי־יכולתו לתפעל את בתי־החולים, ומתבוסס בצורך למלא תפקיד מיניסטריאלי של בקרה, פיקוח וקביעת מדיניות כוללת. קופת־חולים, מצידה, מנדה את המרכז הרפואי ומקימה לצידו מערכות כפולות וחוזרות (רק לאחרונה מסתמנת אפשרות ממשית לשיתוף פעולה בין שתי המערכות).

● הפלאנטה השניה היא מחוז תל־אביב של קופת־חולים, שהיו בו, ב־1986, 1197 משרות. המחוז מספק שירותי רפואה ראשונית ומקצועית. מסיבות „היסטוריות", יפו שייכת למחוז אחר, וכך, במסגרת מוניציפאלית של עיר אחת, פועלים שני מחוזות של קופת־חולים. במחוז אחד הפעילות השנתית היא בהיקף של כמאה מיליון שקל (כרבע מתקציבה הרגיל של עיריית תל־אביב). נקל לשער את שיעורי הכפילות והבזבוז בסידור מעין זה. באיזור תל־אביב שוכן גם מרכז קופת־חולים ומערכת מסועפת של שירותים מרכזיים. וכך, בשטח גיאוגרפי זעיר, מנגנון אחד מעביר עבודה למנגנון אחר.

בעיר פועלות גם קופות־חולים מכבי, לאומית ומאוחדת. קופת־חולים מכבי נמצאת לאחרונה בסיכון התרחבות, משום שהיא מתרכזת במתן שירות לעשירונים העליונים, שהם משלמי מס אחיד גבוה יותר וצורכים פחות שירותי רפואה. אין זה מעניינה של קופה זו לפעול בשכונות של העיר ולתת שירות לאוכלוסיה נזקקת, שיכולה לקבל שירות רפואי אך ורק במסגרת הציבורית.

● הפלאנטה השלישית היא האגף לרפואה ציבורית של עיריית תל־אביב, שהעסיק ב־1985 199 אנשים ומספק שירותי רפואת משפחה ורפואה מונעת. תחומי הפעולה של האגף מקיפים אותה אוכלוסיה שמקיפים גופים אחרים. היש טעם לעקוב אחר התפתחות הילד הבריא במרפאה של העירייה ולהפנותו אחר־כך, אם חלה, לרופא אחר מקופת־חולים? הרי מדובר באותו אדם, וראוי שייבדק על־ידי אותו רופא משפחה, שמכיר אותו ועוקב אחריו שנים רבות, גם בבריאות וגם בחולי.

● הרביעית, בית־החולים וולפסון בגבול יפו, בת־ים וחולון מדגים אבסורד נוסף, הפעם בתכנון האישפוז האזורי. ההגיון מחייב שבית־החולים האזורי ייבנה במרכז הגיאוגרפי של איזור האישפוז שלו. אבל במקרה זה, קו הגבול עובר בתוך בית־החולים. התוצאה היא, שתושבים ביפו, המתגוררים מאה מטר מבית־החולים נאלצים להיטלטל לבית־החולים איכילוב, ולעומתם תושבי שכונות הירקון בתל־אביב מיטלטלים לבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה.

קיומן הנפרד, ולעתים העוין, של הפלאנטות הרפואיות השונות גורם נזק כלכלי ובכלל מיותר, ובעיקר פוגע ברמת הטיפול והשירות שמקבל החולה. המחיר הכלכלי של תיק רפואי כיום כבד ביותר והוא מתבטא בדרך־כלל בבדיקות ובטיפולים יקרים. ברגע שיש תיקים שונים לאותו חולה במערכות רפואיות נפרדות, הבדיקות היקרות נעשות כפולות ומשולשות, והגרוע מכל – נפגעת רציפות הטיפול. ואמנם, אחת הבעיות המרכזיות והעקרוניות של מערכת הבריאות בארץ היא, שלא תמיד ברור לחולה מי בעצם אחראי לטיפול במחלתו. המעבר בין התחנות השונות הוא אנונימי ואנונימיים גם הרופאים המתחלפים. אין רופא אחד שמלווה את החולה בכל מהלך המחלה, מהרפואה הראשונית עד בית־החולים. הדבר גורע מאיכות הטיפול, ומחדיר חרדה מיותרת ללב החולה. בנושא רציפות הטיפול ראוי ללמוד ממערכת הרפואה בקנדה. שם, במסגרת רפואה ממלכתית מחולקת, שומר הרופא על קשר עם החולה בכל השלבים של ה„פירמידה" הרפואית, מהרפואה הראשונית עד בית־החולים.

יש לשים קץ לקוץ־קוץ ולגישה של „הם ואנחנו", שמקומה לא יכירנה בדיני נפשות. עירייה הדואגת באמת לבריאות תושביה יכולה לעשות הרבה בתחום הזה.

הכותב הוא יו"ר הוועדה לביטוח סוציאלי במועצת פועלי תל אביב

هكذا من الأصل

صكذا من الاصل

חפציבה תובע פיצויים על התאונה בה ניספו עשרה

מאת יצחק מרידור, כתב "דבר" בעמק

קיבוץ חפציבה, ששכל לפני 11 חודש 10 מבניו בתאונת דרכים מחרידה, הגיש לבית־המשפט המחוזי בנצרת תביעה כספית בסך 190 אלף ש"ח נגד חברת הביטוח "הזקהאי".

בכתב התביעה שהוגש בשם הקיבוץ על־ידי עורך־הדין יוסף רגרס, נטען שמלבד ההלם הנפשי הקשה נגרמו לתובעים, עקב התאונה הקטלנית, גם הוצאות כבדות כמו הקבורה, הסעת בני משפחה של הנספים ששהו אותה עת בחו"ל, הוצאת חוברת זכרון, הקמת "יד" זכרון ועוד. כמו כן גרמו לקרובי המשפחה נזקים נפשיים קשים ואלה נזקקו לסעד נפשי. בכתב התביעה נאמר שהקיבוץ פנה לחברת הביטוח בדרישה שתשלם את הנזקים הכספיים שנגרמו בשל האסון, אולם לטענתו, התשובה שקיבל היתה שלילית.

התובעים דורשים עתה מבית־המשפט לחייב את חברת הביטוח בתשלום הסכום המבוקש בתוספת ריבית, הצמדה ושכר טירחת עורכי הדין. טרם הוגש כתב הגנה.

מאז אותה תאונה מחרידה בכביש התענכים, בה ניספו עשרה מבני קיבוץ חפציבה, חלפו 11 חודשים, ועד היום טרם הוחלט מה ייעשה בתיק החקירה נגד נהג המשאית בה התנגשה הטרנזיט של חפציבה, והאם להעמיד לדין את נהג המשאית.

"העבודה" בת"א: נפרוש אם יצביע הליכוד נגד צרוף נשים

מאת נתן רועי, כתב "דבר" בתל־אביב

בישיבת סיעת העבודה בעיריית תל־אביב שהתקיימה בסוף השבוע שעבר הוחלט, כי הסיעה תפרוש מן הקואליציה העירונית אם סיעת הליכוד תתייצב לימין הסיעה הדתית נגד הצעת המערך לצרף נשים לגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי של תל־אביב.

אחד מראשי סיעת העבודה אמר שלשום ל"דבר" כי סיעת חירות בעירייה מתכוונת להתייצב עם סיעת הדתיים בעירייה נגד הצעת המערך לצרף נשים לגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי בתל־אביב. בעקבות קבלת מידע זה הוחלט, על דעת כל חברי הסיעה בעירייה, כי הסיעה תפרוש מן הקואליציה העירונית.

לקראת סוף החודש יחל הליך בחירת חברי המועצה העירונית שיצטרפו לגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי. בסיום בחירת חברי הוועד הבוחר יופץ מכרז למשרת הרב הראשי האשכנזי. ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, הודיע כי הוא תומך במועמדותו של הרב הראשי האשכנזי, הרב לאו.

גיורת חויבה להחזיר ילדיה לבעלה מחשש ל"השתמדותם"

מאת אמיר רוזנבליט, כתב "דבר"

גיורת אמריקאית, שחטפה את שני ילדיה הקטנים לארה"ב, הצטוותה על־ידי בית הדין הרבני בבאר־שבע, להחזירם לאלתר לאביהם המתגורר בקיבוץ בנגב, מחשש שהוטבלו לנצרות, בלחץ הדודה.

הבעל סיפר, באמצעות עורכת־הדין דליה ברקול־ספרמן מתל־אביב, כי בשבוע שעבר הודיעה לו אשתו כי היא נוסעת עם הילדים לביקור ידידים בכפר־סבא. משבוששה לחזור, פנה הקיבוץ למשטרה והתברר כי היא כלל לא הגיעה לכפר־סבא.

המכונית דהרה אל מעקה הבטון: 2 מתנדבים נהרגו

מאת יוסי ליברביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

בתאונה שאירעה אתמול בכביש עכו־נהריה ליד קיבוץ לוחמי הגיטאות, נהרגו שני מתנדבים מקיבוץ עברון ושלישה נפצעו קשה. הפצועים הועברו לבית החולים בנהריה והוכנסו לחדר הניתוח.

התאונה אירעה בשעה 15.26, כאשר הצעירים נסעו במכונית פרטית מסוג "דייהטסו" מנהריה לעכו. לפתע, ככל הנראה בשל פיצוץ בגלגל הימני הקדמי, סטתה המכונית ימינה, התנגשה במעקה ברזל והמשיכה לדהור לתוך מעקה בטון בשולי הכביש. היא נמחצה כליל מעוצמת הפגיעה. צוות אמבולנס ממד"א כרמיאל שעבר באקראי במקום, העניק לנפגעים טיפול ראשוני.

קדיש מפי 19 אבות במלאות שנתיים לאסון "הבונים"

(ע). – בבית הקברות סגולה שבפתח־תקווה, התקיימה שלשום בצהריים אזכרה ל־21 מהרוגי אסון "הבונים" במלאות שנתיים למותם. בתאונה המחרידה בין אוטובוס "אגד" לרכבת נוסעים ניספו 19 תלמידי כיתה ז' בבית־ספר "ברנר", מורתם ואם מלווה.

לשורת הקברים הארוכה המסומנת בחלקת קבר מיוחדת שהוקצתה בבית העלמין בעיר הגיעו מאות מבני המשפחות השכולות וכן ראש עיריית פתח־תקווה דב תבורי, מנהלת בית־הספר, רינה ילין, תלמידים ומורים, שמאז יום האסון לא ניתקו הקשרים ביניהם.

"נזכור אותם ביופיים, בתן ילדותם, ילדים שיצאו לטיול בני מצווה ולא שבו לבתיהם" – אמר ראש עיריית פתח־תקווה דב תבורי. "מה כבר לא נאמר כדי לבטא את הכאב. איננו מתנחמים ולא נתנחם לעולם על אסון כבד זה. אולי נוכל לקבוע דבר אחד: שאסונות כאלה לא יקרו עוד ושאנו נהיה עם המשפחות לתמיד".

לבית הקברות הגיעו גם ניצולי התאונה, שבגרו והם היום תלמידי כיתה ט', וההורים השכולים. "כולם כאן" – הפטיר סב קשיש שנשען על מקלו. "כולם משפחה אחת". גם קדיש אמרו האבות בצוותא וזעקת השבר והבכיות ליוו את הקראת השמות של תלמידי כיתה ז' שניספו בתאונה: עודד, אייל, אסתר תמרה, מיטל, ערן, שרונה, יאירה, סיגלית, יוסי, לילך, שלמה, מירב, שלי, האם המלווה, ליאת, [illegible], אמיר, אייל, סורין, סמיר, צור ושגר.

המורה משה קרא מתוך ספר יזכור שהוצא לאחר האסון לזכר הילדים וגם תיאור של עדי־יאה מאותו יום מר בו אירע האסון: "הם היו שם מושלכים שכובים סוטלים, מאובקים, נפשות ואברים מעוכים, נשמות וזכות. הגוף היה עדיין חם אך המגע דומם. הדם ניגר, דום עולם וחיים פסק. דממה, חידלון. בכי לא נשמע, גם לא נשמעו תלונות. נפשות מעונות אשר ביניהן מרחפים המלאכים, ורופאים מקריים אמיצי־לב שבלא כלים ניסו לשמר חיים ולהחזיק. ילדים רכים בני מצווה. בני כיתה אחת שנגזרו מן העולם ושם נותרו לא רק שרידי חפצים שרידי החוויה אלא גם ריחם, חיים בין רגבי האדמה".

לאחר פרק תהילים בהקראת תפילת "אל מלא רחמים" מפי ישראל שרעבי, תמה האזכרה. המשפחות השכולות נותרו עוד שעה ארוכה ליד קברי יקיריהם.

האזכרה לזכרה של נהגת האוטובוס רות דוידוב, נערכה ביום ה' אחר־הצהריים במושב שדה־זרבורג במלאות שנתיים למותה.

הוארך מעצרם של החשודים ברצח סוכן הלוטו בבת־ים

(ע). – מעצרם של מאיר מלול (30) מרמלה ודרור קריספין (21) מתל־אביב, החשודים ברצח ובשוד סוכן הלוטו בבת־ים, יהושע רביע, ובשוד סוכן תכשיטים בחולון, הוארך שלשום בבית־משפט השלום בתל־אביב.

שני המעשים שוחזרו השבוע בתוכנית הטלוויזיה "בשידור חוזר", ועתה מייחסת אותם המשטרה לחשודים שנעצרו.

סוכן הלוטו רביע נרצח בעת שהתניע את מכוניתו, אליה נכנס מאוחר בערב עם הפדיון היומי. הוא שמע רעשים וכאשר ירד לבדוק – נכנסו השניים למכוניתו והחלו לנסוע. המנוח נתלה על המכונית, ונמחץ למוות על־ידי מכונית שחנתה בסמוך.

סוכן התכשיטים נשדד כאשר שניים חטפו את מכוניתו בעת שנמצאה בשטיפה, ובתא המטען שלה היתה מונחת מזוודה עם תכשיטים.

השופטת דבורה ברלינר החליטה על הארכת מעצרו של מלול ב־15 יום ושל קריספין ב־10 ימים, בציינה שהראיות לכאורה המצויות כרגע בידי המשטרה מצביעות על מעורבות, אם לא יותר מכך, של מלול לעבירות הרצח והשוד המיוחסות לו. אשר לקריספין, אמרה, יש למשטרה חומר הקושר אותו לרכוש, והרכוש יכול להיות מפתח בפרשה זו.

העיתוי הפגיש אותם אתמול יחד מול עדשת המצלמה, בשדה התעופה בן־גוריון: ערבים ממתינים לנחיתתם של קרובים; יהודי דתי מניו־יורק שהגיע לביקור קצר בארץ הקודש – ומעל צופה חלק מכרזה: "נפגש". (צילום: יוסי אלוני)

עשרים מיליון דולר יגויסו לשיקום מרכז ירושלים

התוכנית – בשטח של 680 דונם – כוללת שיקום התשתית והפרדה בין מסחר למגורים

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

המגבית המאוחדת לישראל, קרן היסוד, הצהירה שלשום על כוונתה ליטול על עצמה גיוס 20 מיליון דולר בעשור הקרוב לשיקום מרכז ירושלים. במרוצת השבוע האחרון נערך טקס חגיגי, בו התחייבו ראשי קרן היסוד מרחבי העולם בפני ראש העיר טדי קולק לגייס את הכסף.

הפרויקט לשיקום מרכז ירושלים ינוהל במשותף על־ידי קרן היסוד, הממשלה, עיריית ירושלים והסוכנות היהודית. כמו כן צפוי מימון פרטי ומסחרי. מדובר בשטח של 680 דונם המשתרע בין יפו בצפון, בצלאל בדרום, מסילת־ישרים במזרח ובן־צבי במערב. בתחומו כלולים שוק מחנה יהודה, חלק משכונת נחלאות, הכרמונות, האהלים ומתגוררים באיזור 9400 נפש.

באיזור יש כיום בעיות תשתית חמורות. זה איזור ישן ובכתים אין, לעתים, מערכת ביוב מסודרת, הצנרת ישנה ומתפוררת ויש בעיות במערכת החשמל. האוכלוסיה ברובה מבוגרת ומרבית בני הדור הצעיר נטשו לשכונות החדשות. לאיזור יש תדירה מתמשכת של עסקים, חנויות ובתי מלאכה בין דירות המגורים ואלפי המכוניות המגיעות מדי יום לשוק מחנה יהודה מהוות מטרד רציני.

תוכנית השיקום כוללת בשלב ראשון שיפור ושיקום התשתית הפיזית והפרדה בין אזורי המסחר לאזורי המגורים. המתכננים מקווים לעודד את האוכלוסיה הצעירה לשוב לאיזור וכן בתוכנית להקים מוסדות ושירותים קהילתיים, שחסרונם כיום מורגש.

הכוונה להפוך את האיזור למקום מגורים מבוקש. התושבים יוכלו לקבל מימון לשיפוץ בתיהם ולהרחיבם תוך ניסיון לשמר את אפיין המיוחד של השכונות באיזור. במסגרת הפרויקט תבוא אולי גאולה גם לבניין שערי־צדק הישן העומד בשממונו שנים מספר, מוזנח ופרוץ לביזה.

השנתיים הראשונות יוקדשו להכנת תקציב הפרוייקט, ובמקביל, להכנת תכניות השיקום.

1500 מטיילים עלו אתמול להר מירון להזדהות עם מאבק חובבי הטבע למען השמורה. (צילום: אסף שילה)

זוכה מזכיר האקדמאים בת"א שהושעה מתפקידו

מאת חיים באור, סופר "דבר" לענייני עבודה

בית־הדין הגבוה לצדק קבע בסוף השבוע שעבר שהרשעתו של לוציאן טאובמן, לשעבר מזכיר הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח במחוז תל־אביב, היתה חסרת תוקף. טאובמן נפסל בשעתו מלכהן בתפקיד בעקבות ההרשעה.

תחילת הפרשה במכתב אנונימי שהגיע לועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות לפני ארבע שנים. במכתב נאמר שבשנת '74 משך טאובמן את כספי הצבירה שלו בקרן ההשתלמות, בהצהיר שהוא מתכוון לייעד את הסכום להשתלמות מקצועית ברומניה, אך לא עשה כן ובכך הפר את התקנון.

טאובמן זומן לבירור משמעתי בפני ועדת הביקורת המרכזית בראשותו של ניסים בכר. הוא טען כי אכן ניצל את הכספים למטרת השתלמות ברומניה ואולם לא היה בידו להוכיח את הדבר.

טאובמן גרס כי נסע לרומניה במסגרת קבוצתית, עם דרכון קולקטיבי. לפיכך לא הוטבעה בדרכונו אשרה שתוכיח כי שהה במדינה זו.

ועדת הביקורת פסקה כי מאחר שאין אפשרות לאמת את גרסתו של טאובמן כי השתלם ברומניה, מופסקת כהונתו כמזכיר הסתדרות המולד במחוז תל־אביב.

בנובמבר '84 פנה טאובמן לבית המשפט המחוזי בתל־אביב באמצעות עו"ד אמנון זכרוני והשיג צו הקובע כי ועדת הפיקוח ההסתדרותית לא היתה מוסמכת לעסוק בעניין החשדות נגדו ולפיכך פסילתו של טאובמן מהתפקיד אינה חוקית. ההסתדרות עירערה על פסק זה בפני בית המשפט העליון, אך שופטי העליון – אהרון ברק, גבריאל בך ואליהו וינוגרד – דחו עתה את הערעור. הם קבעו שטאובמן כהן, על פי החוק, כמזכיר הסתדרות המולד במחוז תל־אביב והורו לשלם לו הוצאות משפט בסך 10 אלפים שקל.

עתה עומד טאובמן לדרוש ממוסדות ההסתדרות להחזירו לאלתר לתפקיד זה.

חוות לאמות ואלפקות תוקם במצפה־רמון

מאת דוד מרשנוב, סופר "דבר" לענייני החקלאות

בהשתתפות רמטכ"ל הראשון וחברי הכנסת, מאמונליה, [illegible], תוקם, לאמות, ואלפקות (גמלים) "הייבי, הדומה לגמל".

בעלי חיים אלה, 208 במספר, ייובאו לישראל בחודש הקרוב מפרו וצ'ילה. להקמת החווה אותר שטח המשתרע על פני 550 דונם ויושקעו בה 100,000 דולר.

הלאמות והאלפקות נפוצות בעיקר בארצות דרום־אמריקה והאוכלים במצפה־רמון מתאים לגידולן. בכוונת היזם האנגלי, לוליק הלפר, וכציגו בישראל, אילן דביר, לגדל בעלי־חיים אלה הן לתעשיית הצמר, הבשר והחלב, הן כגורם תיירות.

במלאות 3 שנים לנפילתו בקרב של בננו חברנו האהוב

סגן **אסף גביש** ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום רביעי כ"ז בסיון תשמ"ז 24.6.1987
בשעה 19.00 בבית העלמין בקבוץ ניר־אליהו
בשעה 21.00 בחדר אוכל התייחדות עם אסף.
המפקדים מתבקשים לשחרר את חייליהם

המשפחה
ובית ניר אליהו

במלאות שנה לפטירת יקירנו

צבי וידרא ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו, ביום שני, כ"ה סיון תשמ"ז, 22.6.87, בשעה 5.30 אחה"צ, בבית העלמין בכפר־סבא.

המשפחה

ביום שני כ"ה בסיון תשמ"ז
22.6.87 השלושים למות יקירנו

אהרון הלפרין ז"ל

נעלה לקברו לגילוי מצבה בשעה 17.00
מרחבת הכניסה בבית העלמין
בגבעת שאול ירושלים.
אנו מודים לכל מנחמינו.

אידה הלפרין
והמשפחה
רח' לינקולן 11 ירושלים

מחר יום שני כ"ה בסיון תשמ"ז 22.6.87
יום השנה לחברנו

משה נאמן ז"ל

נתייחד עם זכרו בשעה 17.00
בבית העלמין בקבוץ שדות ים

המשפחה
ובית שדות ים

בצער רב אנו מודיעים על מותה של יקירתנו

הילדה בהם־קם

שנפטרה בשיבה טובה

ההלוויה תתקיים היום, יום א' 21.6.87 כ"ד בסיון תשמ"ז.
היציאה משער הקבוצה בשעה 15.45
לבית העלמין בזכרון יעקב.

המשפחה (אלוני)
ובית מעין צבי

למשפחת חביב
ולבית צרעה

משתתפים באבלכם על מות

עדית ז"ל

בית משמר דוד

אנו מודיעים בצער על פטירתו
של גמלאי תנובה

איזידור שטרסברג ז"ל

תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה וועד גמלאי תנובה

מרפאת שיניים
"מגדה"
עזרה ראשונה מ־8 בבוקר עד 12 בלילה
כולל מוצ"ש ומוצאי חג
מ־18־24 ת"א אלנבי 66
טל. 660391, 660048

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
בדבר בקשה להקלה
ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 58 בגוש 7603 רחוב בנה ביתך הקלה כלהלן:
קו בנין צדדי – 3.15 מ' במקום 3.5 מ'.
כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה כפר סבא

התנועה הקבוצית המאוחדת
ועדה רעיונית פוליטית — יד טבנקין

במת אפעל
במה לברור מדיני רעיוני
לתנועת העבודה

הנך מוזמן לכנס הבמה השלישי אשר יתקיים היום, יום ראשון 21.6.87 בשעה 18.00 באולם בראנד, בסמינר אפעל.

הנושא: **חברה ערכית בישראל**

דיון בהשתתפות **ישראל קיסר** מזכ"ל ההסתדרות
ועידת ציר התקים ותכנס באותו יום בשעה 12.00 ב"אפעל"

הסתדרות המורים בישראל — מפלגת העבודה
התא הארצי של המורים והגננות

הודעה לחברי מפלגת העבודה המשתייכים להסתדרות המורים

בשנת תשמ"ח יתקיימו בהתאם לחוקה, הבחירות הכלליות להסתדרות המורים. אי לכך, ביום רביעי ה־1.7.87 יתכנס תא המורים והגננות בשעה 8.45 בבוקר בבית ברל, לבחירת ראש רשימת אמת ומועמדה לתפקיד המזכיר הכללי של הסתדרות המורים.
חברים המעוניינים להגיש מועמדות, יגישו אותה בכתב לחותם מטה לא יאוחר מיום ראשון ה־28.6.87 לכתובת הסתדרות המורים רח' בן סרוק 8 ת"א עבור שלום פרי, יו"ר תא המורים.

שלום פרי יו"ר תא המורים

לקראת ראש השנה: 55 מיליון דולר יוציאו ועדי עובדים על מתנות

שווי השי הממוצע לעובד – 45־100 ש"ח

מאת דני גוב, סופר הכלכלי של "דבר"

התקציב שהעמידו ועדי העובדים בארץ למתנות לקראת ראש השנה הקרב מסתכם ב־55 מיליון דולר. תקציב זה מוערך על־פי סיכום של כ־11 אלף ועדים גדולים ובינוניים המייצגים ציבור של 1.2 מיליון עובדים בישראל.

את הסקר ביצעה חברת "בימות העיר", המופעת ידיד מתנות לקראת השנה כבר ב' הקרוב. מסתבר, כי מחיר השי הממוצע שירכשו ועדי העובדים ינוע בין 45 ל־100 שקלים לעובד.

כך למשל, יהיה התעריפים בנתונים של חברות: אריקיע – 208 שקל לעובד; בנק איגוד – 70 שקל לעובד; מספנות ישראל – 70 שקל לעובד; בנק לאומי – 40 שקל לעובד; בזק – 45 שקל לעובד; חברת החשמל – 45 שקל לעובד.

על בסיס של הוועדים מתחרות כ־60 חברות מציגות. בידיד יוצגו מוצרי חשמל ביתיים, מוצרי הנעלה, כלי בית, מחשבים, אופטיקה, צעצועים, מוצרי עור, טלפונים ואחרים.

לראשונה בתולדות ידידי ועדים יקים בנק דוכן משלו. מדובר בבנק המזרחי המקים דוכן באמצעותו ינסה לשווק את קופת הגמל של הבנק לוועדי העובדים. מנכ"ל בימות העיר, יעקב אלוש, אמר ל"דבר", כי על־פי תקדימים של שנים עברו כ־60% אחוז מהעסקאות של מתנות לוועדי עובדים נסגרות בזמן הידיד.

65 משפחות מושב אשבול בנגב נותרו בלי ביטוח רפואי

"מימי הנגב" מסרבת להעביר כספים בהיעדר "ועד מסודר"

"זוהי שערוריה; פוגעים בבריאות האנשים בגלל משחקי כוח ושיקולים פוליטיים; גבו מסים – אך מונעים מתן שירות"

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

65 משפחות חברי מושב אשבול שבנגב, אינן מקבלות זה כחודש טיפול רפואי במרפאה המקומית. התושבים, בהם חולים כרוניים וקשישים רבים, הנזקקים לטיפול רפואי, נשלחים לבתיהם כלעומת שבאו.

מזכיר המושב, שלום גבריאלי, טוען כי לחברים אין ביטוח רפואי מכיוון שחברת "מימי הנגב", השייכת לארגון המושבים, מסרבת להעביר אליה כספים שגבתה מחברי המושב בעבור מסים הכוללים גם מס אחיד. לדבריו, מכיוון שבמושב פועל ועד ממונה, הוחלט באישורו של רשם האגודות השיתופיות, שהגביה החודשית בשיעור של 170 ש"ח, תתבצע על־ידי החברה.

"זוהי שערוריה" אומר חבר המושב, פנחס הררי, הסובל מנכות ונזקק לטיפולים רפואיים חוזרים ונשנים. "בגלל משחקי כוח ושיקולים פוליטיים, פוגעים בבריאות האנשים. מצד אחד גבו ממני מסים, אבל מונעים ממני שירות רפואי. האם הם מחכים שיקרה כאן אסון למישהו?" הררי, בן 50, נותח לפני חודשים אחדים בגבו ומאז הוא סובל כאבים עזים בחלק זה של גופו וקשיי תיפקוד. "כשהלכתי לקבל טיפול רפואי במרפאה, לא הסכימו לקבל אותי בטענה שאין לי ביטוח רפואי. התחננתי שיתנו לי תרופה להרגעה, אבל לא עזר לי דבר ונאלצתי לחזור הביתה", הוא מספר בזעם רב.

גם לבתו של הררי, איילה יונה, אירע מקרה דומה. באחרונה, אושפזה איילה בבית החולים "סורוקה" בבאר־שבע לצורך טיפול גינקולוגי, אולם שחרורה עוכב למשך יום אחד נוסף, לאחר שנדרשה לשלם דמי אישפוז בסכום של 800 ש"ח. היא שוחררה רק לאחר שאביה חתם על שטר התחייבות לשלם את הסכום עד סוף השבוע. "זה היה משפיל והייתי חסרת אונים" אומרת איילה. "מצבי הפיסי היה קשה והעיכוב רק החמיר את המצב".

מנהל חברת "מימי הנגב", שמואל שלמה, אמר אתמול בתגובה, כי מכיוון שאין במושב ועד מסודר, החלטת הועד הממונה בדבר העברת הכספים, אינה תקפה. הוא אמר כי ברגע שיהיה ועד נבחר במושב, הוא יפעל בהתאם להנחיותיו.

ג'קי לוי בנו של השר – לא יועמד לדין: "אין חומר פלילי נגדו"

(ע). – מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס וראש אגף החקירות במשטרה, ניצב יגאל מרקוס, החליטו שאין מקום להעמיד לדין פלילי את ג'קי לוי, בנו של השר דוד לוי, ואת ראש המועצה המקומית רמת ישי, דוד פוגל.

המפכ"ל וראש אגף החקירות כתבו שלשום את החומר שנאסף נגד השניים והורו להעבירו לטיפול המבקר הפנימי במשרד הפנים.

דובר המטה הארצי מסר, כי החקירה בעניינם של השניים החלה עקב תלונות שהוגשו למשטרת ישראל, ועל־פי החוק והנהלים חייבת המשטרה לחקור תלונות המוגשות לה ולבדוק אם יש בהן ממש. במקרה זה, אמר הדובר, לא נמצא בחומר החקירה כדי להעמיד את השניים לדין פלילי, ולכן הוא הועבר לבדיקה של המבקר במשרד הפנים.

<u>ניסוי ראשון מסוגו במשרד החינוך</u>

תלמידים יהודים לימדו ערבית, וערבים – עברית

(עשי"ת). – שבעה זוגות תלמידים – יהודים וערבים – השתתפו בשנת הלימודים הנוכחית בניסוי ראשון מסוגו במערכת החינוך בארץ, שבמסגרתו נפגשו למשך שעתיים בשבוע כאשר שעה אחת הוקדשה להוראת עברית לערבים על־ידי התלמידים היהודים והשעה האחרת להוראת ערבית ליהודים על־ידי התלמידים הערבים.

את הניסוי יזמה גברת אריאלה רוזנבסקי מקיבוץ שובל שבדרום, והוא בוצע ע"י היחידה החדשה לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום שהוקמה במשרד החינוך והתרבות ביוזמת השר יצחק נבון בסמינר גבעת חביבה.

מטרות הניסוי – שנקרא "ילדים מלמדים ילדים" – היו לקרב תלמידים יהודים וערבים, להתגבר על פחדים הדדיים ולמצוא את המשותף בין התלמידים באמצעות פעילות הדדית מועילה.

הניסוי התבצע בשתי כיתות ז' מקבילות, אחת יהודית ואחת ערבית.

מנהל היחידה לחינוך לדמוקרטיה, יצחק שפירא, מסר כי הניסוי שנערך השנה בקבוצה מוקטנת של תלמידים תועד ונותח ותוצאותיו מעודדות ביותר. בעקבות הצלחת הניסוי החליט משרד החינוך להרחיבו בשנת הלימודים הבאה ולקיימו ב־3 צמדים של בתי ספר יהודיים וערביים.

דבר היום

שרידים

אפשר לעשות תוכנית טלוויזיה טראגי־קומית מסיפור האפלת המסך של הטלוויזיה הישראלית, שמן הראוי לקרוא לה בשם "שרידים". הכוונה לתקיפות – שלא במקומה – שגילו מנכ"ל רשות השידור וחלק מחברי הוועד המנהל של הרשות, בהחלטתם על "השבתת מגן" בעקבות עיצומים של עובדי הנדסה.

הנהלת רשות השידור הכירה עקרונית בצדקת תביעתם של עובדי חטיבת ההנדסה, ואף הצהירה בפני נציגיהם ונציגי האיגוד המקצועי של ההסתדרות על תמיכתה במילוי התביעות ללא התנייה בתביעות שכנגד. בניגוד לכך העלתה התנייה, שגררה עיצומים. ביום שישי, חרף הצעת פשרה פרגמטית של ההסתדרות לתקופת המו"מ, ובניגוד לבקשת השר הממונה, החליט רוב בוועד המנהל לתת גיבוי להצעת המנכ"ל להשבתת מגן, שבתגובה עליה השבית האיגוד המקצועי את הרדיו. גם הטלוויזיה הלימודית הושבתה מתוך סולידריות.

בזכות גלי צה"ל יכלו מי שרוצו במקלט ליהנות משידורי רדיו, ואילו מסכי הטלוויזיה קלטו בהרווחה את שידורי המדינות השכנות. "שבוע הספר העברי" נהנה מנהירת ההמונים עוד יותר משנהנה מפעל מבורך זה בדרך כלל, והרחובות היו מלאים אנשים, ובני אדם הלכו לדבר אלה עם אלה. אך כל זה אינו פוטר את המנכ"ל והוועד המנהל מן האחריות להפסקת השידורים הישראליים בטלוויזיה, שחרף כל הביקורת הם שירות חיוני לחלק נכבד מן הציבור.

הפזיזות והעקשנות היתרה בוודאי היו נמנעים אילו היה הוועד המנהל מאופיין בהרכב מאוזן – נושא שהממשלה אמורה היתה להידרש אליו מזמן. מכיוון שיש גם נושאים אחרים, ומהם חשובים הרבה יותר, שאין הממשלה מגיעה לידי הכרעה בהם, הרי אין מקום להתפלא על כך. אך בשל התפקיד המרכזי שממלאים שידורי הטלוויזיה בחייהן של שכבות מסויימות, ובעיקר קשישים ומעוטי יכולת, ושל מניעה טוטאלית של שידורי טלוויזיה, מן הדין ששר החינוך יביא את העניין לפני חבריו בממשלה היום, ויגרום לחידוש מיידי של השידורים.

לא היתה כל הצדקה אובייקטיבית להפגנת השרירים מצד הרשות וההדרמאטיזציה המיותרת של הסכסוך, על חשבון הציבור, מעידה על שיקול־דעת לוקה בחסר.

מעבר לקו מקארתי

מאת טדי פרויס

כל מי שניצב שמאלה מ"חירות" הוא שמאל ועכשיו גם צה"ל הוא שמאל

המקארתיזם מלווה את הימין הישראלי עוד מלפני קום המדינה. למשל, טראנספר הוצג כמשא־ומתן עם היטלר ואילו נועד לחזק את המשטר הנאצי. מאז 1948 המקארתיזם התחזק. בהפגנת השילומים העליל מנחם בגין, כי שוטרי ישראל צוידו באותו הגז שהנאצים השתמשו בו במחנות ההשמדה; את תושבי המעברות שאל, רטורית, אם קיבלו 100 דולר כל אחד – חלקם במלווה האמריקאי שניתן לישראל ב־1949.

אחרי 1977 צבר המקארתיזם תנופה נוספת. פחות משנה אחרי עליית הליכוד לשלטון, כששואת "המהפך" הכלכלי הלכה והתחוורה, טען ח"כ קאופמן כי פקידי השמאל, שנותרו בשירות הממשלתי, מחבלים במדיניות הכלכלית החדשה. בגינים מתחילים (קליינר, מילוא וכו') גילו, כי "שלום עכשיו" ממומנת בכספי סעודי ואפילו מקופות של אש"ף. במלחמת לבנון הבין בגין כי יתבע ועדת חקירה להתנהגותה של האופוזיציה, אף שהאופוזיציה הצביעה, ברובה המכריע, בעד המלחמה. רב שילנסקי וגאולה כהן מצאו בתנועות השירותי בוגדים, שתחבו סכין בגב האומה והשתיקו כל מי שרוח לאומית מפעמת בליבו. לאחרונה מציגים את שמעון פרס כרוכל, המבקש למכור את יהודה ושומרון בשלושת־רבעי חינם, אף שאמו גוייה זה כבר וחנויות של "תדיראן" נסחרו בבורסה ולא ברחוב אופנהיימר בתל־אביב. המכנה המשותף לעלילות הנ"ל – לבד מהעלילה בדבר הגז שבידי שוטרי ישראל – היה, שהן כוונו נגד "השמאל" ושלוחותיו, היינו נגד כל מי שניצב שמאלה מ"חירות".

בשבועות האחרונים שוב אין השיקוצים מוטלים ב"שמאל" בלבד. אנשי הימין מלכלכים עכשיו, כמו שעשה בגין ב־1952, את כוחות הבטחון: את השמיצו את המשטרה (נושאת הגז) והיום – את צה"ל. אנשי גוש־אמונים, "כך" ומקורביהם מצאו שצה"ל עצמו נהפך לגוף שמאלני וכי שר הבטחון הוא "רוצח", כדברי כהנא. למען האמת, העתקת האשמות כלפי גופים ממלכתיים התחילה עוד קודם לכן: הושמצו פקידי ממשלה (בפי קאופמן), אנשי רדיו וטלוויזיה (בפי אריאל שרון, שילנסקי וכהן) ואף שופטים ואנשי הפרקליטות. הגברת נקש מצאה כי המבקשים את הסגרת גיבור ישראל, בעלה ויליאם, לצרפת, הם כמה שמאלנים, בהם שופטי בית־המשפט העליון ותובעי הפרקליטות.

רק שוטה ישתומם להיווכח כי המתנחלים מטיחים את השמאלנות גם בצה"ל. מי שמתחיל בשמאלנים אמיתיים וממשיך בשמאלנים מדומים, חייב במוקדם או במאוחר להגיע עד למינהל הממשלתי ולכוחות הבטחון. ג'ו מקארתי עצמו הלך־נגד בנתיב זה. הוא התחיל באלג'ר היס, ברוברט אופנהיימר ובצ'ארלי צ'אפלין ובתוך זמן קצר התקדם והגיע עד אד מורו והנשיא לשעבר הארי טרומן, שאמר לו מה שאמר גנראל קניג לגרמנים שקראו לו להיכנע בביר־חאכים: ישקני. עד כאן היתה דרכו של הסנאטור מוויסקונסין סלולה ובטוחה. הנשיא אייזנהאואר שתק, כמו ראש הממשלה שמיר שלושים שנה אחריו; דרכו נשתבשה עליו רק אחרי שניגש לטהר גם את הצבא מאדומים ומוורודים. כשחצה קו זה ניעור לא רק ליבראלים, דמוקראטים וסתם אנשים הגונים, אלא הצבא כולו. הקצונה לא היתה מוכנה לשמוע כי ארבעה מחבריה הבכירים הם סוכנים זרים. קציני צבא ארה"ב החליטו: עד כאן, והורו לחבריהם שלא להופיע לפני הוועדה לחקר פעולות אנטי־אמריקאיות. עד מהרה התנער, שלא רק שמקארתי עבר את שיא כוחו, אלא מפלתו, שעד אז נראתה בלתי אפשרית, קרובה. רק סטאלין, ובמידה מסויימת היטלר ומנהיגי סין, יכלו להעליל על קציניהם כי הם בוגדים ולהישאר בשלטון.

המתנחלים עברו עכשיו את הקו שעליו נשבר כוחו של עמיתם האמריקאי: עירבוב הצבא בעלילות הבגידה. הציבור הישראלי, ולא רק השמאלנים, נזהם בשמעו מתנחל, במכונית מפוארת, מצווה על חייל במדים: "ילד, זוז הצידה". מאז כבר אמרו אנשי התחיה שמעבר לקו הירוק דברים חמורים יותר, ואנשי רגביה ששם עשו מעשים חמורים יותר מעוללות המתנחלים מאלפי־מנשה. שר הבטחון אמר כבר אז מה הוא חושב, ולאחרונה הצטרפו אליו קצינים בכירים ואף פחות בכירים.

יהיה זה מפתיע אם ההתמרמרות לא תפעפע לעומק שורות הצבא ולתודעתם של אזרחים הגונים. אולי, אולי אף מישהו ב"תחיה" יתפכח לראות מה צפון העתיד למדינה, שגם צבאה אינו מחוסן בפני פגיעתם ולשונם של מקארתיסטים למיניהם. יתכן שגם עמוס עוז יחשוב פעם נוספת לפני שילך וידבר עמם. ביום ששי ב"דבר" הזהיר, שהוא ישוב לדבר עם אנשי גוש־אמונים רק אם יכריזו שהם פועלים להגנת רוצחים (לא "בחורים יקרים"). מוטב היה לו הציב להם עמוס תנאי שיפעלו נגד הרוצחים, לאו דווקא להגנתם.

משהו קורה בעתוני לוב

מאת דן אבידן

קדאפי עצמו אמנם מודה באחרונה במשגים רבים שעשה, אולם מתן הרשות לעתונאים למתוח ביקורת חריפה על המשטר היא מתמיהה

אחת התופעות המפתיעות המתרחשות כיום בלוב היא הביקורת שמרשים לעצמם העתונאים הלובים למתוח על המשטר. העתונות הלובית מרבה לכתוב באחרונה על השחיתות שפשטה במנגנוני השלטון השונים, לרבות בקרב הקצונה, על המשבר הכלכלי הפוקד את ארצם, ועל אובדן תנופת הישגי המהפכה שבראשה עומד קדאפי. חיצי הביקורת מופנים כלפי המשטר המסתאב, המכונה "כאפיה סוציאליסטית" או "קבוצת ערפדים המוצצים את דמו של העם".

ב־12 בינואר 1987 כתב העתונאי בשיר נעסאן ביומון "אל־זחף אל־אחדר", כי למשטר המהפכה קמו אויבים חדשים מתוך שורותיו, ביניהם אנשי צבא ועובדי המנגנון האזרחי. "המעסיקים משרתים בבתיהם, מתגוררים בארמונות פאר, נוסעים במכוניות שרד, מקדמים את קרוביהם למשרות בכירות ועוסקים בספסרות בשוק השחור, על חשבון האינטרסים של המוני העם". עתונאי אחר, פתחי אל־סאכית, האשים באותו עתון (2.2.87) את אנשי השלטון בהסתאבות, בנקיטת יד קשה ואפליה כלפי התושבים, בגזילת כספיהם ובהקמת ארמונות פאר לשליטים על אדמות הפלאחים העניים.

דברים דומים פירסמו בעתוני לוב גם אזרחים מהשורה. הם התלוננו על מחסור במוצרי מזון בסיסיים בשוק, על התנוונות שירותי הרפואה הממלכתיים, על אבטלה גוברת, על פגיעה בשירותי התשתית, על הסתאבות מנגנוני ההסברה ובטחון הפנים במדינה, על קיפוח חלקן של הנשים במוסדות השלטון ועל חוסר דאגה מצד המשטר לסטודנטים לובים הלומדים בחו"ל. היו אפילו עתונאים בכירים שקראו לציבור להתקומם נגד "הבורגנות החדשה, המבקשת להחזיר את לוב לימי שלטון הריאקציה המלוכני". ביטוי נוקב להלך־רוח ביקורתיים כלפי המשטר ולתחושת המרירות שפשטה בציבור הלובי נתן העתונאי סאלים בשיר בעתון "אל־ג'מאהיריה". העתונאי בשיר כתב לסיכום שנת 1986: "לצערנו סיימנו את השנה החולפת כשתקוותינו נשארו בגדר חלומות בלבד ודבר מהם לא התגשם. כיצד נגשים את תקוותינו כשאנו חבורה של עצלנים ובטלנים, המחליטים החלטות בוועידות (ההמוניות) שלנו ואחר־כך יושבים וממתינים שמישהו אחר יבוא ויבצע אותן? לאמיתו של דבר, אנו זקוקים למטה של משה רבנו ולפנס הקסמים של אלאדין שיגשימו בשבילנו את חלומותינו ויקימו לנו בתי־חרושת ובתי־ספר, יסללו לנו כבישים ויחנכו רשתות מים וחשמל חדשות".

המעניין הוא שקולונל קדאפי, המוכר כשליט יהיר ורברבן, נתן גם הוא ביטוי לתחושת המשבר הפוקדת את הציבור הלובי ובתוך זה גם את דרגי השלטון. בראיון לטלוויזיה המערב־גרמנית ב־9.3.87 הודה קדאפי, שאין הוא מרוצה מהישגי המהפכה בלוב. קדאפי דיבר בראיון על משגים רבים שעשה משטר המהפכה ואמר: "לא הייתי נוהג באותה דרך אילו היה ביכולתי להתחיל הכל מחדש". בסיום אותו ראיון אמר קדאפי, כי בכוונתו ללמוד את לקחי העבר "כדי לשוב ולהעריך מחדש את המהפכה הלובית".

אין ספק שלוב עוברת בימים אלה אחד המשברים הקשים מאז מהפכת קדאפי ב־1969. המשבר הנוכחי נובע בראש ובראשונה מהתבוסה הקשה שספג הצבא הלובי בצ'אד בראשית השנה. בין החודשים ינואר־מארס הצליחו הכוחות של צ'אד, בפיקודו של הנשיא חוסיין חברה, לשים קץ לנוכחות הצבאית הלובית המאסיבית ברוב חלקי צפון צ'אד, למעט ברצועת אוזו, שגובלת בשטח לוב ושקולונל קדאפי רואה בה חלק אינטגרלי משטח מדינתו. במערכה זו ספג הצבא הלובי אבדות כבדות בנפש (2000־3000 הרוגים) ואיבד ציוד צבאי רב, שערכו נאמד בחצי מיליארד דולר. התבוסה בצ'אד זרעה מרירות בצבא הלובי וכמה מקציניו ערקו למצרים, שם פועלת אחת המחתרות נגד המשטר בטריפולי. קדאפי הורה להטיל איפול על ממדי התבוסה בצ'אד ואסר בינתיים על העוצבות הלוחמות לחזור לצפון־לוב, מחשש שיפרצו מהומות נגד משטרו. הוא אף העתיק את מקום מושבו מעיר הבירה טריפולי לנווה המדבר ג'ופרה, שמשם קל לו יותר לפקח על הצבא.

לתבוסת הצבא הלובי בצ'אד עשויה להיות השפעה קשה על יציבות משטרו של הקולונל קדאפי, שסבל עד כה מכמה וכמה משברים. באפריל אשתקד נקלע קדאפי לקשיים בעקבות ההתקפה האמריקאית על טריפולי. פעולה זו המחישה לו את הסכנות האורבות למשטרו ממדיניות הטרור הבלתי־מבוקרת שלו. בעקבות הפעולה האמריקאית נגד לוב החריף בידודו של משטר קדאפי בזירה הבין־לאומית והבין־ערבית. כיום מנסה השליט הלובי לשפר את מעמדו הבין־ערבי. לשם כך התפייס עם ערפאת ותמך באיחודם מחדש של הפלגים הפלסטינאים החשובים תחת קורת־הגג של אש"ף. גם כלפי עיראק נקט קדאפי מדיניות פראגמטית יותר, בהשמיעו לראשונה הצהרות בדבר הצורך בסיום מלחמת איראן־עיראק בדרכים דיפלומאטיות.

מקום נכבד בקשייה של לוב תופס המשבר הכלכלי, הנובע מירידת הכנסותיה ממכירות הנפט ומחוסר יעילותה של השיטה הכלכלית הסוציאליסטית. לאחרונה דיבר קדאפי על הצורך בחידוש פעילותו של הסקטור הפרטי בחיי המשק ואף הורה לאפשר לכמה יזמים פרטיים לחדש את פעילותם.

בד בבד נקט שליט לוב כמה צעדים שתכליתם לחסום את הדרך בפני גורמי מחתרת בכוח ובפועל, הפועלים בתוך המדינה ובחוץ לה ועשויים לנסות ולבצע הפיכה במדינה. הוא הגדיל את משקלן של "הוועדות המהפכניות" במערכת השלטונית, כדי שאלה יוכלו לפקח ביתר יעילות על מפקדי הצבא. כמה מחברי ועדות אלה נבחרו לא מכבר לכהן בתפקידי מפתח בקאבינט החדש. בהנחייתו הוצאו להורג, בפומבי, כמה מראשי מחתרת "האחים המוסלמים", שנתפסו בשעת פעולתם בתוך לוב, וכן הוגברה פעילות הבילוש אחרי קבוצות מחתרת הפועלות בחו"ל. לאחרונה ניסו שליחיו לחסל את שגריר לוב לשעבר באוסטריה, הנמנה עם ראשי המחתרת האנטי־לובית הפועלת באירופה.

אין ספק, קדאפי עדיין חזק דיו להתגבר על מוקדי ההתנגדות ולמנוע הפיכות־נגד. עם זאת, אין להוציא מכלל אפשרות, ביחוד נוכח הבקיעים שניבעו לאחרונה בלכידות הפנימית של המשטר הלובי, שמישהו בקרב האזרחים או אנשי הצבא ינסה לבצע הפיכה נגד קדאפי ויצליח. לפי שעה לא נותר אלא לתמוה על השלטון הדיקטטורי שמרשה לעתונאים למתוח ביקורת חריפה על המשטר שהם חלק ממנו.

געגועים לקשרים של פעם

מאת אריה ארד, פאריס

בפאריס מקווים לחדש את שיתוף הפעולה התעשייתי־צבאי עם ישראל אך נראה כי כמעט כל הדרכים לכך חסומות

במהלך ביקורו של יצחק רבין בפאריס פשטו שמועות על התעוררות ביחסי ישראל־צרפת בתחום הייצור הבטחוני. מחר, בכלות הכל בחשיבה הפוליטית הישראלית מזוהה רבין דווקא עם האוריינטציה לארה"ב ומעולם לא נמנה עם חסידיו המובהקים של הייצור העצמי. עכשיו בא לצרפת ולפתע פרצו השמועות מכל עבר.

כל זה לא היה מתרחש אם לא היתה קרקע שהצמיחה את גל השמועות. השגריר עובדיה סופר אומר, כי תבוסות מדיניות בנושא המזרח התיכון לימדו את צרפת שלא תוכל למלא תפקיד במשבר יוקרתי ומתמשך זה, כל עוד לא תגיע לידי הידברות עם ישראל. הצרפתים גם הבינו שיחסים תקינים עם ישראל דווקא מועילים לפיתוח קשריהם עם הערבים. בכך פתח סופר צינורות תקשורת ישירים [illegible], אבל גם ללשכות של רבים משרי הממשלה. הוא מיצה את הסדקים שניבעו במזמת הניגודים בין שרי הממשלה והצליח לאחד אותם. בערום הקים ראש גשר, תחילה דיפלומטי ואחר־כך מדיני. עכשיו הוא לוחץ גם בתחום שיתוף הפעולה הכלכלי והתעשייתי.

רבין הבחין מיד בבואו בשינוי האווירה. הנשיא מיטראן קיבל אותו לשיחה, דבר החורג משיגרת הפרוטוקול. ולא עוד, אלא חלק ניכר מהשיחה הוקדש דווקא לבעיותיה של צרפת עצמה. מיטראן ניצל את ההזדמנות להסביר לרבין את עמדת פאריס בשאלת הצבתם של הטילים הטאקטיים באירופה אותם מציעה עתה ברה"מ לסלק לחלוטין: אפס טילים באירופה. הצרפתים נסערים. "האמריקאים יושבים אלפי מילין מאירופה", טען מיטראן, "מה שבעיניהם הוא נשק טאקטי, בעינינו הוא נשק אסטרטגי", הוסיף בדברו על הטילים לטווח בינוני.

אולם היחס לישראל לא השתנה בשל כשרון דיפלומטי של השגריר סופר ולא בשל חזוני הבנה של השר רבין. המצב הוא שהשתנה. מלחמת לבנון הסתיימה ומה שמדאיג את אירופה באמת היא המלחמה במפרץ הפרסי העלולה לנתק פעם נוספת את זרם הנפט משם – שלא לדבר כלל על סכנת התלקחות בין המעצמות שכל אחת מהן מרכזת כוחות באיזור בקרבה מסוכנת אלה לאלה. אפילו שונא ישראל צרפתי מושבע ביותר אינו יכול להאשים את ירושלים בהתהוותו של מצב זה. אדרבא, קשריה של ישראל עוד עשויים להועיל להם, הם אומרים בינם לבין עצמם. הטרור הערבי, שהתפתח לכדי איום של ממש על אורח החיים המערבי, "לא הוסיף אהדה לערבים ולשותפיהם" בלשונו של רבין.

התעשייה הבטחונית הצרפתית נתקלת בקשיים גדולים הולכים למכור את תוצרתה. בשנתיים האחרונות מכרה צרפת רק עשרה מטוסי קרב אם להביא רק דוגמא אחת ממה שסיפרו ראשי תעשיה זו לשר הבטחון הישראלי. החבורה הזאת זוכרת בגעגועים את שירותי קידום המכירות שבהם זכתה תוצרתה של צרפת בשדות הקרב שבהם היו נפגשים ישראלים עם ערבים אחת לכמה שנים. הסעודים למשל השתעשעו לפני כמה שנים בקניית מטוסי מיראז' צרפתיים ובחרו לבסוף באף־15 אמריקאיים שהוכיחו עצמם בידי טייסי חיל האוויר הישראלי. בה במידה חורקים הצרפתים שן, על שטייסי אל־על שוברים שיאים במטוסי בואינג ולא באיירבוסים. בכל שהאווירה המדינית משתנה יוצאים התעשיינים הללו מחוריהם להציע את מרכולתם לצה"ל. ויש להם מה להציע.

רבין צינן את התלהבותם, אבל סימן להם נתיב שבו יוכלו להפיק תועלת משיתוף־פעולה עם התעשייה הישראלית. אינני בטוח שהם מתלהבים מהדברים, אם כי הם יודעים שהאשמה לנתק בין 20 השנים מוטלת על [illegible] הגוליסטיות. מי בכלות הכל גרם שהסחר בין צרפת וישראל מסתכם כיום ב־300 מיליון דולר בשנה בלבד? לא בכדי יוצא עתה ראש הממשלה ז'אק שיראק מגדרו להפגין חמימות כביכול ביחסים עם ישראל.

"חופש התמרון של ישראל מוגבל היום בגלל מבנה תקציב הבטחון", מסביר רבין בשיחה עם סופר "דבר". צה"ל נתון במצוקה בשקלים ומפנה את מה שיש לאחזקת צה"ל. עיקר הרכש ממומן מכספי הסיוע הצבאי האמריקאי ובו אפשר לקנות רק מוצרים אמריקאיים. גם הכסף שאותו הותר להמיר לשקלים, אפשר להוציא רק בישראל לא באירופה.

הנתיב שאותו סימן רבין לצרפתים הוא שיתוף פעולה עם התעשייה הישראלית. "צריך לחשוב על תחליפים אירופיים למכללים אמריקאיים המותקנים במוצרים ישראליים" כדי להשתחרר מהמגבלות שמטילה ארה"ב על יצוא מוצרים כאלה. דוגמא לכך יכולה לשמש השתלת מנוע צרפתי ב"כפיר" במקום המנוע האמריקאי שהותקן בו מלכתחילה. לדעת רבין הצרפתים לא יטילו הגבלות על מכירתם של מוצרים כאלה לארצות אחרות, הסיבה היא שבעוד שהכפיר יכול להתחרות באחד ממגוון המטוסים שמייצרת התעשיה האמריקאית, הצרפתים ממילא אינם מצליחים למכור את מטוסיהם: כך ימכרו לפחות מנועים. למשל.

רבין מציע לשתף פעולה גם בפיתוח הדור הבא של מוצרים מתוחכמים, שיימכרו לא לשווקים המסורתיים בעולם השלישי אלא למדינות המערב המפותחות עצמן, לאירופה ולארה"ב. "פיתוחן של מערכות מתוחכמות הולך ומתייקר ודבר זה מחייב שיתוף פעולה בין מדינות", אומר רבין. לדוגמא הוא מביא את מטוס הקרב האירופי "אפול" שמפתחות עכשיו ארבע מדינות אירופיות בהשקעה של 15 מיליארד דולר, פי חמש מעלות ה"לביא".

הנתיב הזה טוב לתעשיה הישראלית והאירופית כאחד, אולם היא מעוררת בעיה חדשה. גם הפיתוח העצמי, אומר רבין, הוא שהמוצר הייחודי של התעשיה הישראלית יפתיע את האויב בשדה הקרב. אולם שיתוף פעולה בפיתוח יחייב לחשוף את כל הידע. אם יקנו ארה"ב או מדינות אירופה מוצר כזה הם ירצו לייצר אותו אצלם וידרשו לצורך זה את כל הידע. על קושיה זו אין לו תשובה לפי שעה.

גם ה"לביא" הצית את דמיונם של הצרפתים. כמה מהאירופאים מודים בפה מלא שבתחומים מסויימים ה"לביא" מתקדם יותר מן ה"אפול" שלהם. בסנקמה למשל משתעשעים ברעיון שישתלו מנוע צרפתי ב"לביא" ותומסון מציעה אלקטרוניקה מוסבת. עשר חברות אירופאיות קשורות ב"לביא", כמה מהן צרפתיות, ואלה דואגות מן החשש שהפרוייקט יבוטל.

אולם, החלפת מערכות ה"לביא" כדי שיהיה אפשר לייצא אותו ללא תלות בהיתר מארה"ב, אינה רעיון מציאותי. ראשית, 40 אחוז מהלביא מבוסס על טכנולוגיות ומערכות מתוצרת ארה"ב. כמעט כולם פותחו במיוחד בשביל ה"לביא" בהון תועפות. השתלת מנוע של סנקמה או אלקטרוניקה של תומסון לא תשחרר את ישראל מן הצורך להיזקק להיתר אמריקאי. אפילו הוחלפו כל המערכות האמריקאיות באירופיות, לא היתה הבעיה נפתרת שכן המטוס כולו ממומן בכסף אמריקאי. רק אילו פותח המטוס מלכתחילה תוך שיתוף פעולה ישראלי־אירופי, היה אפשר להשתחרר מהמגבלות שהטילה ארה"ב והאירופים איחרו רכבת זו. וזה המסר.

יהיה כאשר יהיה, לצרפתים הובהר עתה שמה שהיה שוב לא יהיה. הם לא יוכלו עוד למכור מוצרים לישראל כפי שהיה פעם. אם ירצו יוכלו לשתף פעולה איתה בפיתוח מוצרים וכל אחת תייצר את המוצרים לעצמה תוך חלוקת שוקי היצוא ביניהן. אם לשפוט על־פי המגעים וההסתודדויות בין תעשיינים ישראלים ואירופים בסלון האוויר בפאריז ובשוליו, ייתכן שמשהו מתחיל לזוז. אם יניבו הסתודדויות אלה דבר של ממש – מוקדם לומר.

משני צידי המערה

מאת דני רובינשטיין

חוויה סוריאליסטית נוסח ירושלים: בפנים אנשים בחליפות, בחוץ קבצן לבוש קרעים. כל כך קרובים, כל כך רחוקים

ירושלים של מטה מן המטה
בזיות וקברים, מערות והחללים
כמו בית ריפוד למטוטלת נזהה
של היסטוריה קשה,
או כמו תיבת תהודה
של תוף הכינור, של עוד הגיטרה,
כדי שישמעו אותנו, אשר חיים
על פני העיר יום יום
בשיחה רגילים ידידים, כמו מנגנים.

מתוך „[illegible]" מאת יהודה עמיחי

איזור שער שכם (שער דמשק בלשונות אירופה ובאב אל־עמוד בערבית) הוא אחד האזורים "הקשים" של העיר המאוחדת. שחזור הממצאים הארכיאולוגים היפים של השער העתיק שפתחת למגדלים ולחומה התורכית ושיפוץ רחבת הכניסה בשני עבריה, לא שינו בהרבה את אופיו של האיזור. הבולת מבחר רועשת וצפופה. נשים ערביות מהכפרים הסמוכים פורסות תוצרת חקלאית על מדרגות השער. מוכרי סדקית, עתונים ובעכים. חלפני כספים. מאות יושבי קרנות בבתי־הקפה הערביים הפזורים בין השער ובין תחנת האוטובוסים הערבית הדחוסה, שהיא מזוהמת ומלאה ריחות רעים כמעט כמו התחנה המרכזית שלנו בתל־אביב. מול השער נערים ערבים, במכנסיים הדוקים, צופים בסרטי קאראטה במערכות וידיאו גדולות שהתקינו בעלי סככות האבטיחים. מדי פעם יש כאן קטטות בין עבריינים. אפשר להשיג חשיש בזול ומקצת הלקוחות הם תיירים צעירים השוכרים מיטה ללילה בחמישה שקלים בבתי־המלון הקטנים הפזורים בשולי דרך שכם וקצהו הערבי של רחוב הנביאים.

לרבים זהו איזור מאד לא נעים ואם אין צורך מיוחד לא מתקרבים אליו. בשנה שעברה נרצחו כאן הישראלית חנה בן־עוזריה והתייר האנגלי פול אפלבי. לפחות שישה אחרים נדקרו או נורו ונפצעו. שלושה מתוכם יהודים חרדים, העוברים כאן בדרכם מהשכונות הדתיות של צפון ירושלים אל הכותל המערבי. שוטרים במשמר הגבול נפצעו ליד תחנת המוניות של שער שכם, לפני [illegible], כאשר הוטל לעברם רימון־יד, ואחת לכמה ימים מתארגנת כאן שביתת שבת קטנה או תהלוכה ספונטאנית של יוצאי המסגדים בהעיר העתיקה.

בתוך ההמולה הזאת נמצאת גם מערת צדקיהו. התצובה מתחת לחומה, כמה עשרות מטרים ממזרח לשער שכם. יצחק יעקבי, מנהל החברה לפיתוח מזרח־ירושלים, טיפל בשיפוץ המערה הגדולה ועכשיו יש בה תאורה צבעונית ויפה. שבילים נוחים וחוברת שכתב הארכיאולוג מאיר בן־דב, המסבירה את חשיבות המקום כאתר ארכיאולוגי נדיר. בסוף השבוע שעבר נערך במערה קונצרט חגיגי. המלחין צבי אבני כתב פואמה קאמרית לבריטון, לאנסמבל כלי, ולמרים בנגטי, על־פי תמליל שירו של יהודה עמיחי "מערת צדקיהו", כמו שמים ניצה והיו שם נגנים בחלילית, באבוב, בקרן, בצ'לו ובכלי הקשה, וזמרים: סופרנו, באס־בריטון. השעה היתה חמש אחר הצהריים, יום חם. שעת שיא בתנועה עצבנית של מכוניות צופרות ומדרדרות בלאות עוברים ושבים. קול המערה נבלע קריאות מוכר לימונדה בשער התור הארוך של הפלאחים הממתינים לאוטובוס. קבצן לבוש קרעים סבב לצד התור וקרא קריאות שקשה להבינן ובתוכן המלה פלסטין.

ובתוך המערה – אורחים לבושים בקפידה, כמה בהם אפילו בחליפות ובעניבות, הנשים לבושות היטב. שקט חגיגי, מנומס. בקרירות הלחה, הנובעת מקירות המערה, כמה דיפלומאטים, פקידים בכירים ומוזמנים אחרים שומעים יצירות מאת קלאודיו מונטוורדי ואת הפואמה הקאמרית של צבי אבני.

כמעט שעה. איש לא יכול להביא הוויה סוריאליסטית כזאת של שני צידי מערת צדקיהו: אולי יהודה עמיחי הרגיש בה כאשר כתב על השומר היושב בפתח המערה: "חציו בשכם, חציו בתוקף". שני עולמות בה רחוקים ובה קרובים, זרים ולא מובנים.

המטרד העוקצני הובס

מאת דנקה הרניש

מדיניות „אזורי הבטחון" מוכיחה את עצמה גם בהגנה נגד יתושים

עונת היתושים בעיצומה, אולם במרחב הגדול של ערי גוש דן כמעט שאין שומעים השנה תלונות על המטרד העוקצני. אולי פה ושם יש התגברות יחידים, אבל אין עוד גדודים של מוצצי דם ליליים, הפולשים לחדרי־השינה בזמזום מורט עצבים. הסיוט נפסק, ולא מפני שהיתושים שינו את טעמם. מתברר, שכמו בכל מלחמה, גם במלחמה נגד יתושים דרושה מדיניות. החלטת מטה הפעולה להדברת היתושים, בראשותו של מנכ"ל עיריית תל־אביב אלי אשת, על יצירת "איזור בטחון" לערי גוש דן, חיסלה כנראה את המטרד בגבולות המוגנים.

זו הוכחה נוספת, שמפת החלוקה הטריטוריאלית של ערים, רשויות ומועצות המקומיות, שגבולותיה נקבעו לפני 30 שנה ויותר, אינה תואמת עוד את תנאי ימינו. "פעם היו בתים קטנים; היום יש רבי־קומות. ואפשר בבית רב־קומות להכניס חיים משותפים מסודרים, אם דיירי ארבע הקומות הראשונות מקיימים ועד אחד ודיירי הקומות העליונות ועד אחר? האם לא יהיו מריבות בין הוועדים מי ישלם וכמה להחזקת מעלית, לעבודות נקיון, לגינה?" כך ממחיש מהנדס איגוד ערים גוש דן, תברואה, אינג' יעקב שיינברג, את הבעיות שיוצרים הגבולות המוניציפאליים.

אינג' שיינברג הוא המוציא לפועל את ההחלטות של מטה הפעולה להדברת היתושים בגוש דן ומנצח על העבודות בשטח, בהתאם לאמצעים הכספיים שמצליח המטה לספק. לדבריו, מה שנתן השנה תנופה למלחמה ביתושים זה יפוי־הכוח שקיבל המטה לפרוץ אל מעבר לגבולות המקודשים לכל רשות. "מתחילת העונה אנחנו מבצעים בשיטתיות פעולות־מנע גם מחוץ לגבולות ערי גוש דן; על־ידי כך יצרנו איזור בטחון שמגן על תושבי הגוש" – מסביר שיינברג.

היתושים מתפתחים בסביבה רטובה וחשוכה, בצמחיה שבקרבת נחלים, בתעלות ובשלוליות מים ובמיוחד בתעלות ביוב. יתוש בוגר חי בין שלושה שבועות לארבעים יום, והנקבה – העוקצת היא רק יתושה – מתקיימת על הדם. ביום היתושים פעילים אך מעט ואינם מסוגלים לעוף; בלילה הם מתעוררים לחיים ויכולים לנדוד עד למרחק של 15 ק"מ. נחל אילון, שהיה זה כבר לתעלת ביוב של רמלה ולוד וגם הירקון, מעבר לשבע טחנות, הם המקורות הגדולים של דגירת יתושים.

כביש גהה הוא הגבול המוניציפאלי של ערי גוש דן – תל־אביב, חולון, בת־ים, רמת־גן, גבעתיים ובני־ברק. באיזור זה מבצעים זה שנים, בשיטתיות, פעולות מנע שונות נגד דגירת יתושים. בבני־ברק, למשל, הוכרז השנה לרשת הביוב תעלות עיליות, שהיו מתמלאות בעבר מי גשמים ומשמשות מרבץ ליתושים. עם זאת, תועלתה של הפעילות המקומית תמיד היתה חלקית בלבד. אנשים ששנתם נודדה בלילה, בגלל מכת היתושים, לא מצאו כל נחמה בהודעות, שהיתושים "אינם מקומיים".

החלק הגדול של אילון והירקון נמצא מחוץ לתחום הטריטוריאלי של ערי גוש דן, ולרשויות שצריכות להתמודד עם המשימה, בהן כפר־סבא, הרצליה, רמלה, לוד והמועצות המקומיות הקטנות, אין האמצעים התקציביים הדרושים לכך ואולי גם לא הנסיון והנחישות. סובלים מכך בעיקר תושבי תל־אביב. "תל־אביב נמצאת במורד וכל הזוהמה נגרפת אליה" – מסביר אינג' שיינברג – "אם לא מטפלים בחיסול מקורות הדגירה בהרצליה, יורדת מכת היתושים על תושבי צפון תל־אביב; אם לא מטפלים באור יהודה – מנחתת המכה על תושבי דרום תל־אביב".

השנה, בעקבות המדיניות החדשה של מטה הפעולה, מטפלים גם במוקדי דגירת היתושים בתעלות פסי הרכבת ברמת־השרון ובהרצליה, בבריכות הדגים של הכפר הירוק, בשטחים של רמת השרון, וגם כמה קילומטרים בירקון מעבר לגבול של איגוד הערים. זרימת נחל אילון מעבר לחירייה הופסקה, בעזרת תחנת־שאיבה של איגוד ערים דן לביוב, ושפכים מועברים לקווי הביוב.

"אנחנו עובדים עם חומרים כימיים", מבהיר אינג' שיינברג. מאחורי הכרזה זו מסתתר סיפורו של מאבק שניהל שיינברג נגד שיטה חדשה של השמדת יתושים בחומרים ביולוגיים. המאבק נגד "כל גדולי הדור" הוכתר בהצלחה. השיטה "הביולוגית" פותחה במעבדות אוניברסיטת בן־גוריון, והיא מבוססת על שימוש בחיידק שגילה ד"ר יואל מרגלית. לאחר שנוסתה במקומות רבים בעולם, ובהצלחה, אומצה על־ידי ארגון הבריאות העולמי. "גורמים רבים רצו להפעיל השנה את השיטה החדשה גם בארץ; הזהרתי אותם בפני הרפתקה. בטיפול נסיוני בשפכי גוש דן התברר, מעל לכל ספק, כי השימוש בחומרים ביולוגיים, בתנאים שלנו, אינו יעיל" – מספר אינג' שיינברג.

בגוש ערי דן ממשיכים איפוא לרסס את מוקדי הדגירה בחומרים כימיים רעילים. מ־1 באפריל ועד ספטמבר יוצאים הצוותים לשטח ומרססים את המוקדים, אחת לעשרה ימים, בתוך המים, לא באוויר. המטרה היא לחסל את היתושים בעודם במים, כדי שלא יגיעו בכלל לדגירה. "החומר, בכמויות שאנחנו משתמשים בהן, הוא רעיל רק ליתושים", אומר אינג' שיינברג. לרשות המטה עומדת מין רפסודה מיוחדת, המסוגלת לשוט במים שעומקם לא יותר מעשרים סנטימטר, ובעזרת הרובה המותקן עליה מרססים את הצמחיה הסמיכה ביותר. אומדן ההוצאה העונתית של הפעילות בכל השטחים, לרבות "איזור הבטחון", הוא כ־35,000 ש"ח, שליש מעלות כל ההצעות האחרות, שהוצעו למטה הפעולה. אינג' שיינברג משוכנע, כי אין זו רק השיטה הזולה אלא הוא גם היעילה ביותר בתנאי גוש דן.

יתכן שבקרוב תגיע דרגת טיהור המים בירקון עד כדי כך שדגים יוכלו לחיות בו – אומר אינג' שיינברג ומוסיף: "לא יהיה אז צורך בפעילות מונעת, כי דגים אוכלים יתושים". כך קרה באגם הפארק הלאומי ברמת־גן. דרגת טיהור מי האגם איפשרה לפני עשר שנים לאכלסו בדגים ומאז הדגים הם המנהלים שם את המלחמה ביתושים. גם בפארק הירקון אין יתושים, כי באגם גני יהושע חיים דגים. אולם על דגים באילון אף אין חולמים. לאמיתו של דבר – זה הביוב של רמלה ולוד וגם של התעשיה האווירית.

עונת היתושים מכניסה את אינג' שיינברג ללחץ. הוא יודע שהיתושים הם לא רק מטרד לאנשים: הם גם נושאים סכנה של מגפת דלקת קרום המוח ושל פצעים זיהומיים. הוא אינו מסתיר את סיפוקו למראה החלונות הפתוחים לרווחה בערבים החמים. בערי גוש דן אין חוששים עוד מהפולש המזמזם, אבל באזורים האחרים אין הגופים המקומיים מצליחים להתגבר על מכת היתושים. סובלים ממנה בגדרה, בהוד־השרון, ברעננה, בלוד, ברמלה ובמקומות ישוב קטנים רבים. הגיע הזמן לחלוקה טריטוריאלית חדשה של העיריות והרשויות המקומיות. על־ידי צירופי חלשים לחזקים יותר אפשר יהיה להתמודד עם בעיה זו, כמו עם בעיות אחרות של איכות הסביבה והחיים, שלפתרונן דרושים משאבים כספיים גדולים וכוחות מקצועיים כבושים.

صورة من الاصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

כניעה „לחיטה אסורה"

מוזר ומרגיז שממשלת ישראל, שרוב חבריה חילוניים, נכנעת מדי פעם ללחצים של הדתיים המבקשים לכפות חוקים אבסורדיים. כוונתי לפרשת „החיטה האסורה" של שנת השמיטה.

הגיע הזמן שהממשלה והציבור ידחו בתוקף את הדרישות האנכרוניסטיות של הדתיים. קל להוכיח שלחוק השמיטה אין כל הצדקה בעידן החדש. לאזרח רציונלי הדי במדינה דמוקרטית זכות לדעת את טעמם של חוקי ארצו. חוק השמיטה ההלכתי מבוסס על תורת ישראל שחוברה לפני אלפי שנים. אז לא ידעו עובדי האדמה שיטות טיוב הקרקע ולכן החליטו על שנת שמיטה.

הוא הדין בתקציב העצום שמוציאה המדינה על צבא „מבקרי הכשרות" במחנות הצבא, במסעדות ואצל יצרני המזון.

הדתיים רואים בכל מה שכתוב בתורה דבר קדוש, ולכן אינם מאפשרים לנצל את הקידמה שהביאה עמה ההתפתחות המדעית בדורות האחרונים.

אליהו מרדי
פתח־תקווה

ח"כ שליטא מבהיר

בעקבות הראשון של „דבר" התפרסמה ידיעה לפיה יש בידי מידע בעניין נפסו הקובע שהוא חף בכל פשע וראוי להיות מזוכה. ההבהרה שניתנה בספרי למחרת היתה קטנה וצדדית ולכן אני מבקש להסביר את העניין שנית.

כתבתי למשפחת נפסו בטרם נמסר פסק הדין של בית המשפט העליון. ציינתי בפניהם שעל פי המידע שבידי עשוי בן משפחתם להזוכות מרוב ההאשמות נגדו, כפי שאמנם ארע.

בעתון רווח על מכתבי לאחר פסיקת בית המשפט, ולכן נוצר רושם שהמידע שבידי מתייחס לעונש שתי שנות המאסר שנגזרו על נפסו. אך מכתבי קדם לפרסום הפסק וכשכתבתיו לא ידעתי דבר עליו.

לאחר שבית המשפט אמר את דברו אני שלם עם פסק הדין הן לגבי הזיכוי והן לגבי העונש, שנגזר ללא עוררין.

ח"כ בני שליטא
הכנסת

„כסף קטן" להתנחלויות

שאלת ה„לביא" הפכה כבר לשאלה לאומית ממדרגה ראשונה. אין ספק שאילו היו לממשלה האמצעים הכספיים – היתה הבעיה נפתרת.

העניין הוא שכסף אין, למרות שבציבור יש עודף כספים רבים ובאמצעים שונים, אפילו וולונטריים, ניתן היה לגייס 150 מיליון ש"ח כל שנה.

אלה אמנם סכומים אדירים, אך כאשר תעמוד שאלת הקמת התנחלויות ביהודה ובשומרון – תגייס הממשלה את הסכומים האלה, על אפם ועל חמתם של המתנגדים בטענה שזה כסף קטן. את המנגינה הזו שמענו כבר לא פעם מפי שרים מכובדים ופרופסורים פחות מכובדים.

צבי ארדי
כפר־בלום

למה התמהמה סניורה

לא מפליא אותי שחנא סניורה העלה עכשיו את רעיון הרשימה הערבית פלסטינית לעיריית ירושלים. מפליא אותי שחנא, או כל פעיל ערבי אחר, לא העלה רעיון זה במשך 20 שנה.

הרעיון אינו חיוב ואינו אסון. הוא אזהרה – לליכוד ולימין הקיצוני, השואפים לספח לישראל את יהודה שומרון ועזה. הם מתכחשים לעובדה פשוטה: כבר היום יש בין הים הירדן יותר ילדים ערבים עד גיל ארבע מאשר ילדים יהודים. לפיכך, במקרה של סיפוח תהפוך ישראל תוך דור אחד לא למדינה דו־לאומית אלא למדינה ערבית.

לו הייתי ערפאת הייתי מצווה על כל חסידי אש"ף בשטחים „לרוץ" לסניף הקרוב של משרד הפנים הישראלי, להישבע אמונים למדינת ישראל, להוציא תעודות זהות ישראלית ולהצביע „מתקדמת" או „חדש". הרשימה של סניורה היא רק תמריץ.

מיכאל נח
באר־שבע

מבחן אהבת ישראל

פרס כינה את ראש הממשלה „רוצח השלום" והשווה אותו לאברג'יל. („אבו ג'ידל לא הצליח לפגוע בי ולא אתר יצליח").

שמיר לעומת זאת פרסם הודעה המגנה את הידיעה ב„ניוזוויק", בה הואשם פרס בהפצת שקרים בפרשת פולארד.

האם הבוחר זקוק להוכחה נוספת, מי מבין השניים דוגל באהבת ישראל ובליכוד לאומי, שלא לדבר על הגינות אלמנטרית המתחייבת מהסכם ממשלת האחדות?!

יוסף גלבוע
ירושלים

ותיקי "השומר הצעיר" ברומניה

קבוצה של יוצאי תנועת "השומר הצעיר" ברומניה התארגנה לצורך תיעוד תולדות התנועה, ריכוז כרטסת של חניכיה, קיום מפגש ארצי בשנת ה־40 למדינת ישראל, הוצאת ספר שישקף את פעולות „השומר הצעיר", „בני עבודה" ו„משמר" ברומניה (כולל בסרביה, בוקובינה וטרנסילבניה) – עד חיסולם בשנת 1949, על־ידי השלטון הקומוניסטי.

מפעל במימדים כאלה לא יכול להצליח אלא בעזרת שיתוף פעולה של מספר גדול ככל האפשר של „שומרים".

בשלב ראשון הכוונה היא לארגן את הכרטסיה, לאסוף מסמכים, תעודות ועדויות. לאחר מכן נודיע למתפקדים על קיום המפגשים ושאר הפעולות.

לשמחתנו, קיבלנו את חסותו של המרכז לתיעוד וחקר של „השומר הצעיר" בגבעת חביבה. אנו פונים לכל מי שפעל באחת מחטיבות התנועה ברומניה, להודיע בכתב את כתובתו ומספר הטלפון לאברהם (בומי) בראל, מרכז לתיעוד וחקר של „השומר הצעיר", גבעת חביבה, ד.נ. מנשה 37850.

בומי בראל
גבעת חביבה

„גילוי" שגידל זקן

מסע „הגילויים" שנערך בימים אלה סביב פרשת הנקם לאחר מלחמת העולם השניה באירופה מעורר מחשבות ביחס לטיב זכרונם של העתונאים־התחקירנים.

בספרו של אל"מ ישראל כרמי ב„דרך לוחמים", (הוצאת מערכות, 1960) מסופר בפרוטרוט על התארגנות הקבוצה ופעולתה (בפרק „באירופה" עמ' 158 ואילך), בתוספת ציוני שמות ומקומות הכר'.

מה משמעותם של „חשיפה ראשונה" „גילוי ראשון" ודומיהם בישראל 1987?

מ.ש.א. דויס
תל־אביב

התחרדות ניכור ואשמה

בתחושת רווחה והשתחררות קראתי ב„דבר" (7.6.87) על „פילוג עמוק בציבור החרדי" ועל „משפחות מתפרקות ובני זוג שאינם מדברים זה עם זה".

אני אם לבן מתחרד („חוזר בתשובה") ועברתי על בשרי את תהליך הפירוק המשפחתי. עד היום הייתי בתחושה שהאשמה בי, ולא יום ולא שנה נדדה מנוחה מנפשי שמא בחינוך ה„חילוני" שלנו נורע הזרע לניכור ולפירוד.

תודה לכן משפחות חרדיות שפילוגכן התוך־חרדי, על הסכסוכים הנוראיים שבין בני זוג חרדיים שחדלו לדבר אלה עם אלה – פקחו את עיני להבין שלא בי האשמה.

היום למדתי שהקצנה דתית היא תהליך שגם חרדים לוקים בו, אולי אף יותר מה„חופשיים", ושאין שום קשר בין ערכים, מוסר, יושר או אפילו אמונה יהודית, לבין הליכה לקיצוניות חרדית ול„חזרה בתשובה".

מ.ר.
תל־אביב

(הכותבת ביקשה להביא את שמה בראשי תיבות בלבד משום שבעבר התנסתה „באיומים מצד החרדים").

דבר

לפני 60 שנה

הפרלמנט נגד איסור השחיטה היהודית

לונדון. הצעת חוק נגד השחיטה היהודית שהוכנסה לבית הנבחרים על ידי קבוצת צירים בלי אישור הממשלה, נתקלה בהתנגדות נרחבת.

צער על חריצותם של מכבי האש מתל אביב

הסופר הארץ־ישראלי של „אליף בא" (דמשק) פותח את ספורו על השרפה שפרצה בבית הקפה שבקרבת חוף הים ביפו במלים אלה: צר לי מאד להודיע שאלמלא מכבי האש של תל אביב, שהגיעו למקום המעשה באוטומוביל של כבוד, כי אז היתה יפו כולה נתנה למאכולת אש.

החפירות בהר נפוליון

שמענו כי בקרוב יחלו לחפור בהר נפוליון, בחלקת י. ל. גולדברג, לשם חקירה הסטורית. את החפירות ינהל הד"ר א. ל. סוקניק.

קטטה חמורה בין פועלי ציון והבונדאים

לונדון. באספה פומבית מטעם פועלי ציון סמאליים בלובלין, פולין, לקראת הבחירות לעיריה המקומית, פרצה קטטה המונית בין פועלי ציון והבונדאים. 15 איש נפצעו.

מצבת זכרון להיינה

בפרבר האמבורג־אלטונה הוחגה ברוב פאר ובמעמד קהל רב מצבת הזכרון להיינריך היינה. מצבה זו הוצאה מטעמים אנטישמיים על ידי וילהלם קיסר מביתן ארמונו שבאי קורפו.

לפני 40 שנה

זאב וורבר נפל בסכלו מזימת מרצחים

זאב וורבר, איש העבודה וההגנה, בן 20, נפל חלל בשליחות העם והציל במותו חייהם של מאות. הוא נפגע במוקש שהונח בידי אחד מארגוני הפורשים. הוא בא עם עשרה מחבריו לסתום מנהרה שנחפרה מבית מעבר לכביש אל מתחת לבית הדר בתל אביב. המנהרה נחפרה על ידי אחד הארגונים כדי לפוצץ את בית הדר. בבוא אנשי ההגנה, שנודע להם דבר המנהרה, מצאו שם כמה מוקשים שאחד מהם התפוצץ והרג את וורבר. הוא נמצא כשטוריה בידו. קהל של רבבות ליווה אותו למנוחת עולם בכבוד אנשי ההגנה, הבטחון וההעפלה בבית הקברות בנחלת יצחק.

ועדת או"ם בסיורה

חברי ועדת או"ם לארץ ישראל יצאו אתמול לסיורם הראשון בארץ, לאזור החרושת של חיפה. מטרת הסיור כפולה: הועדה רצתה להיות באזור מעורב יהודי־ערבי ובאותה שעה רצתה להכיר את מתח מפעלי החרושת.

מאיר פאראן הוכר במסדר זיהוי

החשוד בחטיפת הנער אלכסנדר רובוביץ', מאיר רוי פאראן, שהוסגר מסוריה לממשלת ארץ ישראל, הוצג אתמול בירושלים לזיהוי בשורת אנשים דומים לו בחיצוניותם. מבין עדי התביעה הכיר אותו ללא כל פקפוק מאיר כהן בן 15 ומשה חשין בן 13 וחצי. מרת רות שרלין הצביעה על החשוד ועל עוד אחד הדומה לו.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

שלום רווחי

המרכז לשלום, שמטרתו לקדם את תהליכי השלום הישראלי־ערבי באיזור, יזם כינוס של אנשי משק וכלכלה בכירים לדיון על תרומת השלום לשיקום הכלכלה באיזור. לדברי היוזמים שקועות מדינות העימות – מצרים, ישראל וירדן – במשבר כלכלי עמוק, ונזקקות עקב כך לסיוע חוץ היוצרים תלות במדינות זרות ובאינטרסים זרים. על־אף רגישות החברה הישראלית לנסיבות הכלכליות אין כמעט התייחסות לשיקולים כלכליים בדיונים על השלום. בכנס, שיתקיים ביום ג' 7/7/87, ידברו השר עזר וייצמן, אלי הורביץ, חנא סניורא ונציג מצרי ששמו עדיין לא פורסם.

רוסיה אחרת

ספרים שכתבו פרץ מרקיש ודוד הופשטיין; תפאורות להצגות של מיכאולס, גדול שחקני התיאטרון האידי במוסקווה ודיוקנאות של השחקן זוסקינד – כולם נהרגו בידי סטאלין בתחילת המאה – כלולים בתערוכת האוואנגארד היהודי ברוסיה שנפתחה במוזיאון ישראל.

התערוכה – ראשונה מסוגה בעולם – סוקרת את פעולתה של קבוצת אמנים יהודים שביקשה לעודד לחיים את האמנות היהודית המסורתית על־ידי מיזוג יסודות יהודיים עממיים בסגנונות המודרניסטיים שרווחו ברוסיה בתחילת המאה.

174 עבודות, ברובן מוצגות לראשונה, משל שאגאל, ליסיצקי, אלטמן, טשייקוב, ארונסון ועוד – מוצגות בתערוכה ומהות „נכס לאומי", שכן הן היחידות ששרדו מאותה תקופה. התערוכה תימשך 4 חודשים.

רוצה, אבל פוחדת

79% מהישראלים הדתיים החיים כיום באזור ניו־יורק רוצים לחזור בהקדם לארץ, זאת מגלה סקר שערכה האגודה הישראלית לעצירת הירידה מן הארץ, ב־3 מתוך 5 רובעי ניו־יורק, בהם גרים ישראלים דתיים רבים שירדו מן הארץ. הסקר הקיף 700 צעירים ישראלים, שרובם שרתו בזמנו בצה"ל והחיים בקווינס, ברוקלין וברונקס מזה 5 שנים ומעלה. רובם בעלי משפחות, בעלי תואר אקדמאי חלקם עובדים עבודות טכניות. מצבם הכלכלי טוב ואינו נופל מכפי שהיה בעת שהיו בארץ.

ח"כ אברהם כ"ץ־עוז, יו"ר האגודה הישראלית לעצירת הירידה מסר כי הסקר נערך לבקשת האגודה במימון גורם יהודי־ישראלי המקורב לחוגים הדתיים. 79% מהישראלים טענו כי הסיבה העיקרית לרצונם לחזור לארץ היא שמבחינה דתית־הלכתית ודתית־ציבורית הם מרגישים בניו־יורק פחות טוב מאשר הרגישו בישראל, בעיקר בכל הקשור לחינוך הילדים בבתי־הספר ולאחר שעות הלימודים. 7% טענו כי בניו־יורק ניתן לחיות חיים דתיים טובים ועשירים יותר מאשר בישראל. כמעט כל היורדים הדתיים בניו־יורק טוענים כי הם שומרים על קשר הדוק עם חוגים דתיים בישראל וכי הדבר חשוב להם מאד.

הרבה חיוכים ושבחים הורעפו על מנהלי ומפיקי פסטיבל ישראל, במסיבה הצנועה שנערכה לרגל סיום הפסטיבל בלשכת שר החינוך והתרבות יצחק נבון (מימין) ובהשתתפות ראש עיריית ירושלים טדי קולק (משמאל). כל הפסטיבלאים זכו „למדליית ירושלים" כאות הערכה על עבודתם, והבטיחו שהם כבר ניגשים להכנת הפסטיבל הבא, שיתקיים במסגרת חגיגות ה־40 למדינה.
צילום: [illegible]

נדידת הח"כים

בפגישה עם עיתונאים בחיפה ביום ששי נתבקש השר משה שחל (בתמונה) להסביר מדוע העז לצאת בהתקפות על מנהיגות מפלגת העבודה בנושאים כועידה בינלאומית ואחרים. שחל השיב: „עם כל הכבוד גם אני נמנה על מנהיגי המפלגה. אני בעל מניות מלא בחברה זו ומלבד זאת אנחנו מפלגה דמוקרטית, פלורליסטית ולכל חבר הזכות להביע עמדותיו". שחל הביע דעתו שאם הליכוד ימשיך לטרפד כל יוזמה וימנע בכך פעולה תקינה של הממשלה, קיים סיכוי סביר שעוד השנה יוחלט על בחירות חדשות. הוא ביקר קשות רכישת חברי כנסת והגדיר זאת כ„שוטטות פוליטית" שיש למנעה. שחל הסביר שבמצב הקיים מספיק לאיש להיבחר פעם אחד לכנסת כדי שבשיטת השוטטות הזאת יבטיח חברותו בכנסת למשך כמה קדנציות.

יוסף מיכלסקי

הזמנה למחול

לקראת אירועי „גוונים במחול 87", שייפתחו ביום רביעי הקרוב בבית דני האודיטוריום דוהל בשכונת התקוה, התקיים הפנינג מחול בפאב־מסעדה „אמדיאוס" בתל־אביב. בין המשתתפים היו רקדנים וכוריאוגרפים שיטלו חלק בפסטיבל. בתמונה – הכוריאוגרפית יעל פאורן (משמאל) והרקדנית צוקו פרוצקי (מימין), שהוזמנה להשתתף בפסטיבל אדינבורו הקרוב עם יצירתה „מסיבת השתף", אותה תעלה השבוע בשכונת התקוה.

תרומות בע"מ

טכניקות מודרניות של שיטות התרמה לארגונים וולונטריים ובעיות מיסוי הקשורות בהם יהיו בין הנושאים שיידונו בסדנא ראשונה של ראשי ארגונים וולונטריים ומלכ"רים שתיערך ביום ד', 24 לחודש, בבית הרופא בת"א. עו"ד רנה שעשוע־חסון, מנכ"ל מרכז ההתנדבות והמלכ"רים שמסרה על כך, ציינה שמטרת הסדנא לזהות סוגי בעיות המכבידות על ארגוני מתנדבים בתחום הארגוני והמינהלי, ולהציע דרכים לפתרונן. הסדנא פתוחה בפני ראשי כל הארגונים הוולונטריים והציבוריים בישראל.

הפותח בדיון יהיה רפי רוטר, מנכ"ל קופת־חולים מכבי, ינחה את הדיון ד"ר ישראל כץ, שר העבודה והרווחה לשעבר.

כמו באגדות

המלכה אליזבת שוחחה בשידור ישיר באמצעות לוויין עם ילדים חולים בבית־החולים למחלות עיניים ע"ש סנט־ג'ון, במזרח ירושלים, שם התקיימה אותה עת הופעה של זוג ליצנים מלונדון. ההופעה תועברה בשידור חוזר לטלוויזיה הבריטית ולעולם כולו.

האירוע המיוחד הוא חלק ממסיבת הילדים הגדולה בעולם, שנערכה בשבת אחה"צ בהייד־פארק בלונדון לציון 100 שנה לאבירי סנט־ג'ון, המקיימים את שירות הצלב האדום ומבנים באנגליה „חסיבת סנט־ג'ונס".

חברת „אל־על" סיפקה כרטיסי טיסה לליצן לסלי קט ולבדרנית קתרין גויסון, שהגיעו ביום ו' לארץ. כל ילד זכה גם בשקית עם מתנות שונות – מכשירי רדיו ועידים וצעצועים.

מדונה ביפאן

כוכבת הפופ האמריקאית מדונה (בתמונה) הגיעה לסיבוב הופעות ביפאן. בתור התחלה היא קיבלה תקליט זהב מאיגוד התקליטים היפאני, על אלבומה השלישי „טרו בלו".

המדור נערך בידי מיכל מלג

מסע לא ידוע

בריג'

מאת ארנונה שמאן

במשחק ידידותי הקצב הינו מהיר יותר מאשר בברידג' תחרותי, ולעיתים קרובות השחקנים פחות מעמיקים בתיכנון המשחק. לעתים די קרובות, בניתוח המשחק, מתברר, שאם הכרוז היה משקיע מאמץ גדול יותר בתיכנון, היה יכול לבצע את החוזה.

היד הבאה נלקחה ממשחק ידידותי בו השתתף טרנס ריס (המוכר לשוחרי הברידג' ובמיוחד לקוראי ספרות הברידג') בתור כרוז והחמיץ את ההזדמנות (על ידי פויזות) לביצוע החוזה.

♠A 10 3
♥KQJ
♦KQJ 10
♣AJ 3

♠ ♥ ♦ ♣ — צפ / מז מע / דר — ♠ ♥ ♦ ♣

♠6
♥A 9 8 4 2
♦8 6 4 2
♣10 8 2

מחלק: צפון
פגיעים: כולם
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
2 בלי שליט	פאס	3 הארט	פאס
4 הארט	פאס	פאס	פאס

מערב הוביל בהארט קטן (כמובן שחוזה של 4 הארט הינו החוזה הנכון, משום שחוזה של 3 בלי שליט נידון לכשלון ביציאה בספייד), הכרוז זכה בדומם ומזרח ענה לסידרה. הכרוז המשיך במלכה הארט ומזרח השליך את השביעית קלאב. מצבו של הכרוז בשלב זה אינו נעים, הוא אינו יכול להגיע ליד כדי למשוך את השליט הרביעי מידי מערב בלי לקצר את עצמו. אם האלוף דיאמונד בידי מערב, יכולות בעיותיו של הכרוז להיפתר, אולם מכיוון שהקלפים אינם גלויים, הרי שהסיכויים שהאלוף דיאמונד בידי מזרח גדולים יותר (בידי מזרח היה רק קלף אחד בסידרת הארט, לכן בידו קלפים רבים יותר בסידרת הדיאמונד ולכן גדולים יותר הסיכויים שהאלוף בידו). ריס התעלם משיקולים אלו, משך את המלך הארט והמשיך במלך דיאמונד. מזרח רוזה את הלקיחה ומערב השליך את התשיעית, ריס המשיך במלכה דיאמונד, הפעם זכה מזרח בלקיחה עם האלוף וחזר בחמישית דיאמונד שנחתכה על ידי מערב. מערב חזר בקלאב, הכרוז שיחק נמוך מהדומם, מזרח זכה במלכה וחזר בספייד. הכרוז זכה עם האלוף ותוך ספייד בידו, ניסה עקיפה נוספת בקלאב, שנכשלה והכרוז הפליג לבצע החוזה.

כיצד על הכרוז לשחק: נסו לפתור בעיה זו בעצמכם לפני שתמשיכו בקריאה. ובכן על הכרוז לשחק ספייד נמוך מהדומם, ולהניח למתנגדים לזכות בלקיחה, מערב זוכה וחוזר בקלאב, ספייד, או דיאמונד, הכרוז מניח למזרח לזכות בלקיחה, לאחר מכן חוזר לידו על ידי חיתוך ספייד (הסידרה עדיין מוגנת משום שהאלוף עדיין בדומם), מושך את ההארט האחרון, ומשחק דיאמונד. הכרוז זוכה בחמש לקיחות בהארט, לקיחה בספייד, שלוש לקיחות בדיאמונד ולקיחה בקלאב, החוזה מבוצע.

היד המלאה:

♠A 10 3
♥KQJ
♦KQJ 10
♣AJ 3

♠KJ 9 7 — ♥10 7 6 3 — ♦9 7 — ♣9 6 5 (מערב)
צפ / מז מע / דר
♠Q 8 5 4 2 — ♥5 — ♦A 5 3 — ♣KQ 7 4 (מזרח)

♠6
♥A 9 8 4 2
♦8 6 4 2
♣10 8 2

כמובן שיציאה בדיאמונד מקשה על ביצוע החוזה.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

חידוש כרטיסי־המנויים לעונת תשמ"ח 1987/8 נמשך

קונצרטים לנוער מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות
היום – 21.6.87, 5.00 אחה"צ
אריה ורדי
מנצח
חן הלוי
קלרניתן
בתכנית מיצירות:
מוצרט, צ'ייקובסקי,
קרוסגט, פרוקופייב

קונצרט למנויים מס' 10
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות
סדרה ג: יום ב', 22.6.87 (8 בערב)
„כך עושות כולן"
סדרה ד: יום ג', 23.6.87 (8 בערב)
„נישואי פיגרו"

פילהרמוניקה
קונצרט מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 24.6.87, 8.30 בערב
זובין מהטה
מנצח
אנה טומובסקי
אידה שוארצנברגר
כנרית
הלמוט נירניגר
בריטון
המקהלה הלאומית „רינת"
מדריכת סטנלי ספרבר
בתכנית מיצירות:
באך, [illegible]

קונצרט למנויים מס' 10
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות
סדרה ה: יום ה', 25.6.87 (8 בערב)
„דון ג'ובני"
סדרה ו: מוצ"ש, 27.6.87 (9 בערב)
„כך עושות כולן"
סדרה ז: יום א', 28.6.87 (8 בערב)
„נישואי פיגרו"
סדרה ח: יום ב', 30.6.87 (8 בערב)
„דון ג'ובני"

קונצרט למנויים מס' 7
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ה: יום שני, 29.6.87
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית:
מוצרט: קונצ'רטו לכינור מס' 3
ברוקנר: סימפוניה מס' 8

פילהרמוניקה
קונצרט מס' 5
דניאל בארנבוים
מנצח
זמרים ומקהלה
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 1.7.87, 8 בערב
„כך עושות כולן"

קונצרט למנויים מס' 7
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ה: יום ה', 2.7.87
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית כמו בקונצרט מס' 7
סדרה ד' בת"א

מוזיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 4.7.87, 9.00 בערב
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
התכנית:
ליסט: 2 רפסודיות הונגריות
קטעי ג'אז

אנא שימו לב:
הכניסה לאולמות רק עם כרטיס מנוי לקונצרט מס' 10.
אין החלפות בין הסדרות.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הודעה למנויים

המחדשים כרטיסיהם באמצעות כרטיס־אשראי עד 30 יוני 1987

עקב האטת קצב האינפלציה והורדת שיעורי הריבית במשק אנו מקטינים את שיעור הריבית החודשית ב־1%

(הסדר זה כולל כמובן את המנויים שחידשו כרטיסים באמצעות כרטיס־אשראי עד עתה)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה באילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מספר 20 לתוכנית מפורטת 114/03/2 אתר „אום רשרש" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי:

א. יעוד השטח כאתר לאומי לעניין חוק הגנים הלאומיים ושמורות טבע תשכ"ג 1963.

ב. שימור, שיקום ושיפוץ מבנה האתר ופיתוח סביבתי.

ג. הבטחת האתר לביקורי קהל.

האלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: שטח התוכנית: כ־6.3 דונם אתר לאומי „אום רשרש" אילת.

כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות תוגש בכתב בפירוט ובהתמכות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום רביע יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי לודים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית
מפורטת/מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים, הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת/מתאר מקומית מס. גז/14/4752", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: חלוקת בגוש 301 לשניים, דרך גישה ל־2 מגרשים מכביש מאושר.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4224 מגרש 301 אזור התעשיה ניר צבי.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנימוקים להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר ונתמך ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
סלבה המלך – שלמה המלך 78 – 246461.
קינג ג'ורג' – קופ"ח מכבי – קינג ג'ורג' 25 – 282650.
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191.
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288.
פתח־תקוה
פינסקר – פינסקר 2 – 910505.
בני־ברק – רמת־גן
רמת יצחק – ירושלים 96 רמת־גן – 777506.
בת־ים – חולון
בני בת־ים – הנביאים 5 בת־ים – 5515671.
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153.
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854.
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי צפת
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקרא: תכנית מפורטת מספר 5336 שינוי לתכנית מתאר מספר 3845 – רמת רזים בה ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3308 מיום כ"ב אדר א' תשמ"ו (6.3.86) עמוד 1496.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:–
חלק מגוש 13698

עיקרי בסות שינוי התכנית: יעוד השטח לשכונת מגורים וחלוקתו למגרשי בניה.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה צפת שבעירית צפת, וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך: ד' בסיון תשמ"ז
4 יוני 1987

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

יוון ניצלה ביתיותה להוציא את יריבותיה משיווי משקלן

סיכם מאמן נבחרת צ'כיה פטרה את ההתרחשויות בפיראוס ● גאליס הוא תופעת טבע – נמוך קומה ובעל ניתור אדיר ששומר כוחותיו להתקפה ● עם סאבוניס היתה ברה"מ זוכה באליפות בהליכה ● יוגוסלאויה לא מיצתה את כל יכולתה ● הזריקות לסלי שלוש נקודות חיסלו כמעט כליל את ההגנה האיזורית ● אסור להסתמך רק על יכולת הקליעה של ג'מצ'י

מאת ישראל פז

חלף שבוע מאז תמה אליפות אירופה בכדורסל ואני מתקשה עדיין לעכל את שאירע בפיראוס. ראשית, האם זכייתה של יוון בכבר מהווה שינוי ביחסי הכוחות בכדורסל האירופי? שנית, כיצד זה החמיצה ישראל את ההזדמנות הגדולה שהיתה להשאר בצמרת של היבשת?

אני מנסה לשחזר את שקרה באולם הנפלא של פיראוס, את המשחקים, בהם הכתה יוון את מעצמות הכדורסל באירופה, כמו איטליה, יוגוסלאויה (פעמיים) וכמובן שאת ברית המועצות בגמר. כל נצחון היה מלהיב מקודמו. סידרה מרשימה של ניקי גאליס וחבריו.

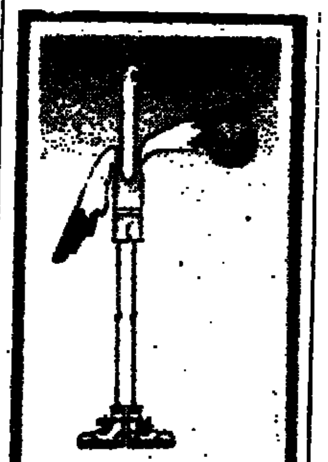

שאלתי את מאמן נבחרת צ'כיה, פאבל פטרה, שהיה בארץ עם נבחרת אירופה, מה דעתו על ההתרחשויות בפיראוס. תשובתו הסתכמה בתחילה במילה אחת: „מדהים". אחר כך ניסה גם המאמן המנוסה לנתח את סידרת הסנסאציות: „מסקנתי: יוון ניצלה עד תום את ביתיותה, את העידוד האדיר של הצופים, שהצליחו להוציא את כל היריבות משיווי משקלן.

המאמן הצ'כי צדק. אילו קיימו נבחרות ברית המועצות ויוון כיום עשרה משחקים רצופים ביניהן, ספק אם גאליס וחבריו היו זוכים אפילו בנצחון אחד. בסופו של דבר תשוב יוון לבינוניות. ההתלהבות שפקדה אותה באליפות בפיראוס לא תוכל לשכנה בעתיד בין ארבע הנבחרות הטובות ביבשת.

כבר היו דברים מעולם. נבחרת ברית המועצות, כשהיתה בשיאה בשנות החמישים, כשלה באליפות אירופה בבודפשט בשנת 1955, כשהונגריה ניצחה בבית הגמר את הרוסים 68:82. ברית המועצות נדחקה למקום השלישי. במשחק המכריע גברה הונגריה על צ'כיה 63:75. להונגריה, עם גרמינגר, בנצ'ה וחבריהם, היתה נבחרת טובה יותר מאשר יוון.

במידה רבה מזכיר ההישג היווני את ההצלחה הישראלית באליפות אירופה בגוריציה ובטורינו בשנת 1979, כאשר זכינו במקום השני. אל נשכח, כי ישראל השיגה את מדליית הכסף בחוץ ולא בבית.

יוון עשתה ללא ספק היסטוריה. הישגה הנכבד נבע מכמה סיבות: אולם ביתי, שממש כישף את היריבים, לחימה נפלאה על כל כדור (אוי היה לשחקן היווני שלא היה לוחם) והעיקר, ניקי גאליס.

כדורסלן נמוך קומה (1.83 מ'), שבחודש מאי מלאו לו 30 שנה, שעשה שמות בכל הגנות היריב. כל שחקני יוון ידעו היטב, שאם גאליס לא יהיה בשיאו, לא יוכלו לנצח ולכן עבדו כולם עבור הכדורסלן, יליד ניו־ג'רסי בארה"ב, שהחל את הקריירה שלו כמתאגרף ואחר כך המשיך ככדורסלן ונכשל בניסיונו להתקבל לאנ.בי.איי.

גאליס הוא תופעת טבע. יש לו ניתור אדיר, למרות קומתו הנמוכה. הוא אינו מתרכז בהגנה, שומר את כוחותיו להתקפה, בה הוא מגיע לממוצע מצויין.

באליפות אירופה בפיראוס זכה בתואר „מלך הסלים" עם ממוצע של 37 נקודות למשחק, כשאחוז הקליעה שלו מהשדה הוא 60 (112 מ־186) ובעונשין: 80 (65 מ־81). הוא גם קלע 7 סלי שלוש נקודות. אבל יהיה זה עוול, שלא להזכיר את לוחמים של שאר כדורסלני יוון ובעיקר של יאנאקיס, פאסלאס וקריסטודולו.

לפי יחסי הכוחות כיום, בכדורסל האירופי, נדמה לי שבעתיד גם אם יהיו הפתעות, יתנו את הטון נבחרות ברית המועצות, יוגוסלאויה, ספרד ואיטליה, שהצעירו את שורותיהן ויש להן תשתית מצויינת.

כדאי שלא לשכוח שברית המועצות הופיעה לאליפות אירופה ללא בכיר שחקניה, הענק הארווידאס סבוניס, שנשאר בבית בגלל פציעה. היא נאלצה לסמוך על שני שחקני ציר, הנופלים ממנו בהרבה, ולאדימיר טקאצ'נקו בן ה־30 וויקטור פאנקרשקין בן ה־29. שניים אלה, כבדי תנועה, הקשו על משחק ההתקפה המהיר ובהתחשב שעם סאבוניס היתה נבחרתו של אלכסנדר גומלסקי זוכה באליפות בהליכה.

העדרו של סוכב לאלגידס קובנה הבליט נקודה חשובה. שחקני הציר באירופה אינם יעילים כמו בעבר.

שחקנים גבוהים ישנם, אבל במידה רבה מוגבלים. במשאל של הכשירית האליפות, התקסיתי להצביע על „פיבוס" רציני, עובדה שהמועמד הרציני ביותר היה ההולנדי בן ה־2, ריק סמיטס (2.21 מ'), שנבחרתו זכתה רק במקום ה־10 באליפות. סמיטס, תלמיד המריסט „ולג' בארה"ב, לא ישאר זמן רב בהולנד. להערכתי, תוך שנתיים־שלוש ימצא את מקומו באחת מקבוצות האנ.בי.איי.

יוגוסלאויה, השלישית בדירוג, לא מיצתה את יכולתה, כפי שלא עשתה באליפות העולם בספרד. זו נבחרת חסרת משמעת. יש לה כדורסלנים מבריקים מאוד, אבל המאמן, קרישמיר צ'וסיץ', לא הצליח ליצור תלכיד רציני. נוסף לאחים דראזן ואלכסנדר פטרוביץ', שהיו שנואים משום מה ביוון, יש ליוגוסלאויה שחקנים מצויינים ובראשם ילד הפלא קוקוץ' וכן גרבוביץ' ודיאבץ'. לעומת זאת לא הלהיבו שחקני הציר שלה, הוותיק ראדובנוביץ', והצעיר וראנקוביץ'.

ספרד היתה היחידה ששיחקה בצורה נכונה נגד יוון. תניכיו של המאמן ההסטורי, אנטוניו מינגאל דיאז, מוסטו את היוונים במהירותם. ואכן, הם ניצחו אותם ללא תנאי בשלב המוקדם – 89:106.

דבר נוסף בלט באליפות בפיראוס: הזריקות לסלי שלוש נקודות חיסלו כמעט כליל את ההגנה האזורית. בכל נבחרת יש כדורסלנים המוכנים לזרוק מן השנייה כדי להשתחרר ולהשיג את סל שלוש הנקודות. דורון ג'מצ'י שלנו היה ה„מלך" בשטח זה – 28 סלי שלוש נקודות. הוא הקדים צלפים מצויינים, כמו פטרוביץ' –25, הרוסי וולקוב –22, הפולני זליג – 21 האיטלקי ריבה – 20. האפשרות להשיג סל של שלוש נקודות שינתה כליל את משחק ההתקפה.

התלכיד הוא דבר חשוב בכדורסל, כמו בכל משחק קבוצתי. ישנן נבחרות מתודגלות היטב, כמו ברית המועצות, יוגוסלאויה, ספרד או איטליה. ישנן גם כאלה הבנויות על כוכבים, כמו יוון (גאליס), ישראל (ג'מצ'י). ההבדל בין שתי הנבחרות הוא שביוון מוכנים השחקנים לוותר על הילה אישית עבור גאליס ובישראל לא כל כך עבור ג'מצ'י.

לישראל אסור להסתמך רק על יכולת הקליעה של ג'מצ'י, או מישהו אחר. ברגע שאין משחק צוות, מאבדים הכדורסלנים הרבה מהמוטיבאציה שלהם. לדעתי, לא יתכן שלא יהיו תרגילים שיגרמו להכנסת כדורים לענקים שלנו, לאבאן מרסר או הארווי לאסוף.

בתום האליפות באו בטענות לשניים שהיו עייפים ורחוקים משיאם. אמת, חסרו להם מחליפים, אבל אי־אפשר להתיר ענקים מתחת לסל בהתקפה, כשהם ללא תעסוקה. מרסר לא הופעל דיו וזו אולי הסיבה שלא היה יעיל יותר. עובדה, בהגנה הוא היה מצויין. בטבלת הריבאונדרים דורג במקום השישי (לאסוף במקום התשיעי), הגם שכל היריבים שהקדימו אותם, לבד מהצרפתי אוסטרובסקי, קיימו משחק אחר יותר.

דבר נוסף שיש לתת עליו את הדעת הוא בריכוי. שני ברכדים שלנו, הן ליפין ועדי גורדון, אינם מאיימים מספיק על הסל ואם גם אינם משתפים פעולה עם שחקני הציר, מוכרח המשחק הישראלי להפגע.

ישנן מסקנות ולקחים שהכרח לבחון אותם היטב כדי לשפר את המשחק הישראלי ולהפכו ליותר לוחם וליותר יעיל. המאמן שיבחר היום להנהיג את נבחרת ישראל שחזרה לדרגה א', יצטרך להכיר את המסגים שדירדרו אותנו, ללא הצדקה, לתחתית הדירוג בפיראוס. עליו יהיה להחליף כבה שהציב ובודאי להחזיר את ג'יק ברקוביץ'.

הספרדים חימנז, וילקמפה ורומאיי מתנפלים על הסל היווני בדרך לנצחונם הגדול

הושלם שיבוץ מאמני הלאומית

מאת ניסן פרידמן

שיבוץ המאמנים לעונת הכדורגל החדשה בליגה הלאומית כבר הושלם. יש כמה תזוזות מעניינות: קשטן מי־ם לחיפה; שוויצר מהפועל (הדרך הבית) לשכונה; שניאור מהשכונה למכבי; שנהר ממכבי לכפר; בכר מהכפר לנגב וברנר מהנגב למכבי, כדי ליצור קשר מחודש עם המנג'ר שלו מפ"ת, גיורא שפיגל. משחק כסאות מוסיקליים מרתק.

יש כמה חידושים מרעננים: מוטל'ה חזר מהכפור לבית"ר; סטלמך חזר לכור מחצבתו כפ"ת; מנסל חזר לארץ. פנים חדשות בלאומית – נמני וחולון.

הרשימה המלאה:

בית"ר י־ם – מרדכי שפיגלר
בני־יהודה – דוד שוויצר
מכבי ת"א – דרור ברנר
מכבי נתניה – זאב זלצר
מכבי חיפה – דרור קשטן
הפועל ת"א – יצחק שניאור
שמשון ת"א – יעקב גרונדמן
הפועל לוד – צבי רוזן
הפועל כפ"ס – שמעון שנהר
הפועל פ"ת – נחום סטלמך
מכבי פ"ת – ג'ק מנסל
הפועל ב"ש – נסים בכר
בית"ר ת"א – יצחק שוב
צפריירים חולון – מאיר נמני
נב' ישראל – מילינקו מיהיץ'
נבחרת הנוער – שלמה שרף
נבחרת הנערים – אמציה רז

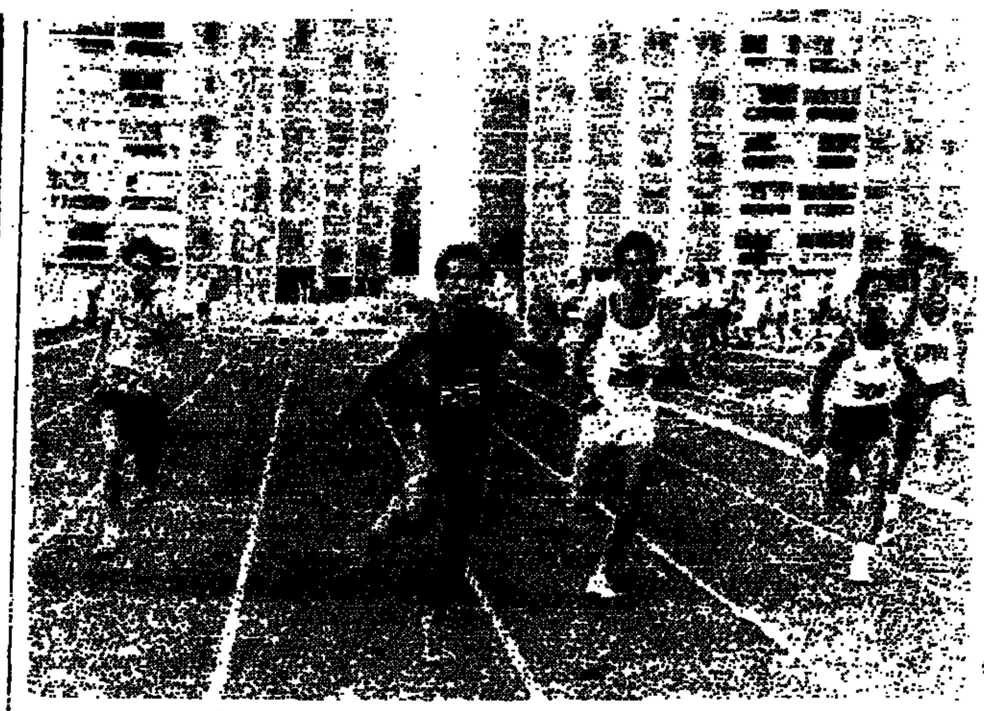

אופק יודיע היום: אין זרים בכדורגל

מאת ג.אשר

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, יודיע היום בישיבת מזכירות מרכז הפועל, כי שאלת צירוף הזרים לליגה הלאומית בכדורגל ירדה מעל הפרק. החלטה זו של מזכ"ל הפועל התקבלה בעקבות הודעת מכבי ובית"ר על סירובם לקיים את תהליך צמצום הליגה ל־12 קבוצות.

מזכ"ל הפועל אופק אמר אמש: „בנסיבות תם תהליך הדיון בשילוב הזרים בעקבות הודעת גוש מכבי־בית"ר. לא ניישם החלטות באופן חד־צדדי".

הדיון במזכירות מרכז הפועל נקבע עוד לפני כחודש כהמשך לדיון, שהחל בעקבות המלצות הוועדה מטעם הפועל בנושא צירוף זרים בכדורגל. אולם, בעקבות הודעות מכבי ובית"ר, גיבש אופק את החלטתו עוד בסוף השבוע ולפיכך יובהר לחברי המזכירות, כי הדיון בטל מאליו.

אופק לא יאפשר דיון על־תנאי אם גוש מכבי־בית"ר יחזור בו מהחלטתו. שכן, הצעדים שנוקטו הם מבחינתו סוף פסוק.

מזכ"ל הפועל הביע פליאה על צעדם של אנשי מכבי ובית"ר. „הם אינם יכולים להפר החלטות של הנהלת ההתאחדות, להן היו שותפים. גם אם מילצ'ן לא נכח אישית בהצבעה בהתאחדות לכדורגל, הוא אינו יכול להתכחש לה".

אופק גם חלק על חברים בהפועל, המעוניינים בהקפאת תהליך הצמצום. „עם כל הכבוד להם, יש החלטה של מזכירות מרכז הפועל לצמצום הליגות ל־12 קבוצות. גם הערעור, שהוגש במנגנו על־ידי רב שחר למליאת המרכז, נידחה, ולפיכך ההחלטה מחייבת את כולם. רק המזכירות מוסמכת לשנות את ההחלטה לצמצום הליגות ל־12 קבוצות".

גם מזכ"ל ההסתדרות הביע בפני מזכ"ל הפועל וגורמים בכירים בהסתדרות את התנגדותו לצרוף זרים. במצב הכלכלי, שנוצר באגודות, אין לטעמו מקום לצרוף זרים. קיסר הביע את עמדתו החד־משמעית בפני מזכ"ל הפועל.

גורמים בכירים אחרים בהסתדרות מתנגדים לצרוף זרים, ביניהם מזכיר התיק, יעקב ישי. לפיכך בסיטואציה שנוצרה ברור, שצרוף הזרים ירד מעל הפרק לפחות לשנה הקרובה.

לגבי תהליך הצמצום ל־12 קבוצות, אמר אופק: „תשאל את שאול סודרי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל. לדעתי, החלטות הנהלת ההתאחדות יושמו עד תום". סודרי כבר הבהיר, כי יבצע את החלטות מזכירות מרכז הפועל.

ירושלים השלימה נצחון כפול על בני־יהודה באינטרטוטו – 0:1

מאת שמואל קליגר

גם הפעם הניחוש שלנו באינטרטוטו קלע „בול". בית"ר ירושלים ניצחה פעם נוספת את בני־יהודה (0:1 משכולי של שלמה שירזי) והיא מדורגת עתה בראש עם שני נצחונות. ואת ערב הצטרפות נציגות מערב־גרמניה הנכויה למשחקים בשבת הקרובה.

שוב היה אפשר להנות ממשחק כדורגל ראוי לשמו על אף המסגרת הידידותית והבלתי־מחייבת. זו היתה התחושה של הנאה בערכון מוגבל, שנפגמה רק בשל מעוט הצופים ביציעים. הפעם היו, אמנם, מעט יותר צופים מאשר במשחק הקודם באמצע השבוע (0:2 לבית"ר), אך גם 400 הצופים העניקו למפגש זה אופי של משחק אימון לכל היותר. והלוא מן המפורסמות הוא, שכדורגל ללא קהל הוא כמו סלט ירקות ללא תבלין. אך מי שבא לראות משחק של כיף, מפגן של כדורגלנים, שביקשו לשחק כדורגל להנאתם: משהו בסגנון של „חיה ותן לחיות – שחק ותן לשחק" קבל משהו בתמורה לכספו. והרי גם מחירי הכרטיסים היו מתחת למחיר המקובל.

לעתים קרובות חזינו במשחק צרופים נאה במרכז המגרש כאשר קושה המשחק של בית"ר ירושלים היה דידו הברזילאי שהירבה ללהטט בכדור אך גם מסר היטב. האיש הדומיננטי ביום ההתקפות היה שוב המגן הפורץ שלמה שירזי – אימת ההגנה של בני יהודה. לא יפלא, אם כן, שהשניים בצוותא עשו את השער הבודד, אף כי זה, כשלעצמו לא היה מחויב המציאות.

הכל התרחש בדקה ה־25, דווקא לאחר מספר התקפות נאות של בני־יהודה, שאיימו בצורה רצינית על השער הבית"רי עליו שוב גונן בהצלחה השוער בוני גינצבורג. גליתי הכשיל את דידו בתוך הרחבה. דידו התעשת, קם והצליח לבעוט לשער. השופט צבי שריד עודד את הרושם כאילו הוא מעניק „יתרון" לדידו, אך לאחר שהאחרון נכשל בבעיטה לשער, התחרט והורה על הנקודה הלבנה. לדעתנו שגיאה נמוהה של השופט. שלמה שירזי בעט מהנקודה הלבנה ללא דופי.

גורדנה, שצורף להתקפת בני־יהודה לאחר ההפסקה, לא שינה באופן בסיסי את יחסי הכוחות. שוב היה מירב האירועים במרכז המגרש ורק לעיתים רחוקות נאלצו השוערים להפגין חלק מכשוריהם. בדקה ה־59 בעט חזי שירזי מבני־יהודה מהאוויר והחטיא אך במעט את השער. הבעיטה היפה ביותר היתה שייכת ליעיש סוויסה מבית"ר שבדקה ה־77 בעט מספרת לאחר מסירה של אלי דדיקו (וגם לעבר אותו שער) אך למגינת לבם של הצופים חלף הכדור מעל המשקוף. עוד בעיטה של שלמה שירזי מטווח רחוק והתוצאה נותרה בעינה.

חסרים היו לנו במשחק זה חלוצים פורצים המרבים לבעוט לשער. נראה, כי הנסיונות של בית"ר למצוא חלוץ ברמה נאותה לאלי אוחנה יתקלו בקשיים של ממש. לבית"ר עושי משחק רבים, אך רק מעט־שחקנים, שנתנו בחוש ריח להבקעה. לעומת זאת, בבני־יהודה לא שותף אתמול משה אייזנברג והדבר השתקף היטב במעוט הבעיטות לשער.

● בית"ר ירושלים: גינצבורג; שירזי, אוחנה, אמיר כהן (בני כהן), נחמני; קדוש, סמי מלכה (שוורץ), דידו, בראליה; ונדרמולן, סוויסה.

● בני־יהודה: פישר; שטרית, גיא שרעבי, פרי, משה עלה; רמי לוי, מליחי, אייל חיים, רוני מאיר (דוכי מורחי); שירזי, קוסטיקה (גורדנה).

שפט צבי שריד לעיני 400 צופים באצטדיון רמת־גן.

● יוזק אריב הבלם המצטיין של בני־יהודה לא ימשיך, כנראה, בקבוצתו שאותה הצעיד להישגים גדולים בפרס בעונה האחרונה. אריב, שהיה מעוז ההגנה של קבוצת השכונה, „סגור" ככל הנראה עם בית"ר תל־אביב. אריב כבר הופיע בקבוצה זו לפני שתי עונות.

ויינקרנץ מועמד יחיד לנבחרת

רלף קליין הודיע כי אינו רואה את עצמו מועמד לאימון

מאת משה כהן

נשיאות איגוד הכדורסל עומדת לאשר היום את מינויו של משה ויינקרנץ למאמן נבחרת ישראל במקומו של צבי שרף, שחוזהו לא יוארך.

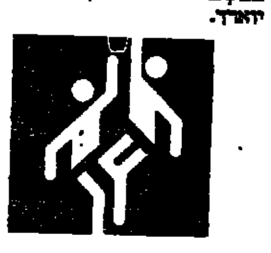

יו"ר הוועדה המקצועית איתן חפר נפגש בסוף השבוע לשיחה עם מאמן מכבי ת"א, רלף קליין. בשיחה זו הודיע קליין, כי הוא אינו רואה עצמו, בשלב זה, מועמד לשמש כמאמן הלאומי.

בכך הוסר המכשול האחרון למינויו של ויינקרנץ. אמש החליטה הנהלת מחלקת הכדורסל של הפועל ת"א להענות לפניית איגוד הכדורסל ולאפשר לוויינקרנץ לשמש גם כמאמן הנבחרת. „לגבינו השימות הלאומיות של הכדורסל הישראלי חשובות לא פחות מהצלחתה של הפועל ת"א. אנו מקווים, כי מינויו לא יפגע כמעט בהכנותיה של הפועל ת"א לקראת פתיחת העונה", הסביר דובר הקבוצה יורם דורי.

בינתיים, החלו ראשי איגוד הכדורסל לדון במועמד לתפקיד עוזר המאמן. עד כה הוזכרו שמותיהם של אלי דין, אריה דרדסקי ופנחס גרשון. יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אומקוביץ, אמר אמש: „מינוי עוזר המאמן ייעשה בתאום עם המאמן הנבחר".

נצחון ותיקו לטניסאי ת"א

● קבוצת הפועל ת"א רשמה בסוף השבוע נצחון ותיקו בשני מחזורי הליגה הלאומית בטניס. הפועל ת"א גברה על מכבי רחובות 1:5 וסיימה בתיקו 3:3 עם מועדון הכרמל חיפה.

יתר התוצאות: מכבי צפון א' – אס"א ת"א 3:3, מכבי צפון ב' – מכבי רחובות 2:4, מכבי ת"א – הפועל צהלה 3:3; אס"א ת"א – הפועל ירושלים 0:6, מכבי ת"א – מכבי צפון ב' 3:3, מועדון הכרמל חיפה – מכבי צפון א' 3:3.

גביע בומברג למתאבקי ת"א

● מתאבקי הפועל ת"א זכו אתמול בגביע קבוצתי ע"ש משה בומברג ז"ל באליפות ישראל לנוער בסגנון יווני־רומי, שנערכה בראשל"צ. המנצחים צברו 48 נקודות לפני הפועל באר־שבע – 43 והפועל נצרת־עילית – 37.

ואלה אלופי ישראל לנוער – 48 ק"ג: שוקי בן (הפועל ב"ש); 52 ק"ג: ארז לוי (הפועל ת"א); 57 ק"ג: גיל חנבשוילי (הפועל ב"ש); 62 ק"ג: אברהם חנבשוילי (הפועל ב"ש); 68 ק"ג: שי ביטון (הפועל קרית־חיים); 74 ק"ג: דני סוקובסקי (הפועל ב"ש); 82 ק"ג: מאור צ'בנסקי (הפועל ב"ש); 90 ק"ג: דוד פפאיה (הפועל ת"א); 100 ק"ג: אילן מזרחי (הפועל ת"א); 130 ק"ג: סימון סימונוב (הפועל ת"א).

שיא באליפות ישראל במשקולות

● שיא לאומי והישגים נאים נקבעו אתמול באליפות ישראל בהרמת־משקולות שנערכה בתל־כביר בת"א. מרדכי ורסנו ממכבי ת"א שיפר במשקל עד 48 ק"ג את השיא הלאומי בהנפה בהצי ק"ג והעמידו על 65 ק"ג.

להלן אלופי ישראל. 52 ק"ג: דני עובדיה (הפועל נתניה) 160 ק"ג; עד 56 ק"ג: מאיר דלויה (מכבי ת"א) 200 ק"ג; עד 60 ק"ג: צבי קודשוץ' (הפועל ת"א) 207 ק"ג; עד 67 ק"ג: בוריס פודל (הפועל ת"א) 245 ק"ג; עד 75 ק"ג: אמיר פורת (מכבי ת"א) 222 ק"ג; עד 82 ק"ג: ראובן זמלונוב (מכבי ת"א) 250 ק"ג; עד 90 ק"ג: אייל אנגלמן (מכבי ת"א) 250 ק"ג; עד 100 ק"ג: דני וולטינסקי (מכבי חיפה) 245 ק"ג; עד 110 ק"ג: אלי סדרס (קרית־חיים) 290 ק"ג; מעל 110 ק"ג: מוטמד זכיסר (מכבי חיפה) 250 ק"ג.

שטיגמן ומישר זכו במגן אלוני

שגיא שטיגמן ונעמה מישר זכו אתמול במגן בתחרות לזכרו של זאביק אלוני ברמת רחל, שנערכה זו השנה השביעית ברמת רחל בהשתתפות 150 מטובי השחיינים בארץ.

ואלה המנצחים במשחים השונים – 50 מ' חופשי: רזיאל ריכר (הפועל עמק חפר) 24.48 שניות, נשים: ענת לויס (בית ברל) 28.75 שניות; 100 מ' חופשי: רזיאל ריכר 53.92 שניות, נשים: נעמה מישר (הפועל עמק הירדן) 1:03.34 דקה; 50 מ' פרפר: זוהר גלילי (עמק חפר) 28.18 שניות, נשים: שרון סליטמן (בית ברל) 31.96 שניות. 100 מ' חזה: שגיא שטיגמן (עמק חפר) 1:08.39 דקה, נשים: נעמה מישר 1:18.26 דקה; 100 מ' גב: זוהר גלילי 1:02.20 דקה, נשים: דורית משלר ונעמה מישר 1:14.09 דקה; 50 מ' חזה: שגיא שטיגמן 31.71 שניות, נשים: ענת לויס 39.26 שניות.

נבחרת אירופה –יוון 101:109

דורון ג'מצ'י גילה ביום שישי יכולת טובה מאוד במדי נבחרת אירופה, שגברה במשחק מרתק ומרגש על נבחרת יוון בתוצאה 101:109. ג'מצ'י קלע 16 נקודות.

אוירה לוהטת שררה בעיר סאלוניקי, בה נערך המשחק. 6000 הצופים שנדחסו לאולם הכדורסל של אריס סאלוניקי ערכו קבלת פנים היסטורית לשני כוכבי הנבחרת היוונית, גאליס ויאנאקיס.

גם „חתן" המשחק, שחקן העבר היווני, ואסילי גומאס, זכה לקבלת פנים נלהבת. המשחק היה מרתק לכל אורכו ובסיומו זכו שחקניה המנוסים של אירופה בנצחון הוגן.

גם השחקן הישראלי השני של נבחרת אירופה, מיקי ברקוביץ', נטל חלק במשחק.

ברלין מציעה עצמה כמארחת במקום סיאול

המהומות בסיאול שנה לפני האולימפיאדה מעוררות, כמובן, סימני שאלה לגבי יכולתה של דרום־קוריאה לארח המשחקים כמתוכנן. אף, כי ראשי הוועד האולימפי הבין־לאומי שומרים על שתיקה, מסתננות ידיעות על מבוכה וחששות.

יש כבר מי, שקורא נכון את התמונה. ראש עיריית ברלין כבר מיהר להציע את שרותי עירו לשמש אכסניה אולימפית חליפית אם סיאול תיסוג בה.

בראיון לעתון „בילד אם זונטאג" אמר אברהארד דיפגן, כי הוא מציע להפקיד את האירוח בידי שני חלקי ברלין, המערבית והמזרחית, כדי להתגבר על הבעיה הפוליטית הרגישה. „זהו הרעיון האולימפי בהתגשמותו. יהיה בזה סימן לפיוס".

ווילי ישחק במכבי נתניה

קבוצת מכבי נתניה הגיעה לסיכום עם הכדורסלן מייקל אנטוניו ווילי בן ה־28, שישחק בשורותיה בעונה הבאה. ווילי שיחק בעונה שעברה בקבוצה הצרפתית, מונאקו ולפני שנתיים הוא שיחק בליגת האנ.בי.איי בקבוצת סקרמנטו.

גם קבוצת אליצור נתניה ממשיכה במאמציה להחתים שחקנים זרים. בקרב ראשי הקבוצה קיימת נטיה להחתים את הכדורסלן שהוא העוזר, פיטמן, שגילה יכולת טובה בבחינתו בארץ.

שיא לאגודות ב־4×400 גברים בסיום הליגה הבין־אגודתית

אגודת הפועל ירושלים זכתה אתמול בליגה הבין־אגודתית באתלטיקה קלה, כשצברה בסיכום הכללי 36.622 נקודות, לפני אס"א ת"א 35.465 נקודות והפועל עמק־חפר 34.204 נקודות.

במהלך התחרות נקבע שיא ישראלי לאגודות בריצת 4×400 מ' לגברים על־ידי מחזיקת השיא הקודם, אס"א ת"א, בזמן של 3:18.59 ד'.

ריצת 1500 מ' היתה מרתקת במיוחד. רוני פעת, השוהה בישראל בחופשת לימודים, גבא את הכרתק בזמן של 3:48.71 ד', כשהוא מקדים במאית השניה את דב קרכר מאיילות. שלישי הגיע שלמה אולאי מעמק חפר בזמן של 3:49 ד'.

יתר מנצחי אתמול: גברים – 100 מ': איתי אילון (הפועל ירושלים) 10.93 ש'; קפיצה משולשת: יוסי גולינסקי (הפועל באר־שבע) 15.15 מ'; זריקת דיסקוס: עופר גרשון (הפועל באר־שבע) 44.26 מ'; 3000 מ' מכשולים: רוני פילו (אס"א) 9:36.54 ד'.

נשים – 100 מ': אורית קולודני (הפועל כפר־סבא) 12.19 ש'; קפיצה לגובה: גבי רוזן (הפועל ירושלים) 1.74 מ'; זריקת דיסקוס: צילה אשר (מכבי ת"א) 27.70 מ'; ריצת 4×400 מ': הפועל ירושלים 4:03.87 ד'.

התחרויות נערכו באצטדיון הדר־יוסף בהשתתפות כ־200 אתלטים.

● בינה בן בנימין מהפועל גלבוע ניצחה אתמול בתחרות הטריאתלון שנערכה בחוף הארגמן בעכו. בזו עבר 1.5 ק"מ בשחייה, 40 ק"מ ברכיבה על אופניים ו־10 ק"מ בריצה בזמן של 2:04.22 ש'. לפני אלי ולצר מעיר־הוד בזמן של 2:06.10 ש'. בין הנשים ניצחה עדית קרדצבי מאס"א ת"א בזמן של 2:50.56 ש'. התחרות אורגנה על־ידי הפועל בהשתתפות 69 מתחרים.

חוזרים לעתונות טובה
דבר

יום שישי, כ"ט בסיוון תשמ"ז, 26 ביוני 1987
صكنا من الاصل

صكذا من الاصل

איוואן לנדל

מרטינה נאוורטילובה

בוריס בקר

סטפי גראף

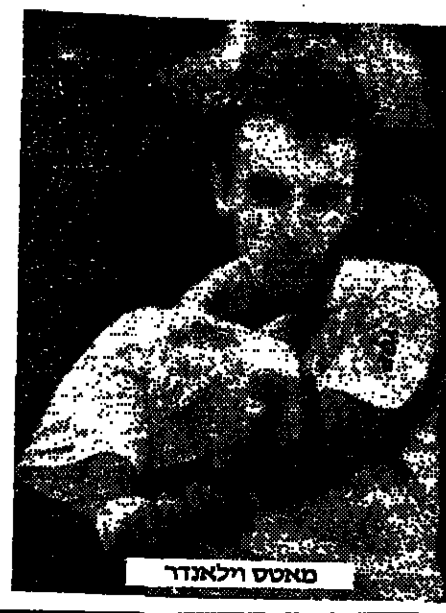
מאטס וילאנדר

כריס אברט

פסק זמן

עם: אהרן להב

12 מספר מדביק

ערב הפרידה מלו סילבר היה מרגש. כאגודה בעלת מוניטין בכדורסל הגישה לנו אגודת מכבי ת"א ערב של חוויה אמיתית ושעור באלף כיצד נפרדים משחקן שנתן עשור מחייו לקבוצה. היו בערב זה כל הסממנים שעושים קבוצה למשהו גדול יותר מסתם חבורה של מקצוענים שמשחקת למען פרנסה. ערב נשמה בו שותפו כל המרכיבים את התלכיד הגדול שתוצאתו ההצלחה עצמה.

אפילו לוח התוצאות השתתף בפרידה למס' 12. למי ששם לב – בין הדקה הרביעית לחמישית של הפתיחה נעצרה התוצאה ליותר מדקה על שוויון 12:12 וכך כאילו ביקש גם הלוח להפרד מלו הגדול. השחקנים אמנם זרקו לסל אבל הטבעות מיאנו לקלוט את הכדורים וכך התנוססו במשך שניות ארוכות חמישה מספרי 12 – אחד במרכז ההיכל וארבעה בשני צידי לוחות התוצאות.

בהרבה מילים כבר נפרדו כלי התקשורת מלו סילבר, אבל רבים הבחינו שבמשחק זה שימש גם דבק לשני שחקנים בעלי שיעור קומה בכדורסל הישראלי: מיקי ברקוביץ והדורון ג'מצ'י. חתול שחור עבר בין השניים בשלהי העונה החולפת. מיקי לא כל כך רצה לקלוט שהוא כבר עלה על הדרך שלו סילבר בחר לפני שנתיים, כשהוא בשיאו ולדורון אצה הדרך לבלוע את המקום של הגופיה מס' 9 בלי לעצור לרגע ולחשוב – אולי עוד קצת מוקדם.

★ ★ ★

השניות הראשונות של המשחק נגד נבחרת אירופה הוכיחו, כי שחקנים מקצוענים יודעים לשתף פעולה גם אם הם "לא מדברים". שתיים שלוש מסירות בין מיקי לדורון ציירו את התמונה האמיתית: מכבי ת"א אינה צריכה לחשוש. השניים לא יערבבו את ריבם בתלכיד הקבוצתי. כאשר הגיעו מפיראוס הדברים הקשים שאמר דורון על מיקי – היה עמיתי במערכת משה כהן בטוח, כי אחד מן השניים יאלץ לעזוב את מכבי ת"א. הוא היה מוכן להמר איתי על כך שמיקי ברקוביץ' ינטוש. „סערה בכוס מים, הרגעתי אותו. הם ישחקו יחד ואתה עוד תהיה עד לסלוחה גדולה".

ואמנם בערב הפרידה הגדול, שלף דורון מכתב מוכן, התנצל על הדברים המעליבים, לחץ את ידי מיקי והשניים החליטו לישון בחדר אחד בבתי המלון של אתונה וסופיה שם יעשו יחד במדי נבחרת אירופה.

רק לפני שבוע ביסטנו כאן את המאמן הרוסי־יהודי אלכסנדר גומלסקי שביקש להגיד למיקי שהוא עוד ייקרא לדגל. „אותי השליכו והחזירו. גם לו יש עוד סיכויים". ואכן, מאמן נבחרת אירופה, הצ'כי פאבלו פטרה, רק נחת כאן עם נבחרתו מסרת הכוכבים הרוסים והספרדים וכבר חיפש דרך לצרף את מיקי למקומו הטבעי בין הטובים של אירופה. „אצלי מיקי היה מסומן כל הזמן אבל אחרים בחשו". מה שלא הבינו כמה מידידי הטובים באיגוד הכדורסל הם למדו מהגדולים של אירופה ואגדל ופטרה. בשבילם מיקי הוא עדיין ב־12 של היבשת. בשביל הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל הוא כבר היה "זקן" מדי ללבוש את מדי הנבחרת הלאומית.

היום אנו צריכים להלחם על הכבוד האבוד בדרג ב'. בעוד כשלושה חודשים ננסה לחזור לצמרת. את מחיר הכשלון בפיראוס שילמו בינתיים רק המאמן צבי שרף ועוזרו רני כהנא. הוועדה המקצועית אפילו לא הציעה להתפטר. יו"ר הוועדה לא הודה בטעותו לשחרר את מיקי ברקוביץ' מן הסגל. עכשיו צריך לחזור ולבקש אותו שיחזור לעזור. מה שבאירופה היה מובן מאליו בכל הקשור ליכולת של מיקי – לא הובן אצל המומחים בישראל.

ולא רק מיקי. העובדה שבאיגוד הכדורסל משלימים עם העובדה ששחקנים ישראלים בעלי ממדי גובה ויכולת יושבים בליגה על ספסל המילואים ואינם צוברים נסיון והנבחרת הלאומית תלויה בחסדי הכושר והיכולת של צמד אמריקאי כזה או אחר – הופכת את הופעתנו בזירה האירופית החשובה לפארסה. משחקי הכמעט ביישו והכזיבו, כי הבריגים האמריקאים חרקו והכחולים לבנים מהתוצרת העצמית המשיכו גם בפיראוס לשבת על ספסל המילואים.

אז אולי ישלמו עוד מישהם בעד המחדל המתמשך הזה.

● לו סילבר ושלושת גביעי ההוקרה שקיבל

תזכורת זרים

רק נפתחימו משחקי הליגות וכבר נזכרו במכבי ובבית"ר שצריך להחזיק את הכדורגל על אש קטנה. ומה יעשו העסקנים אם בכל זאת תעבור עונה אל הפגרה הגדולה בלי כל מיני ספיחים ויכוחים. אך הכלל של „אם אני נאלם סימן שאיני קיים" תופס מאד בין העסקנות הספורטיבית. עוד לא החלה העונה החדשה עם 14 קבוצות וכבר נשמעות הזמירות שיותר לא. במכבי ובבית"ר לא מסכימים להמשיך בתהליך הצימצום כדי שתהיה לנו ליגה נורמלית של 12 קבוצות טובות וחזקות מבחינה כלכלית.

אבל רוצים שחקנים זרים. וצץ נימוק חדש: לא יתכן למכור שחקנים לחו"ל ולא ליבא במקומם מחו"ל. כאילו שהאקספורט נעשה מתוך התחשבות עם השחקנים. הרי האמת היא, כי רוב הנמכרים לאירופה מכניסים לקופות האגודות המוכרות סכומים נכבדים לכיסוי גרעונות כבדים ולא לפני שהשחקן הנמכר מסתכסך חזק עם מאמנו או הנהלת אגודתו עד שאין לו תקנה.

מי שרוצה שחקנים זרים בכדורגל הישראלי חייב קודם כל לדאוג שמקורות ההכנסה שלו יהיו סבירים ושתקציבו יהיה מאוזן. כל עוד הקבוצות תלויים עד מעל לאוזניים ואין להם ממון וכל עוד אין תקומה לליגות מנופחות, כדאי שבהתאחדות לכדורגל יעסקו יותר בטיפוח הכדורגלן הישראלי ויראגו פחות לפזר כסף שאינו בנמצא.

הדשא הירוק ביותר בעולם

מאת שמואל טל

ההצגה הגדולה של הטנים העולמי יוצאת לדרך. מגרשי הדשא המטופחים של וימבלדון יארחו החל ממחר את בכירי הטניסאים והטניסאיות בעולם, במה שמכונה „אליפות העולם הבלתי רישמית". גם העדרים של כמה מן הכוכבים, בראשותו של ג'ון מקנרו, הסובל לדבריו מכאבי גב, לא יצליח לפגוע ברמה. שכן זכיה בתואר של וימבלדון מבטיחה למנצח כרטיס כניסה להיכל הפאר של הטנים. מארגני התחרות חוללו מהפך, כאשר, בניגוד למקובל, דירגו את בוריס בקר הגרמני בראש חבורת המתמודדים, לפני איוון לנדל, המדורג ראשון בדירוג העולמי של האי. טי. פי. למענתם מצוי בקר בכושר טוב יותר מיריבו, מה עוד שבקר הוא ה„מלך הבלתי מוכתר של מגרשי הדשא.

★

על יכולתו וכשרונו של הג'ינג'י בן ה־19 אין כמובן עוררין. לאחר שתי זכיות רצופות בוימבלדון, הוא מקווה להשוות הפעם את שיאם של פרד פארי וביורן בורג – שלוש זכיות רצופות – ואולי אף לטפס לפיסגה העולמית. ב־1985 הגיע בקר, אז בן 17, לוימבלדון כאלמוני ובלתי מדורג. הוא עזב את אדמת בריטניה כאלוף ומאז דרך כוכבו. שנה אחר כך כבר דורג רביעי ואולם כבר מן הפתיחה רמז על כוונותיו, כשמחץ את כל יריביו. הסיום ידוע. בקר ניצח את לנדל על האפס וזכה שוב בגביע ובצ'ק שמן. מחר מול נובאצ'ק הצ'כי, בסיבוב הראשון, יוכל בקר להוכיח, כי בא לעשות זאת פעם נוספת.

איוון לנדל הוא ללא ספק הטניסאי מספר אחד בעולם. הוא זכה כבר מספר פעמים בכל התארים האפשריים, כולל פלשינג מאדו, טורניר המאסטרס, רולאן גארוס (לאחרונה לפני שבועיים) וסכומי עתק המסתכמים ביותר מ־10 מיליון דולאר. אולם הוא טרם הצליח לממש את הנכסף מכל, זכיה בוימבלדון. אשתקד הגיע לעמדה טובה, אך נוצח בגמר. הפעם הוא מתייצב למשחקים, לאחר התאוששות מפציעה קשה ובמצב רוח קרבי ואת כשבאמתחתו זכיה באליפות צרפת. סגנון משחקו של לנדל, המופיע עדיין תחת שמה של צ'כיה, מהקו האחורי אינו מתאים במיוחד למגרשי דשא, אולם לאחרונה עשה הסבה, החל לעלות לרשת ולצבור נקודות „משוגעות". וזה לדעתו עשוי לשפר את סיכוייו להוסיף גביע בארונו העמוס, תחת השם וימבלדון.

שני שוודים, מיורשיו של ביורן בורג האגדי, מדורגים במקומות השלישי והרביעי. מאטס וילנדר קר הרוח, הנראה לעיתים פלגמטי להדהים, הוא הבכיר בין השניים. הוא אינו מתמחה במגרשי דשא, אך נחשב כטקטיקן מעולה, המסוגל להתאים עצמו לסגנון המשחק של יריבו. סטפן אדברג בן ה־21 אינו נופל בהרבה מחברו. יריביו טוענים, שהוא בעל חבטת הגשה מצויינת, אולם לא רק בזה מסתכמת יכולתו. הוא מפגין משחק אגרסיבי, עולה הרבה לרשת ומסיים היטב בכדורים חדים וקצרים. במאזנו הישגים מרשימים כאלוף אוסטרליה.

שני אירופים נוספים מדורגים בעקבות השוודים. מילוסלאב מציר הצ'כי חמישי ויאניק נואה הצרפתי שישי. מצ'יר הוא לדעת רבים הטניסאי הפעיל ביותר השנה. הוא נטל כבר חלק ב־12 טורנירים ובמשחקי גביע דייויס (נגד ישראל). הוא שחקן בלתי צפוי וביום טוב יכול להביס כל יריב. נואה, שלאחרונה חלה נסיגת מה בכושרו, הוא וירטואוז המציג לפני הקהל. יש לו מהלכים מלהיבים המושכים תשואות רמות, גם אם אינם בדיוק אפקטיביים.

רק במקום השביעי מדורג טניסאי אמריקאי, אות וסימן לנסיגה הגדולה של הטניס המדינת ענק זו, שהעניקה בעבר כוכבים ואלופים רבים. בהעדרו של מקנרו, שככל הנראה התעייף נפשית מהמשחק, מוליך את החבורה האמריקאית ה„זקן" ג'ימי קונורס, שבגיל 36 מפגין עדיין יכולת בלתי מבוטלת. בקווינס הגיע לגמר נגד בקר. כל הישג שלו מעבר לרבע הגמר יחשב כהפתעה. גם האוסטרלים נעלמו מהבמה. נציגם היחידי בין 16 המדורגים ראשונים הוא פאט קאש, בן ה־20, שהופיע ב־1984 בחצי הגמר ואשתקד ברבע הגמר.

הפתעות יכולות לבוא, בעיקר מצידם של הטניסאים בעלי חבטות הפתיחה האדירות, דוגמת קווין קארן (16), מיודענו הצ'כי מילאן שרייבר והאמריקאי פול אנקנה.

בין הנשים עשויות מרטינה נאוורטילובה ושטפי גראף לשחזר את גמר רולאן גארוס ולהאבק על הבכורה. מרטינה, מאוכזבת מהפסדה בפאריס, שואפת לשבור את שיאה של סוזאן לנגלן – חמש זכיות רצופות – ושל הלן וילס – שמונה זכיות בסך הכל, כדי לזכות בתואר הטובה בכל הזמנים. אולם דווקא ליריבתה, החוגגת היום את יום הולדתה ה־18, יתרון פסיכולוגי בעקבות הישגיה האחרונים, זכיה בשבעה טורנירים רצופים. לרעת גראף, העובדה שטרם הוכיחה עצמה על מגרשי דשא.

כריס אוורט, המדורגת שלישית, עושה ככל הנראה את צעדיה האחרונים בזירה העולמית. היא תעשה מאמץ להפתיע, אבל גם אם תגיע לחצי הגמר, סיכויה לחלוף על פני מרטינה קלושים. הצ'כיות מנדליקובה וסוקובה, האמריקאית שרייבר, ובעיקר הארגנטינית סאבטיני, מסוגלות לנפץ את העליונות של המדורגות ראשונות.

שבועיים של מתח, תקוות ואכזבות צפויים לטניסאים. הנהנים העיקריים יהיו כמובן הצופים, שיעקבו אחרי המשחקים וילקקו אצבעות מהרמה.

המגרש המרכזי בוימבלדון ושאר המגרשים בצילום ממעוף הציפור

הישראלים בוימבלדון 87

ההישג הטוב ביותר של טניסאי ישראלי בוימבלדון היה הסיבוב השלישי. ב־1985 גבר שלמה גליקשטיין על שני יריבים, לפני שנתקל באיוון לנדל והודח. עמוס מנסדורף שיחזר אשתקד את הישגו של גליקשטיין, כשגבר על גלן מישיבטה ולנברגר. בסיבוב השלישי נתקל שוב בלנדל וכמובן נוצח.

השנה יופיע מנסדורף עם גלעד בלום, שוב בכבישים בזכות מיקומם בדירוג העולמי. רביב וינדנפלד יופיע בטורניר הנוער.

ההגרלה האירה פנים לשני הישראלים. עמוס יפתח נגד הבריטי ניק פולווד, המדורג אי שם, בסביבות המקום ה־250. בלום יתמודד עם הגרמני פטריק קהן, אף הוא אינו מהבולטים. אם יצליחו השניים לחלוף על פני יריביהם גם בסיבוב השני (מנסדורף עשוי להתקל עם לקונט המדורג תשיעי) יפגשו ב„דרבי" ישראלי.

חיפשו חינוך ומצאו אליפות

חולון זה לא רק צפרירים וסלים ● מכבי קרית־שרת זכתה בדאבל הנשי בכדוריד ● מייסדה שאול זלצר ורעייתו המנהלת, מלי, הציבו לעצמם מטרה חינוכית, אך לא זנחו את הצד המקצועי ● סיפור הצלחה

מאת שמואל קליגר

עבור משפחת זלצר מחולון כל העולם הוא במת הכדוריד ומכבי קרית־שרת חולון – תבל ומלואה. אמנם, כעיתונאי ספורט ותיק הכדוריד אינו זר לשאול זלצר ולמשפחתו אבל ההתרחשויות הקשורות בשמה של משפחת זלצר ומכבי קרית־שרת חולון, מזה כ־15 שנה, המכו את הקשר המיוחד לנצחי ורבגוני בהיקפו ובמהותו ושזורים בו אירועים וחוויות מעבר לתחום הספורט גרידא.

גולת הכותרת של השכונה הגדולה ביותר בישראל (כ־40,000 תושבים) היא קבוצת הנשים של המועדון בכדוריד, המנוהלת בידי רעייתו של שאול זלצר, מלי. רק חמש שנים בתפקידה, אך כבר ניכר בה, כלהט דיבורה, כי המדובר ב„קשר דם". העונה עשתה קרית־שרת היסטוריה, כשזכתה ב„דאבל" הנשי בכדוריד ותשתתף בעונה הבאה בגביע אירופה לאלופות.

גם התפוחים לא נפלו רחוק מן העץ. הבן גל, כדורידן בקבוצת נערים מקומית. הבן הבכור, צחי (17), כבר מאמן בבית־ספר לכדוריד. הבת שלי התאמנה בנבחרת הנערות, בה שימש האב שאול כמאמן. לא חסך האב את שבטו מבתו עד...שנשבר לה ופרשה מהנבחרת והכדוריד בכלל.

המועדון נוסד על־ידי שאול לפני 15 שנה במקרה. יום אחד עבר שאול ליד בית־ספר יסודי ע"ש שנקו בחולון והודיע למורה, שהיה במקום, שיש בדעתו להקים קבוצת כדוריד לכתות ה' ו'. זלצר לא רק נאה דורש, אלא, גם נאה מקיים, רכש מיד שני כדורים והתחיל להריץ את העסק למחרת היום. כשאמר לתלמידים, פה תקום אימפריה, צחקו. היום צוחקים שם מעונג ההצלחה.

ב־1978 היו כבר 4 קבוצות כדוריד. ב־1980 היה בית ספר לכדוריד, בו משתתפים היום באופן סדיר כ־130 ילדים. חלק נכבד משחקני נבחרת ישראל יצאו מבית היוצר של בית הספר. דוגמאות? שוערי נבחרת הנוער ראובן יספולסקי וגיא מרום. נבחרת הנשים של ישראל מבוססת, רובה ככולה, על הבנות של קרית־שרת.

המייחד את תחום הפעילות הזולצרית: התחום החברתי והוולונטרי. "סיירת קשישים", ילדים שהתגייסו לתקן מיני תיקונים בבתי קשישים – זו המצאה של זלצר. הביצוע של חניכיו. „אני אומר לכל ילד שבא אלינו, שהבסיס הוא עזרה לזולת. כל ילד יודע, שהסדר הוא המשפחה, הלימודים והכדוריד", דברי זלצר המעיד על עצמו, שגם בחייו האישיים המשפחה והכדוריד קשורים באופן אמיץ.

האשה מלי מעידה, שמלכתחילה הרעיון לא כל כך נראה לה. וכי מה לאם לילדים ולספורט? היום היא אינה יודעת כיצד היה אפשר פעם בלעדי זה.

הבית פתוח. כל בעיה חברתית או אישית מוצאת את פתרונה. „הבנות אוהבות זו את זו", היא אומרת ומדגישה: „הן מעודדות זו את זו, הגיבוש מצויין. החברות גם מחוץ לאולם הספורט".

מלי משחזרת את תחילת הסיפור: „זה החל כשהבנות היו עדיין קטנות ושיחקו בבית־הספר לכדוריד, שהאגודה הקימה. התחלתי לנהל לפני חמש שנים. מזה 3 שנים, שקבוצת הבנות שלי משחקת בליגה הלאומית. אני אוהבת את כולן", אומרת, אף כי מבחינה מקצועית משבחת במיוחד את נורית אבני השוערת, קלאודיה גורובסקי ילידת ארגנטינה והאהובה על כולם וסינה פודל.

„החינוך מעל הכל", מסכמת מלי, כאילו בעצה אחת עם בעלה. „הספורט חשוב אבל הלימודים עדיפים. בחורה, שאומרת, כי יש לה מבחן מקבלת שחרור מידי".

בנות „זלצר" והגביע. כדורידניות מכבי קרית־שרת חולון מניפות את גביע המדינה והאצבעות הזקורות בצורת „וי" מסמלות הן נצחון והן זכיה ב„דאבל" – אליפות וגביע – לראשונה בהיסטוריה של המועדון

בארבע עיניים:

משה כהן משוחח עם משה ויינקרנץ

במקצוע האימון חייבים לקחת סיכונים

מורשלה: חיוך מסויים

להילופי המאמנים בנבחרת הלאומית בכדורסל יש הפעם גם השלכות אישיות ולא רק מקצועיות. משה ויינקרנץ בעל „פני הפוקר", שימש במשך שלוש שנים כעוזרו של צבי שרף באימון מכבי ת"א והנבחרת. לפני שנה הם נפרדו, לא כבר מכבי כמילבר.

ויינקרנץ חצה את הכביש להפועל ת"א. כעבור חצי שנה פרץ הסכסוך בין שני המאמנים הצעירים החוצה, בעקבות התנגדותו של צבי שרף להמשך העסקתו של ויינקרנץ כעוזרו. ויינקרנץ עזב את הנבחרת וציפה בקוצר רוח למינויו לתפקיד המאמן הלאומי. כשלון הנבחרת הלאומית האיץ את חלומו.

„בישיבת הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל ביום חמישי שעבר, הוחלט כי צבי שרף יסיים את תפקידו. משה ויינקרנץ הפך למועמד עיקרי. כבר היום הוא עשוי לקבל גושפנקא רשמית למינויו.

ש: איך הרגשת להתמנות למאמן נבחרת ישראל?

ת: קודם כל טרם נבחרתי. בסך הכל שאלו אותי אם אני מוכן לאמן את הנבחרת השבתי: עקרונית, כן.

ש: שני המאמנים האחרונים מליניאק ושרף סיימו את תפקידם עם טעם מר בפה. אתה לא חושש?

ת: במקצוע האימון חייבים לקחת סיכונים. אף אחד לא מוכן לבטח אותך שרק תצליח. הסיכון הוא חלק מהמקצוע שלנו. צריך לזכור, כי גם כשבאתי להפועל ת"א הזהירו אותי והתוצאות ידועות.

ש: אתה בעד שובו של מיקי ברקוביץ לנבחרת?

ת: טרם גיבשתי תוכניות. תן לי קודם להיבחר.

ש: מדוע הנבחרת נכשלה ביוון?

ת: אי־אפשר להצביע על נקודה אחת. זאת בעיה מאוד סבוכה ולא ניתן לנתח אותה על רגל אחת. אני אשתדל ללמוד לקחים ממה שקרה וליישמם כבר באליפות אירופה.

ש: לאור הדלדלות של שחקני הספסל הגבוהים בנבחרת גם אתה בדעה שיש לצמצם את מספר השחקנים הזרים?

ת: הבעיה העיקרית היא עם השחקנים המתאזרחים. טוב שבאיגוד הכדורסל החליטו לשים לזה סוף. כעת כבר מאוחר מדי ויש להתמודד עם מה שיש.

ש: אם תמונה למאמן הלאומי, הדבר לא יפגע בעבודתך בהפועל ת"א?

ת: ברגע שמרסר ולאסוף מחוץ לקבוצה הדבר פוגע בקבוצה. אני אשתדל למצוא את הדרך שהפועל ת"א לא תפגע מכך.

ש: אתה מתרגש לקראת בחירתך הצפויה?

ת: אני לא מתרגש עדיין, אבל אני רואה בתפקיד המאמן הלאומי כבוד גדול ואתגר עצום, בעיקר אחרי אליפות אירופה האחרונה.

ברוך דגון משוחח עם אברהם חמו

חמו: תנו למיקי לפרוש בכבוד

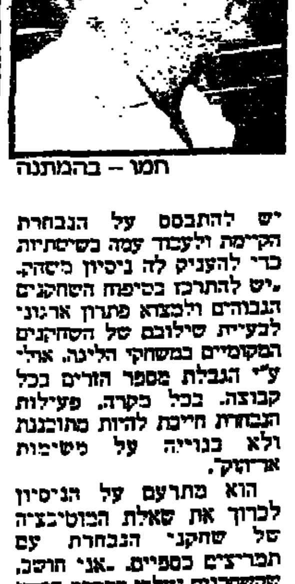
חמו – בהמתנה

משה ויינקרנץ יהיה, קרוב לוודאי, המאמן הבא של נבחרת ישראל בכדורסל, אולם בעמדת המתנה, אולי בסיבוב המינויים הבא, בצוי גם אברהם חמו, המאמן לשעבר של הנבחרת. חמו, שרשם הישגים נאים עם הנבחרת בתחילת שנות השבעים, רואה את עצמו כמועמד להנהיג את הנבחרת, אולם בתפקיד בעל אופי שונה – מנג'ר.

חמו סבור, כי יש לנתק את תפקיד ניהול הנבחרת לגמרי מהקבוצות ולהעניק למנג'ר סמכויות רחבות בבנייה שיטתית של נבחרות היצוג הלאומיות. המרשם שלו הוא עבודה לפי תכנית לטווח ארוך ע"י איתור כשרונות צעירים והכשרתם מבעוד מועד להחלפת השחקנים הותיקים.

חמו אינו מצטרף לקריאה להחזיר את מיקי ברקוביץ לנבחרת. „יש להתיר לו לפרוש בכבוד". איני מבין מה תועיל החזרתו לכשיכה אחת. הרי בעתיד הקרוב נצטרך לשוב ולמצוא לו מחליף ועדיף לעשות זאת כבר עתה".

המאמן הלאומי לשעבר מצא דווקא נקודות אור בנבחרת, שנכשלה ביוון. הוא התרשם לטובה מהשילוב של שחקנים צעירים, מהעובדה שרובם מצויים ברמת־משחק כמעט שווה, והרצון שלהם להשקיע ולתרום. הכשלון נבע, לדעתו, מהתבססות ביותרת על השחקנים הגבוהים במקום משחק מהיר ולוחץ, המתאים יותר לתכונות של הנבחרת.

הוא מבקש להעמיד את ההופעה באליפות אירופה בפרופורציה הנכונה. „אם היינו מנצחים את הולנד הכל היה נראה אחרת ואיש לו היה מדבר על כשלון. יש להימנע מפאניקה, להפשיל שרוולים ולהתחיל מחדש". חמו מאמין, כי יש להתבסס על הנבחרת הקיימת ולעבוד עמה בשיטתיות כדי להעניק לה ניסיון בשטח. „יש להתרכז בטיפוח השחקנים הגבוהים ולמצוא פתרון ארגוני לבעיית שילובם של השחקנים המקומיים במשחקי הליגה. אולי ע"י הגבלת מספר הזרים בכל קבוצה. בכל מקרה, פעילות הנבחרת חייבת להיות מתוכננת ולא בנוייה על משימות אד־הוק".

הוא מתרעם על הניסיון לכרוך את שאלת המוטיבציה של שחקני הנבחרת עם תמריצים כספיים. „אני חושב, שהשחקנים נעלבו מהמרת הרצון הכן שלהם בפרמיות. כל מי שמשחק, נותן את הכל למען הנבחרת בבלי לעשות חשבון כספי".

האם החילופים התכופים בתפקיד המאמן אינם פוגעים בנבחרת? חמו מצדד, דווקא, ברוטציה. החלפת המאמן אינה אסון אם היא מתוכננת מראש ואינה יוצרת חלל. „אני נגד הדחות מלוות בהשמצות ובעריפת ראשים. אפשר להחליף מאמן גם אחר הצלחה גדולה אם מגיעים למסקנה, כי יש לנסות משהו חדש", הוא מדגיש.

ירייה מהמותן

החברה שלנו (הישראלים) מבינים אחרי הסבר אחד, לעומת הגרמנים, שגם אם תסביר להם עשר פעמים הם אינם מבינים

רלף קליין

הדבקה בכינמת רק במגע ישיר ראש בראש

מאת דנקה הרניש

כאשר לפני מספר שנים נתגלתה לראשונה תופעה מוגברת של כינמת ראש, דובר על מגיפה. המגיפה הזאת לא חלפה מאז והיא אף נמצאת בעליה מתמדת, בארצות רבות בעולם וגם אצלנו. למרבה המזל יש תכשירים למלחמה בכינמת, אבל לא כולם יעילים.

תמצית של סקר השוואתי על יעילותם של התכשירים השונים הנמצאים בשוק לטיפול בכינמת ראש, ועל המחלה בכלל, פורסמה בעתון „הרפואה". המחברים, הרופאים מ. ארמוני, ת. ביבי, מ. שלזינגר, ש. פולק וא. מצקר מן המרכז הרפואי „ברזילי" באשקלון ומבית־הספר לרפואה באוניברסיטת בן־גוריון מבאר־שבע, מגיעים למסקנה כי תמיסת „חפיף" ותמיסת „מנוציד" הוכיחו עצמן כיעילות ביותר הן בהדברת הכינמת והן במניעת זיהום חוזר לאחר השימוש בתכשירים אלה. עם זאת הם מציינים, כי כדי להדביר את כינמת הראש לא די בתכשירים: צריך גם להגביר את מודעות הציבור לצרה זו.

בניגוד לדעה הרווחת, שאדם יכול להידבק בכינים מאדם אחר גם באופן בלתי־ישיר – למשל, על־ידי מסרקים, בגדים, כובעים, סדינים וכו' – ההדבקה במציאות היא במגע ישיר בלבד בין „המאכסנים", ראש בראש, ולו לזמן קצר ביותר, המאפשר לכינה לעבור מקרקפת אחת לאחרת. כלל זה נכון גם לגבי כינמת של בעלי־חיים. בבהמות, לדוגמה, הכינה לעולם אינה יורדת מן הגוף לרגליים ומשם לעשב ולבהמה אחרת, מפני שהיא אינה בנויה לחיים עצמיים – מציינים המחברים. זאת ועוד: הכינים ייחודיות למאכסן מסוים, ולכן אין סכנה שכיני בקר, למשל, יעברו לאדם. כן יש כינים השוכנות אך ורק באיזור מסוים על פני אותו מאכסן, דבר המאפשר לסוגים שונים של כינים לחיות במקביל על מאכסן אחד בלי שתפרענה זו לזו. בבני־אדם, למשל, יש כיני ראש וכיני ערווה.

כיום ידוע על קיומם של יותר מ־3,000 מינים של כינים, המחולקים לשתי קבוצות גדולות: הכינים הנושכות והכינים היונקות. הכינים היונקות, ובהן כינת הראש, מצויות רק על בני־אדם ועל יונקים אחרים. כינת הראש מצוידת במערכת יניקה מפותחת ובשלושה זוגות רגליים קצרות, שאינן מתאימות לא לקפיצות, לא לדילוגים ואפילו לא להליכה על־פני מישור חלק. אולם בקצות הרגליים מצויים קרסי אחיזה, המאפשרים לכינה לטפס ולהיאחז. הביצים, שאורכן כחצי מילימטר, מצופות בחומר קשה, כיטין, ונדבקות לשיער באמצעות נוזל שקוף. הטמפרטורה המיטבית לדגירה ולבקיעה היא 31 מעלות צלזיוס. בטמפרטורה זו הבקיעה מתרחשת כעבור שבעה ימים.

הנקבה מטילה את ביציה בעיקר באיזור העורף ומאחורי אפרכסות האוזניים, בבסיס השיער, קרוב ככל האפשר לעור החם. נקבה בוגרת מטילה כשמונה עד עשר ביצים ביממה. את הביצים יש לחפש תמיד בבסיס השיער. הן מוסוות בצבע השיער: הנקבה מסוגלת לשנות את גון הביצים, בהתאם לצבע השיער, כדי ליצור הסוואה מושלמת. לאחר בקיעת הביצים הקליפה נותרת דבוקה לשיער עד לגזירתו, אפילו במשך שנים. היא מקבלת גוון לבן, בוהק ונוצץ, כאמצעי הסחה מן הביצים הפוריות. מנגנון הגנה זה של הכינה פועל להפליא: די שנזכור את השעות הרבות אין־ספור שמבזבזות אמהות בבדיקותיהן הקדחתניות לגלות ולסלק את האינבות ((קליפות הביצים הבקועות), בעוד הביצים הפוריות נשארות דבוקות „בשקט" בבסיס השיער. לפי מיקום האינבות אפשר לקבוע את משך הזיהום בכינמת: שער הקרקפת צומח בממוצע בכדי ס"מ אחד בחודש. לכן מספר הס"מ של מרחק הביצים מעור הקרקפת הוא משך הזיהום בחודשים. יש לכך חשיבות בקביעת משך הטיפול: אם אין רואים אינבות וכינים חיות בטווח של ס"מ אחד מעור הקרקפת, סימן שהזיהום הודבר ואין צורך בטיפול נוסף.

כינה אחת יכולה, במשך יום אחד, לטייל על פני מספר קרקפות. לכן טיפול מוצלח בחברה מכונסת – משפחה, בית־ספר – צריך להינתן לכל בני החברה הנגועים. ומכיוון שהכינה אינה מסוגלת לקפוץ, כאמור, וגם לעוף אינה יכולה, באין לה כנפיים – היא יכולה לעבור רק במגע ישיר בין שני ראשים, ולכן שיער ארוך מגן בפני הדבקה ושיער קצר מעודד כינמת – גם זאת בניגוד לדעה המקובלת.

ועוד הפתעה בפי מחברי המאמר: כדאי לגרד את הראש. שש רגליה של הכינה, שבהן היא נאחזת בשיער, שבירות מאוד. בעת גירוד יש סיכוי לתלוש אותן מהן, ודי בכך: כינה בעלת חמש רגליים בלבד אינה יכולה להתקיים, בגלל זיהום או איבוד נוזלים.

התמונה הקלינית של כינמת ראש היא, לפי תיאורם של המחברים, כדלקמן: „כינמת הראש מתבטאת בעיקר בגרוד מקומי. לעיתים נראים פצעונים בקרקפת עם גלדים דמיים או אף זיהום חיידקי בעור. מדי פעם נראית תפרחת עקיצה על העור, הגו והגפיים, הגדלת קשריות לימפה אחוריות או אף הרגשת חולי כללי והפרעות בתפקוד התקין בכללו. בכינמת הראש מגיעים ללא טיפול למצב יציב, כאשר כמות הכינים המתות שווה לכמות הכינים הבוקעות; במצב יציב כזה ניתן למצוא כ־200 כינים על פני הקרקפת, רובן כינים צעירות ורק כ־20־25 כינים בוגרות. מצב כזה, הנמשך תקופה ארוכה, עלול לגרום, ללא טיפול אצל בעלי שיער ארוך, במקרים קיצוניים להיווצרות „מגבעת פולנית", העשויה משיער דבוק במוגלה, הפרשות נסיוביות ודמיות, כינים וביצים".

המחברים מציינים, כי הטיפול היעיל חייב להיות הן במישור הפרט והן במישור הכללי, כלומר, מניעת התפשטות הנגע, ויש לטפל תמיד בכל בני הבית הנגועים בו־זמנית. בתור טיפול יעיל נחשב טיפול המביא להדברה מוחלטת של הכינים והביצים גם יחד.

מדוע מקומט עור הפילים

מימין: עורו של פיל אפריקאי, עם מארג של קווים דקים ועמוקים; משמאל: עורו של פיל הודי, עם מארג גס ושטוחי יותר.

עורם המקומט של הפילים הוא מסוג התופעות בטבע שכולנו מודעים להן, אבל איש אינו נותן את דעתו על סיבתן, עד שמתעוררת סקרנותו של אדם מסוים והוא מפענח את התעלומה. במקרה זה הסקרנים הם הרווי ליליוויס וברברה סטיין מאוניברסיטת קנזס בארה"ב. הללו החליטו לרדת לחקר התופעה, ואכן מצאו לה הסבר. הם אפילו יודעים להסביר, מדוע עורו של הפיל האפריקאי מקומט יותר מזה של הפיל ההודי.

ליליוויס כבר נתן דעתו בעבר לפסיפס הקווים שבבטנן של קרפדות מסוימות והגיע למסקנה, שפסיפס־זה מסייע לדו־חיים אלה לספוג לחות מקרקע רטובה. בעקבות זאת העלו הוא ועמיתתו סטיין את ההשערה, שהקמטים הדומים בעורם של הפילים משמשים לאותה תכלית עצמה.

השניים הכינו, בעזרת שרף, יציקות מחלקים שונים בגופם של פילים בגני־חיות. אחר־כך התיזו עליהן מים ובדקו את כמות המים שיכולה להיאחז בהן. התוצאה: עותקי עורם של הפילים אצרו מים פי חמישה, עד פי עשרה ממשטח ישר, נעדר קמטים. לאחר־מכן עשו בדיקות דומות בבוץ. משטחים ישרים התייבשו כעבור 18 שעות, ואילו משטחים עם קפלים – רק כעבור 23 שעות בממוצע. יתרה מזאת: הבוץ שהותז על משטח ישר נשר לאחר שהתייבש כליל, בעוד הבוץ שהותז על היציקות המקומטות נשאר דבוק אליהן גם לאחר שנסדק.

ליליוויס וסטיין טוענים על סמך ניסויים אלה, כי הקפלים בעורם של הפילים חיוניים להישרדותם. כידוע, ככל שגוף גדול יותר, כן קטן בו יותר היחס בין שטח הפנים שלו ובין נפחו (למשל, שטח הפנים של כדור בקוטר 10 ס"מ הוא לערך 1,250 סמ"ר ונפחו הוא לערך 2,350 סמ"ק, והיחס הוא, איפוא, 0.53; ואילו שטח הפנים של כדור בקוטר 20 ס"מ הוא כ־5,000 סמ"ק ונפחו הוא כ־19,000 סמ"ק והיחס הוא, איפוא, רק 0.27). מכאן יוצא, שהיחס הזה בפילים קטן יחסית, ופירוש הדבר שהיות גדולות אלה מתקשות להיפטר מעודפי החום של גופן. בני־אדם והרבה בעלי־חיים פותרים בעיה זו על־ידי הזעה (התנדפות הזיעה מן הגוף כרוכה, כידוע, בהתקררות). אולם פתרון זה אינו יפה לפילים, כי הוא היה מחייבם ללגום כמויות עצומות של מים. כיוון שכך נוקטים הפילים דרך אחרת: לפחות פעם אחת ביום הם מתיזים מים על עורם, בעזרת החדק, ואחר־כך, אם הם מבוססים באדמה רכה וטובענית, הם מתיזים על עצמם גם אדמה וכך מתכסה גופם שכבה של בוץ הנאחז בקפלים ושומר על לחותו זמן רב.

ומדוע יש קפלים מרובים יותר בעורו של הפיל האפריקאי בהשוואה לפיל ההודי? הסברם של שני החוקרים הוא כדלקמן: בעוד הפיל ההודי חי בעיקר ביערות ולכן הוא מוגן יחסית מפני קרינה ישירה של אור השמש, הרי הפילים האפריקאיים חיים בחלקם בשטחי סוואנה יבשים וחשופים, ובנוסף על כך הם גם גדולים יותר מן הפילים ההודיים.

בין שאננות להיפוכונדריה – עצות לגיל העמידה

מאת אריאלה ראובני

מספר עצות טובות כיצד לשמור על גמישותו של הגוף, כחלק מטיפוח הבריאות גם בשנות החיים המאוחרות יותר, וכיצד לעמוד על המשמר מפני מחלות, המופיעות בעיקר בגילים הגבוהים, ניתנות בכתבה רפואית שפורסמה בבטאון „הגיל החדש".

העצה הראשונה היא לעבור בדיקות תקופתיות. המומחים מציעים כי לפני כל בדיקה כזאת ישוחחו הרופאים הבודקים עם הנבדקים על מצבם הכלכלי, על חיי החברה, הרגלי האכילה, העבודה והשינה שלהם ועל אופן בילוייהם בשעות הפנאי שלהם. לאחר־מכן רצוי לבדוק אם יש סימפטומים כלשהם המצביעים על קשיים בתפקודים שונים, כגון הפרעות בראיה, בשמיעה ובהטלת שתן, קוצר נשימה ועוד. הכתבה גם מדגישה את החשיבות של בדיקות הדם לשם קביעת שיעור השקיעה של הכדוריות האדומות, שכן תוצאה תקינה בבדיקה כזאת שוללת אפשרות של מחלה אורגאנית רצינית. הבדיקות התקופתיות חייבות לכלול גם בדיקות שגרתיות של הבטן ושל פי־הטבעת, ואצל נשים – גם בדיקות גינקולוגיות.

אילו תופעות חריגות נפוצות בגיל המבוגר [illegible] להתייחס אליה כאל תופעה המצביעה בהכרח על מחלה. ייתכן שהיא נובעת מתזונה והרגלי אכילה גרועים, מאורח חיים לקוי או מפעלתנות־יתר של בלוטת התריס. אולם היא עלולה להצביע גם על סרטן סמוי ולכן חשוב לבדוק את סיבותיה.

יובש וגירויים בעור ניתנים לטיפול בהורמונים, אבל לפעמים הם מצביעים על מחלה כללית. הופעתם של כתמים שחורים או כחולים על העור נגרמת ברוב־כלל על־ידי חוסר בויטמין C או עקב הפרעה בכלי הדם.

ראיה פגומה נובעת על־פי־רוב מאובדן הגמישות של העדשה או מחמת ירוד (קטרקט) או ברקית (גלאוקומה). גם הירידה בכושר השמיעה היא בתלויה קבועה לתהליך ההזדקנות, אם כי עלולים להיות לה גם גורמים אחרים.

קוצר נשימה נגרם לרוב בשל משקל עודף, אולם לפעמים הוא מצביע על תולשה של הלב. אצל אנשים מבוגרים תיתכן סיבה נוספת: אובדן הגמישות של הריאות (אפיזמה – נפחת), הקשור ברוב־כלל בדלקת סימפונות כרונית.

סיבות אפשריות של שיעול הן, בין השאר, מחלת לב או ריאות וכמובן עישון מופרז. השיעול הוא גם סימפטום עיקרי של אי ספיקת לב ואז הוא מתבטא גם בקוצר נשימה.

כאבים באיזור החזה ודפיקות לב עלולים להצביע על מחלת לב אורגאנית או על הפרעה עצבית של הלב.

הפרעות בעיכול נגרמות לרוב על־ידי הרגלי תזונה לקויים, מתח נפשי או עייפות. אולם כאשר יש שינוי פתאומי בנוהגי העיכול או ביציאות, כגון עצירות או שלשולים, יש להתייחס לכך במלוא הרצינות ולפנות לרופא. דימום מפי־הטבעת מחייב אף הוא בדיקת רופא, גם כאשר יש טחורים, מפני שלפעמים דימום כזה נובע מפצע או מגידול במעי התחתון. דימום מן הלדן (הנרתיק), בעיקר אצל נשים אחרי גיל המעבר, מחייב בדיקה מיידית.

קושי בהטלת שתן אצל גברים נובע ברוב־כלל מהתרחבות בלוטת הערמונית. הפרעה זו מתפתחת באיטיות רבה ולרוב החולה אינו מודע לחומרת מצבו. רצוי לפנות לרופא מוקדם ככל האפשר, כדי שיטפל בתופעה זו עוד בשלביה הראשונים. אצל נשים מתבטאות ההפרעות במערכת השתן באי־יכולת להחזיק את השתן, על־פי־רוב בגלל [illegible] המבוגרים, מופיעים בדרך־כלל במפרקים של קצות הגוף או בעמוד השדרה. כאבי גב נגרמים בין השאר עקב יציבה לקויה או פגיעה בעצמות או במפרקים, וכן בגלל זיהומים.

במקרים של הופעת גושים בחלקי הגוף השונים או שומות וכתמים הגדלים או משנים צורה יש להיוועץ בדחיפות עם הרופא המטפל או עם רופא עור.

מכל האמור לעיל, מציינים הרופאים, אפשר להסיק כי מרבית הסימפטומים החריגים המופיעים אצל אנשים בגיל העמידה עלולים להצביע על מחלות ואין לייחסם דווקא לעצם תהליך ההזדקנות. טיפול מיידי בסימפטומים הללו עשוי להביא לריפוי או לפחות לבלימת תהליך המחלה ולחסוך חולי מיותר ואף מוות בקרב הקשישים. מוטב לו לאדם בגיל המבוגר לדרוש בדיקות „מיותרות", שתוצאותיהן שליליות, מאשר „לחסוך" בבדיקות ולהמתין עד שתהליך המחלה יהיה בלתי ניתן לריפוי. עם זאת אין להיתפס לדאגה מופרזת לנוכח כל תופעה של אי־נוחות קלה: גם ההיפוכונדריה אינה מומלצת...

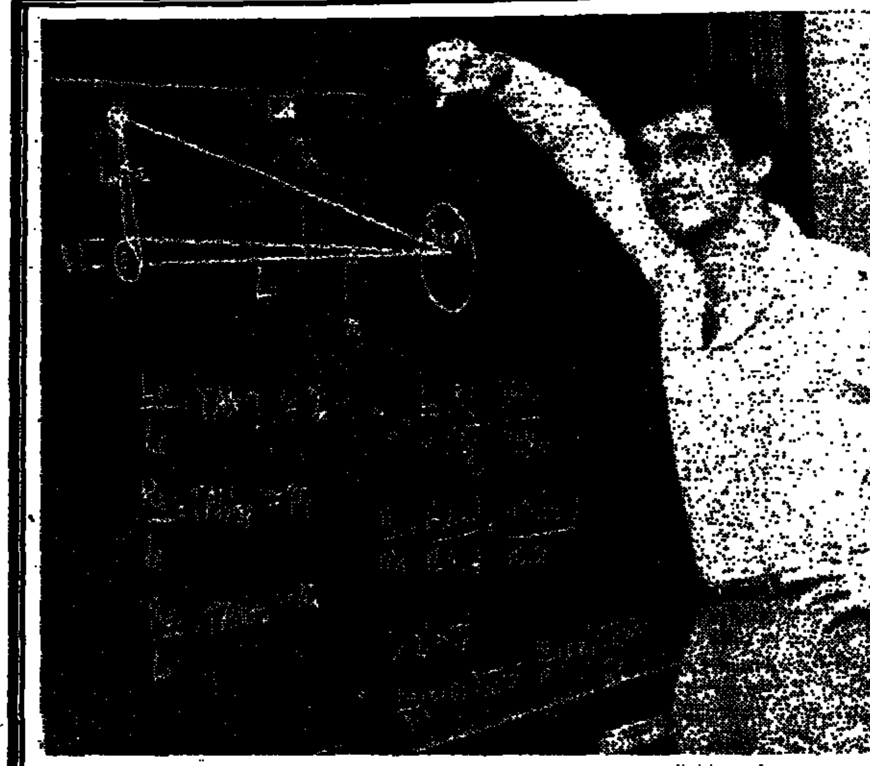

רוברט גריסום, סטודנט לפיסיקה מאוניברסיטת שיקאגו, מראה על הלוח שגיאה שמצא באחת הנוסחאות מתוך ספרו של ניוטון, „פרינקיפיה" („עקרונות"). ספר זה, המכיל את חוקי התנועה ואת תורת הכבידה והמשמש בסיס למכניקה ולאסטרונומיה המודרנית, חובר לפני כ־300 שנה, אך רק עתה התגלתה אותה שגיאה.

נוגדנים לגילוי סרטן

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

אחת הבעיות הגדולות של הסרטן היא שפעמים רבות הוא מתגלה מאוחר מדי, כאשר כבר אי־אפשר לרפאו. אמנם פותחו שיטות לאבחון מוקדם של סוגים מסוימים של סרטן והודות להן ניצלים היום יותר בני־אדם מכפי שניצלים על־ידי מאמצי הרופאים לרפא את המחלה, אבל אין בכך די. כאשר מאבחנים סרטן בצילום או במישוש, הוא כבר גדול במידה מסוכנת. לכן תרים הרופאים אחר מבדק כימי, שיאפשר לגלות את הסרטן על סוגיו השונים עוד בשלביו הראשונים. הדבר נחשב זמן רב כמשימה בלתי־אפשרית, אך עתה הסיכויים נראים ורודים יותר.

קיימות אמנם בדיקות דם לגילוי סרטן, אלא שאלה טובות רק לסוגים מסוימים של סרטן והן מודדות רק ריכוזים של כימיקלים, רובם חלבונים, שמייצרת השאת עצמה. ריכוזים אלה גדולים כמובן יותר, ככל שהשאת נמצאת בשלב התפתחות מאוחר יותר, וזוהי נקודת התורפה של בדיקות אלה. דרושה בדיקה שתגלה את השאת בהיותה עדיין בחיתוליה.

שני צוותי חוקרים איתרו סימנים כימיים בדם, העשויים לדעתם להעיד על קיומו של סרטן בשלביו המוקדמים ביותר. אחד הצוותים האלה, מבית־החולים „בית ישראל" בבוסטון בראשותו של ד"ר אריק פוסל, מצא שהליפופרוטאינים – מולקולות המכילות שומנים וחלבונים – אצל חולי הסרטן שונות במקצת מאלה של אנשים בריאים. הם בדקו דגימות דם של 331 אנשים, בהם חולי סרטן, ותוצאות הבדיקות הצביעו על הבדלים בין חולים ובין בריאים במידת דיוק של יותר מ־90%. למרבה ההפתעה נמצא דמיון רב בין תמונת הדם של נשים הרות ושל חולי סרטן, אך דומה שלא קשה להסביר דמיון זה: הלא עוברים, כמוהם כשאתות, אינם אלא גושים של תאים המתחלקים במהירות. עדיין יחלוף זמן־מה עד שאפשר יהיה להשתמש בשיטה זו בקנה־מידה רחב. דרושים מבדקים נוספים הן בחיות והן בבני־אדם וכן דרושה מכונה שתוכל לנתח את התוצאות במהירות. מכונה כזאת, שמחירה יהיה כ־400,000 דולר, תוכל לעשות כ־3,000 מבדקים כאלה בשבוע.

השיטה השניה כבר קרובה ליישום מעשי. פיתח אותה ד"ר סמואל בוגוך מאוניברסיטת בוסטון ועיקרה לא גילוי הכימיקלים שמייצרת השאת, כי אם גילוי הנוגדנים שמייצר הגוף, בתגובה לכימיקלים אלה, בכמויות גדולות למדי בשלביה הראשונים של הגידול. בשנות ה־60 חקרו הוא ועמיתיו רקמת המוח, בעיה רפואית בכימיה שאין לה שום קשר עם סרטן, ואז מצאו שם חומר כימי, שכינוהו מליגנין (כלומר: „חומר ממאיר"), משום שסברו כי הוא נוצר בהשפעת שאתות ומעורר תגובה של נוגדנים. שנים אחדות לאחר־מכן חזר ד"ר בוגוך לנוגדנים אלה הפועלים נגד המליגנין. הוא מצא שאלה הם נוגדנים ייחודיים (ספציפיים), רוצה לומר: הם נוצרים רק בתגובה למליגנין, וכי הם נוצרים בכמות גדולה כאשר רמות המליגנין עצמו קטנות עדיין מכדי להתגלות. כן נראה כי הנוגדנים למליגנין אינם ייחודיים רק לשאתות במוח, אלא גם לגידולים סרטניים במקומות אחרים בגוף.

על יסוד ממצאים אלה הקים ד"ר בוגוך חברה, „אונקולאב" שמה. בקרוב עומדת חברה זו להפיץ בשוק ערכה לבדיקת אנטי־מליגנין. בדיקת דמו של אדם אחד תעלה כ־125 דולר. בשיטה זו אפשר יהיה לגלות גידול סרטני עד 19 חודשים לפני שאפשר לגלותו בשיטות קליניות מקובלות. בדיקה זו אינה יעילה בשלבים מתקדמים יותר של סרטן, אבל בשלבים אלה החולה ממילא אינו זקוק לאבחנה, כי אם לטיפול.

ד"ר בוגוך מאמין, שהאנטי־מליגנין הוא הנוגדן הראשון הידוע עד כה, שנוצר בגוף בתגובה לכל סוגי הסרטן. יש הטוענים, כי יעברו עשר שנים עד שתוכח יעילותו של המבדק החדש. אך אגודת הסרטן האמריקאית ומנהל המזון והתרופות (FDA) התירו את שיווק הערכה. ד"ר בוגוך בטוח, כי לפני עשר שנים רווחה הדעה, שלא תיתכן תגובת נוגדנים המשותפת לכל סוגי הסרטן. ואילו היום, לאחר שנתגלו האונקוגנים המעידים על רכיבים גנטיים שמונחים ביסוד הסרטן, רבים סבורים כי הדבר אפשרי בהחלט.

ויטמינים לסכיזופרנים

מאת דינה רייס

טיפול בוויטמינים B_3 ו־B_6 עשוי להביא לתוצאות חיוביות בטיפול בחולי נפש, ללא שום תופעות לוואי. זוהי שיטה חדשה יחסית שמציעים שני חוקרים בארה"ב, הופר ואוסבורן. הם מצאו שמצבם של סכיזופרנים משתפר במידה ניכרת הודות לשימוש בריכוז נכון של חומרים הנמצאים בגוף באופן טבעי.

השיטה החדשה, הקרויה השיטה האורתו־מולקולרית (מלשון „אורטו" – מתאים), הוצגה לאחרונה בארץ ע"י מרצה־אורח, ד"ר ברנרד רימלנד, מנהל המכון להתנהגות הילד בסן־דייגו שבארה"ב, שבא לביקור בישראל לרגל שבוע „אנוש".

הגישה האורתומולקולרית מנסה לבדוק את ההבדל בתגובות הגוף בין אדם חולה סכיזופרניה לבין אדם בריא ובהתאם לכך להפחית או להרבות בחומרים אלה או אחרים. הטיפול האורתומולקולרי ממליץ על שימוש בכמויות גדולות – עד שלושה גרמים ביום – של ויטמינים B_3 ו־B_6, המשלימים את החסר בגופם של סכיזופרנים.

ד"ר רימלנד סיפר בין השאר על נערה קתולית, האחות תרן, שלקתה בסכיזופרניה. ד"ר הופר הפסיק את הטיפול התרופתי, שלא הביא לשיפור במצבה ומאידך גרם לה חולשה רבה, ובמקום זאת נתן לה את שני הוויטמינים האמורים. לאחר החלמתה פרסמה האחות תרן ספר ובו היא מעלה על הכתב את הנסיון שעברה ואת תוצאותיו המוצלחות.

במחקר אמריקאי, המבוסס על מעקב אחרי 58,000 סכיזופרנים, נמצא כי ב־40% מן החולים הופיע רעד הדומה לזה של מחלת פרקינסון; לעומת זאת, אותה תופעה נצפתה רק אצל 26 מבין החולים שטופלו בשיטה האורתומולקולרית, ללא תרופות ועם תוספות של ויטמין B_6 וחומרי קורט כגון: אבץ, מגנזיום ומנגן.

הופר ואוסבורן סבורים, כי אלרגיות של המוח לסוגי מזון מסוימים, כגון חיטה או חלב, גורמות סכיזופרניה. הם אומרים כי האלרגולוגים (מומחים לאלרגיות), מאמינים שרירית האף, העור והריאות מועדים ביותר לפגיעות של אלרגנים (חומרים הגורמים אלרגיות), אך הם אינם מודעים לכך שהמוח הוא הפגיע ביותר לאלרגנים המצויים במזונות שונים. פגיעה זו עלולה להתבטא בדכאון, בפעילות־יתר אצל ילדים ובסכיזופרניה.

חוקר אמריקאי אחד טוען, כי שכיחות הסכיזופרניה עלתה וירדה במקביל לתנודות בצריכת החיטה, שלדעתו היא המזון האלרגני השכיח ביותר. במחקר אחר נתגלה, כי ילדים עבריינים עם נטיות סכיזופרניות שותים כמויות גדולות מאוד של חלב.

אלקטרון־פרוב יסייע לגיאולוגים בירושלים

מאת יורם לוי

אחת המערכות המשוכללות ביותר בעולם לבדיקות מורפולוגיות וכימיות מדויקות ביותר של חומרים – אלקטרון־פרוב – הוקמה במחלקה לגיאולוגיה שבמכון למדעי כדור־הארץ של האוניברסיטה העברית בירושלים. בימים אלה הסתיים שלב ההרצה של המערכת ואנשי המעבדה עומדים להתחיל בשימוש שוטף שלה למחקר ובשימושים לאמר־יים.

מערכת אלקטרון־פרוב פועלת עקרונית כעשרים שנה, מסביר פרופ' אמיתי כץ מן המחלקה לגיאולוגיה, אבל זהו מכשיר ראשון המאפשר שילוב של בדיקה כימית של מבנה חומרים תוך הגדלה תלת־ממדית של המדגם הנבדק.

לב המערכת הוא „תותח אלקטרונים", הפולט קרן אלקטרונים מרוכזת. אפשר לכוון את הקרן לנקודה נבחרת על המדגם הנבדק או לסרוק בעזרתה את פני המדגם. הקרן מעוררת את החומר הנבדק לפלוט קרינות שונות כמו קרני אור, קרני רנטגן, אלקטרונים משניים ועוד, ובאופן זה אפשר ללמוד על תכונותיו והרכבו של החומר הנבדק. מערכת האלקטרון־פרוב כוללת מספר גלאים רגישים ומשוכללים הקולטים את האותות, מגבירים אותם ומפענחים את משמעותם.

עקרון הייחודי של מבנה החומר מבוסס על מדידת אורך הגל ועוצמתן של קרני הרנטגן האופייניות שנפלטות מן המדגם. על־פי אורך הגל מזהים את היסוד הכימי שממנו הן נפלטות, ועל־פי עוצמתן היחסית – את ריכוזו. אחד החידושים במערכת הוא האפשרות למקד את קרן האלקטרונים עד לקוטר מינימלי של 100 אנגסטרם, שהם 10 מיליוניות המ"מ, באמצעות מערכת פנאומטית עדינה, ולבצע אנליזה כימית מדויקת של איזור זעיר במדגם בלי לגרום נזק כלשהו לחומר.

בדומה למיקרוסקופים אלקטרוניים סורקים, גם מערכת האלקטרון־פרוב מעבירה תמונה תלת־ממדית מפורטת של שטח המדגם עד להגדלה של פי 300,000. הגדלות בסדר־גודל זה מאפשרות בדיקות מדויקות ביותר של חומרים מוצקים.

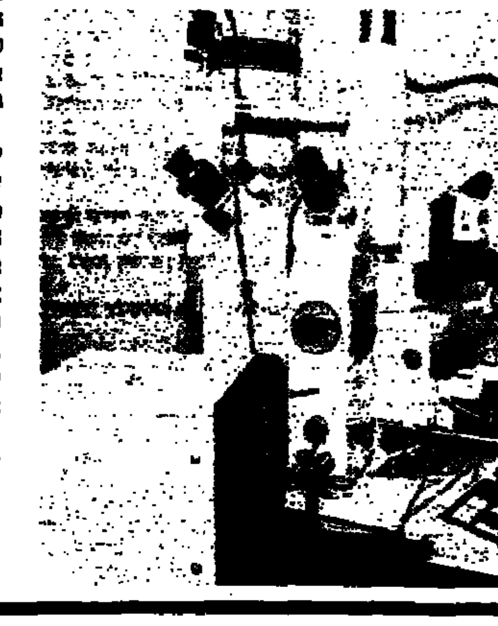

האלקטרון־פרוב בירושלים
צילום: יצחק הררי

האלקטרון־פרוב פותח ויוצר על־ידי החברה היפנית „ג'.א.ו.ל." על־פי דרישות ספציפיות של המחלקה לגיאולוגיה. חברת „סרקור" בארה"ב ייצרה את מערכת המחשוב והאוטומציה. שני חלקי המערכת הובאו ללונדון והורכבו שם, וצוות מישראל יצא לבירת בריטניה כדי להשתלם בהפעלתה.

אנשי המחלקה הכינו חדר מיוחד בקומת קרקע של המכון ובמשך שלושה שבועות עסקו בהרכבת המערכת. החדר כולל מערכת מיזוג אוויר משוכללת ומבוקרת, מתקן המספק מי קירור ומערכת חשמל מיוחדת.

המעבדה החדשה תאפשר ביצוע בדיקות בעלות חשיבות רבה בתחומי הגיאולוגיה, כגון הכרת ההרכב והמיקרו־מורפולוגיה של סלעים ומחצבים טבעיים, בדיקת חומרים גיאולוגיים המתקבלים במעבדה, ביצוע ניסויים כימיים בבסיסים טבעיים ומלאכותיים ועוד.

אך בנוסף לשימושים בתחום הגיאולוגיה יש למערכת שימושים בתחומים מגוונים נוספים. כך, למשל, יוכלו ארכיאולוגים לבדוק הרכב כימי של ממצאים עתיקים בלי לגרום להם נזק וכך ללמוד היכן יוצרו. מפעלי תעשיה יוכלו לבדוק עייפות של מתכות או חוזק חומרים ויש גם אפשרות לבדוק אבני חן, כלים ותכשיטים העשויים מתכות יקרות. פרופ' כץ יודע לספר, כי המחלקה כבר מוצפת בהזמנות של מוסדות מחקר ומפעלים. הכוונה היא להפעיל את מערכת האלקטרון־פרוב כל שעות היממה כדי להגיע לניצולה המרבי.

המעבדה החדשה הוקמה בעלות של חצי מיליון דולר, במימון משותף של הוועדה לתכנון ותקצוב של המועצה להשכלה גבוהה והאוניברסיטה העברית. אנשי המחלקה גאים על כך שהוועדה בחרה לסייע דווקא להם, והם רואים בכך הכרה ביכולתה המדעית.

רופא ישראלי שחזר מכינוס על איידס בוושינגטון:

נרקומנים, לא הומוסקסואלים, הם כיום מפיצי המחלה העיקריים

מאת יורם לוי

לאחרונה ננעל בוושינגטון הכינוס הבין־לאומי בנושא מחלת האיידס, שאורגן על־ידי משרד הבריאות האמריקאי בשיתוף קרן הבריאות העולמית והשתתפו בו 7,000 מדענים מכל העולם, כולל מן הגוש הקומוניסטי.

אחד הנציגים הישראלים בכינוס זה היה ד"ר שלמה מעין מן המחלקה למיקרוביולוגיה בבית־החולים „הדסה" בירושלים. לדבריו, בכינוס התחזקה הדעה כי למרות החששות במערב אין המחלה מתפשטת בצורה ניכרת באוכלוסיה ההטרוסקסואלית. נמצא כי מרבית חולי האיידס ההטרוסקסואלים הם נשים, שבעליהן באו במגע תכוף עם נרקומנים או הומוסקסואלים.

עוד התברר, כי לאחר שההומוסקסואלים בארה"ב שינו, בעקבות המחלה, את הרגלי המין שלהם, חלה ירידה ניכרת בשכיחות ההידבקות בנגיף האיידס בקבוצה זו. כיום הנרקומנים הם מפיצי המחלה העיקריים, והם גם החוליה המקשרת לכלל האוכלוסיה, בשום שהם מקיימים מגעים מיניים רגילים. בכינוס סופר, למשל, כי בניו־יורק מחלקים לנרקומנים בקבוקונים המכילים אקונומיקה לחיטוי מזרקי הסמים לפני ההזרקה של הסם.

בכינוס היו חילוקי־דעות עמוקים בין חוקרים, המגלים אופטימיות לגבי הסיכוי לפתח חיסון, ובין אלה הסבורים, כי סיכויים אלה קלושים בגלל ריבוי צורות הנגיף גורם האיידס (HIV) ולכן מוטב להתרכז במציאת תרופות.

בכינוס הובלטו ביתר שאת ההיבטים הציבוריים־פוליטיים של המחלה בארה"ב. גורמים שונים מתנגדים למבצעים המוניים לגילוי נושאי הנגיף, בעיקר בקרב ההומוסקסואלים, בשל הפגיעה בזכויות הפרט, ועל רקע זה היו אפילו הפרעות כאשר שר הבריאות האמריקאי נשא את דבריו באוזני המשתתפים.

בכינוס נדון גם נושא ההסברה. הדעה הרווחת כיום היא, כי יש לשלב את אמצעי התקשורת במערכת ההסברה, אך בלי לעורר בהלה בציבור. במערכות של עתונים רבים מועסקים היום „כתבי איידס", שזהו תחום סיקורם היחיד. בבריטניה, שם הופעלה מערכת הסברה מסיבית בעניין האיידס, התברר כי אמנם גברה בציבור המודעות למחלה, אך במקביל גם גוברת רתיעת ההומוסקסואלים מפני בדיקות לגילוי הנגיף בדמם. ד"ר מעין סבור, כי גם בישראל יש למקד את ההסברה בעיקר בקרב קבוצות הסיכון ללא המימד הסנסציוני שבסיקור המחלה.

ד"ר מעין מעריך שמצבה של ישראל בתחום האיידס טוב, משום שקטן בה מספר החולים העלולים להיות מקור להדבקה, וכן יש בקרה טובה על החולים ועל קבוצות הסיכון.

נציבות תלונות הציבור

באר־שבע מתרשלת באיתור מפגעי ריח וזיהום אוויר

מאת אמיר רוזנבליט

אזורים נרחבים בבאר־שבע סובלים ממפגעי ריח וזיהום אוויר, אולם העיריה של בירת הנגב מתרשלת בביצוע מדידות מדעיות ביחידות לאיתור מזהמי האוויר בתחומה עקב מחסור בכוח אדם בתאים. כך קובעת העוזרת הראשית למנהל נציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה, עורכת־הדין אתי סמרן.

עו"ד סמרן מציינת את הדברים במכתב ששיגרה לראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן, בעקבות תלונתו של תושב העיר, אהוד לוי, לנציבות תלונות הציבור על כך, שהעיר סובלת מצחנה עזה שמקורה במפעלים הכימיים שבתחומה ובאיזור התעשיה רמת־חובב שבדרום לה. לוי פנה למבקר המדינה מפני שלטענתו התברואן הראשי של העיריה, ד"ר אלן רובינס, והלשכה לבריאות הציבור בעיר לא טיפלו בתלונתו בצורה עניינית.

במכתבה קבעה עו"ד סמרן, כי תלונתו של האזרח נמצאה מוצדקת. „לפיכך אנו מצביעים לפניכם על הצורך המיידי בגיוס כח אדם מקצועי לביצוע עבודה באיתור המזהמים באוויר שבתחום העיר וכן לעשות לחיסולם של מקורות המפגעים שיתגלו", נאמר במכתב.

קולנוע

חנות מלאה כל טוב

"החנות מעבר לפינה". במאי: ארנסט לוביטש

כמעט חמישים שנה עברו מאז שהרטיט השמאלץ הזה לבבות, אבל הממחטות עדיין נשלפות, כמו אז, כשג'ימי סטיוארט היה שחקן מתחיל. ההישג הזה אינו דבר של מה בכך. דווקא המלודרמות של דור הקולנוע הקודם, יותר מכל מיני הקולנוע האחרים, לא עמדו מול הזמן והטעמים שהתחלפו. ארנסט לוביטש עדיין מרתק את הצופים של דור זה בכוח שמאלץ נפלא, שעם כל בתיקותו ניתן להנות ממנו ללא הרגשת גיחוך, הרבה יותר מכל מיני הסטות למספחות שמנפקת לנו הוליווד ביום סחורה אל קולנוע ממוסר לצופים מהשורה. זה אולי סוד המגע של לוביטש: יכולתו המופלאה לשוות לשמאלץ הדרת כבוד סיפורית ולתבל את המלודרמה בחמימות אנושית ואהבת אדם מהסוג המזוהה בדרך־כלל עם סמאל־ציקנים טובים מהספרות כמו סארויאן.

"החנות מעבר לפינה" וכל הכרוך בה, ההתפתחות העלילתית, השיחה, מבנה הדמויות, בקיצור – הנרטיב כולו, מייצג קולנוע תמים, שהשתדל יותר מהכל לספר מעשיות בחלקלקות של מחזות או של רומנים קריאים, ובמקום להסתיר את ספרותיותו, כפי שהיה נהוג אחר־כך, השתדל מאוד להעניק להליכים על המסך הרגשת ספרות.

בסרט, שנעשה על־פי מחזה הונגרי, מגלם ג'ימי סטיוארט זבן בכיר בחנות כל־בו. כלפי חוץ כולו איש־עסקים, אבל הפנים שבירי ורומנטי. פעם בשבוע הוא יוצא אל תיבת הדואר למצוא בה מכתב מבושם מגברת אלמונית שכולה שלמות סמיימית. הוא לא יודע כמובן שכלילת השלמות הזאת היא הזמבנית הסוררת ביותר בחנותו.

אני לא מגלה את הפואנטה. הצופה חושף את הסוד מקץ סצינה או שתיים והיתר הוא שעתיים של ציפיה מתוקה לתגלית. שני היריבים היהודים העשוים כי משאלת כל חלומותיהם נמצאת מאחורי דוכן הכבעים יוסיום.

צביטות הלב נגמרות כמובן בנשיקה, אבל היכולת למתוח על־פני שעתיים סיטואציה פרימיטיבית כל־כך ולהעניק לה חום וחן אינה דבר של מה בכך. לוביטש הופך את החנות מעבר לפינה, מוכריה המכוערים, נהליה ושיגרתה לבימה חכיבה שבמסגרתה, מפעם לפעם, למרות השמאלץ, מגיחים גם כמה מצרדיה המרגשים באמת של הקומדיה האנושית.

ג'ימי סטיוארט, מי שעשה את הגמגום לסמל אישי חינני, לא היה מעולם טוב יותר. מרגרט סאליבן, ילדת פלא קפריזית, שנפרדה מקאריירה מוצלחת מאד במנה של כוכב־סינה, מפגינה לנו, לצופי שנות השמונים, זן מלכות שעבר מן העולם. נפלא נפלא.

יגאל משיח

ספרי ילדים

"מפגשים". שני כרכים בתוספת קלטות בסדרה החינוכית בעריכת אדיר כהן. עיצוב: שמעון זנדהאוז. "עם עובד".

אחרי סדרת הדרדה שלכם ירדה בעוורתו של ביל קסבי ,תוכלו להתפנות לסדרה תינוך סיסתית שמורים מורים ואנשי חינוך כבר הספיקו לנמור את ההלל על סדרה זו, הערוכה בקפידה ובטעם טוב וכוללת מבחר נאה של שירים וסיפורים מפרי עטם של מיטב היוצרים העבריים בתוספת איורים יפים.

כרך ג' כולל את שירם היפה של ראשר חוסין ותנתן זך "תפלת גשם של פלחים". "רד משמים גשם ותשגה/ קמתנו ומתקה./ זרמו מים וזרע חרש/ בשרותינו יגבס./ תן עינך בבית/ ברד שכולה פקעים/ כי מחר יזלוף לו התורף/ ולנו פגישה בפריחה".

השירים, הסיפורים והאיורים בכרך ו' מתוחכמים יותר, כנדרש, ומחלקם הגדול ייהנו ההורים לא פחות מצאצאיהם, כמו משירה של מנוחה גלבוע "לפעמים כותב איש שיר שהוא/ לבו ומלותיו מפגרות אחר הלב/ ולפעמים כותב איש שיר שהוא ראשו/ ומלותיו אצות לפניו/ רתומות לעגלת מחשבותיו הדוהרת/ השוט שוסף צלילים/ של קריעה/ הלב מקבל או שאינו מקבל/ את זה הנגון/ משפיל עפעפיים דומעים/ כבמיהה לשיר שהוא לבו/ ומלותיו מפגרות אחר הלב/ ויש איש כותב שיר שהוא הוא/ והוא לבו והוא ראשו/ והוא טיסה". מומלץ.

"גן שלנו אני ואתם". מקראה לילדי הגן. עריכה: מירי ברנך. עיצוב: שמעון זנדהאוז. איור: אורה איתן. "עם עובד".

העקרון המנחה את האסופה הזאת דומה ל"מפגשים": מבחר שירים וסיפורים לילדי הגן מפרי עטם של סופרי ילדים ידועים. הבחירה לטעמי היתה כאן קפדנית פחות ולצד שירים וסיפורים טובים יש (אמנם מיעוט) שרות סתמיות כמו "יש חבוק של דוד שלומלה והחבוק שלו ממש מסוכן/ כי הוא תמיד מוסיף צביטה חזקה בלחי/ או בישבן" ("חיבוקים" מאת סמדר שיר), הערוכות בתבנית שיר.

במקראה הזאת כמו ב"מפגשים" מפתיע הרוב הדומיננטי של ספרות מקור. העורכים ציינו שזו בחירה מכוונת. הדגש ברור. מה שלא ברור זה הייצוג הזעום, שאינו סמלי אפילו, מספרות העולם. העריכה הגראפית יפה מאוד.

ע. הלל: "אני פשוש בטח ואולי". ציורים: מיכל אפרת. הקיבוץ המאוחד.

כמה משירי הספר המקסים הזה כמו נכתבו מפי עוללים. מפי הפלא הקרוב מוכרת לי היטב המשאלה בשיר "מדוע בערב?" "אלוהים,/ אולי תסדר את זה כך:/ תשקע לה השמש בבוקר,/ ואני לישון אשמח/ ובערב, כשאקום – תזרח". השיר על שני עגבים הוא להיט מצוטט ומשוחזר בגירסאות חדשות. ציוריה היפים של מיכל אפרת הם בני זוג הולמים לטכסט. מתנה מומלצת.

חגית בנזימן: "נכד בגובה כוכב". איורים: הלה חבקין. "מודן".

מעט מאוד ספרי ילדים מוקדשים לסבא ולסבתא. כדרך כלל סובלים הסבים מסטריאוטיפיזציה יתרה. המספר־הנכד ב"נכד בגובה כוכב" מפריך כמה מן האיפיונים הדבקים בסבים. "אצלנו בבית הספר, כשעורכים הצגות/ סבתא תמיד מחזיקה מסרגות./ היא תמיד ממושקפת/ תמיד עם מטפחת,/ בין משפט למשפט. היא תמיד נאנחת./ אני לא מבין למה זה כך/ סבתא שלי היא אחרת כל כך/ אני חושב שסבתא לא מוכרחה/ ללכת תמיד עם מקל הליכה. גם שיער שיבה/ זה בכלל לא חובה"... מומלץ.

מירי פז

בקצרה

ההוצאה האמריקאית "גרוב פרס" רכשה את זכויות ספרם של עמליה ואהרון ברנע "ללכת שבי" (הוצאת "עידנים"). השניים יוצאים לארה"ב שם יעברו לצוד של אהרון אשר, עורך ב"גרוב פרס" על הגירסה האנגלית של הספר.

זו השנה השניה שהוצאת "עם עובד" מעניקה פרס למשורר צעיר. הפרס הוא הדפסת ספר שיריו. הזוכה השנה היא שרית ילוב, שזכתה בתחרות בה השתתפו כ־60 משוררים צעירים. חזי לסקלי, שזכה באותו פרס בשנה שעברה, היה חבר ועדת השופטים, לצד מאיר ויזלטיר ודוד ברק.

הביוגראפיה המלאה של פרנק סינטרה, "שירת חייו" הזוכה להצלחה רבה בארה"ב, תתורגם לעברית ותראה אור בהוצאת "מסר" (משה טריואקס). ספרים נוספים שיראו אור בהוצאה זו: "מקדונלד'ס", סיפור ההצלחה של ענק השיווק האמריקאי ו"גברים השונאים נשים ונשים האוהבות אותם".

תקליטים

הצ'לו של היינריך שיף

הצ'לן האוסטרי היינריך שיף (36), שהופיע ברסיטל יחיד, בפסטיבל ישראל, נחשב מזה כמה שנים לאחד מגדולי הצ'לנים של הדור הצעיר. הוא מופיע בקביעות במרכזי המוסיקה העולמיים, באולמות גדולים ועם מיטב התזמורות ואף הקליט תקליטים שזכו להצלחה ולביקורות מצויינות.

אלה המעוניינים להרחיב את היכרותם עם נגינתו הבלתי שגרתית של שיף יכולים לעשות זאת באמצעות כמה מתקליטיו החדשים (גם בדיסקים):

הקונצ'רטו של אלגאר, עם התזמורת המלכותית מדרורן, בניצוח נוויל מרינר (פיליפס): שש הסוויטות ללא ליווי של באך שבביצוען מבליט שיף את היסוד הריקודי ונמנע מפאתוס אָמוציונלי מקובל (אי.אם.איי. ה.מ.ו.). הקונצ'רטו המשולש של בטהובן עם תזמורת הגוונדהאוז מלייפציג בניצוח קורט מאזור (ה.מ.ו.): החמישייה ברה מג'ור מאת שוברט, כצ'לן נוסף עם רביעיית "אלבאן ברג" – הקלטה משובחת שבה מתגלה שיף כנגן קאמרי מעולה.

לאחרונה הקליט שיף את שני הקונצ'רטות של היידן עם האקדמיה של סנט מרטין בניצוח מרינר (פיליפס).

ישראל דליות

בעקבות הזמן הצהוב

בעקבות "הזמן הצהוב", ספרו של **דויד גרוסמן** על המתרחש בגדה המערבית, עשרים שנה לאחר הכיבוש, ייערך הערב ב"בית ליסין" (21.00) ארוע מיוחד בו ישתתפו תושבים יהודים וערבים החיים את בעיות הגדה המערבית, פעלים ערבים העובדים בתל־אביב ועיתונאים המלווים את המתרחש שם יום יום. דויד גרוסמן יקרא קטעים מתוך ספרו.

השיחה, בהנחיית **נחום ברנע**, עורך "כותרת ראשית", מנסה לעסוק בממדים האנושיים, ההסטוריים והחינוכיים של החיים המשותפים ושל היחסים בין ערבים ויהודים.

בין המשתתפים בערב: **מירון בנבנישתי, דני רובינשטיין, ריאד כבהא, ניסים קלדרון ומירי שפירא** – מנהלת בית ספר באלפי מנשה.

קונצרט

צלילים במערה

הפואמה הקאמרית "מערת צדקיהו" מאת צבי אבני לפיוט מאת יהודה עמיחי

אירוע מיוחד היה ביצוע הבכורה של הפואמה הקאמרית "מערת צדקיהו" מאת צבי אבני לפיוט באותו שם מאת יהודה עמיחי שהושמע בעומק המערה בירושלים. המוסיקה נכתבה בהזמנת החברה "פיתוח מזרח ירושלים", ביוזמת מנהלה הכללי יצחק יעקבי, שביקש לראות בקונצרט את ראשיתה של מסורת חדשה. קונצרט ראשון זה נערך בשיתוף משרד התיירות, הקרן לירושלים, עיריית ירושלים ומרכז ההסברה בסיועם של נרבנים מצירדך, מארה"ב ופאריס.

הביקור במערה הענקית מרגש מאד. רחבה גדולה משופעת במקצת, בעומק המערה, שימשה כאולם קונצרטים סבעי מוקפי חללים גדולים מוארים באור צבעוני. קסם המקום הישרה אוירה מיוחדת במינה על כל האירוע, מה גם ששורדים שם תנאי אקוסטיקה מצויינים.

פיוטו של יהודה עמיחי "מערת צדקיהו" הוא ששיכנע בסופו של דבר את אבני לקבל על עצמו לכתוב את המוסיקה. עמיחי הוא אחד המשוררים המולחנים ביותר בתקופתנו, ואבני עצמו כבר חיבר יצירות רבות לטקסטים שלו. עתה נסגר מעגל: לפני עשרים שנה בדיוק כתב אבני לטקסט של המשורר יצירה בשם קולו לקול־זימרה, כלי נגינה וסרט מגנטי, ו"מערת צדקיהו" היא שוב שילוב של קול זימרה עם כלים וסרט מגנטי, כלומר מעין קולז'. בין היתר הלחין אבני פיוט־מתאה של עמיחי בפרק מקולה בשם "על הרחמים", בהשפעת מלחמת יום הכיפורים.

המוסיקה החדשה של צבי אבני מושתתת על מספר מוטיבים חוזרים הלובשים צורות שונות בהתאם למילים של המשורר, המיוחסות למערה כחלק מירושלים המגשרות בין החושך שבה לבין האור, בין עברה להווה, בין הקסם שבה למציאות, שאף היא קסם כל עוד אנו דורך בתוכה. היצירה מנוסחת לזמר־בריטון (אדוארדו ציאמרה), לאבוב (גיורגי האמה), קרן (רונה חרש), צ'לו (אלכסנדר קנובבסקי), כלי נקישה (פמלה גינגם ואלדר שלום) וסרט מגנטי, שאותו הפעיל בעת השמעת היצירה המלחין עצמו. על הביצוע ניצח הכנר מוטי שמיט. את התיאור המוסיקלי בידי הכלים המקבלים משלימים הקולות המוקלטים על הסרט, מהם שהופקו באורח סינתטי ומהם טבעיים שעובדו באורח אלקטרוני. תוכן הסרט הוא חלק מן הדיבור והבנתו היא פרי עבודתו של המלחין. הוא משלים גם את תמונת העיר ירושלים כקדושה לשלוש הדתות עם מוטיבים המזכירים טעמי מקרא, עם מובאות של זמרה כנסייתית, ועם חיקויי קול העוד שמסמל כאן את הדת המוסלמית. המלחין לא בחר איפוא, כפי שמרבים לעשות, בפעימות פעמוני כנסיה או בקול־מואזין. אל המציאות במערה מובילים בסוף – בהתאם לפיוט – צלילי טפטופי מים.

מערת צדקיהו

לפני הביצוע הגרשים של יצירתו המרתקת של צבי אבני הקריא המשורר יהודה עמיחי את פיוטו "מערת צדקיהו", ולזה קדמו קטעי זמרה שהגישה בזמן רב "שלישיית דוד" – צילה גרוסמאייר (סופרן), שלמה תדהר (חלילית) ויהודה שרייר (גיטרה) – מתוך תכניתה "לכבוד ירושלים", לרבות שירים מאת מונטוורדי ומחזור של אבני "שיר השירים".

לאור ההצלחה של ערב נפלא זה, נשאלת השאלה, מדוע לא נכלל האירוע, שחל סמוך לסיום פסטיבל ישראל, במסגרתו? ארוע כזה הוא ארוע פסטיבלי ממדרגה ראשונה, מה גם שהיה מעשיר את חלקה המזערי יחסית של מוסיקה ישראלית בפסטיבל.

יהודה כהן

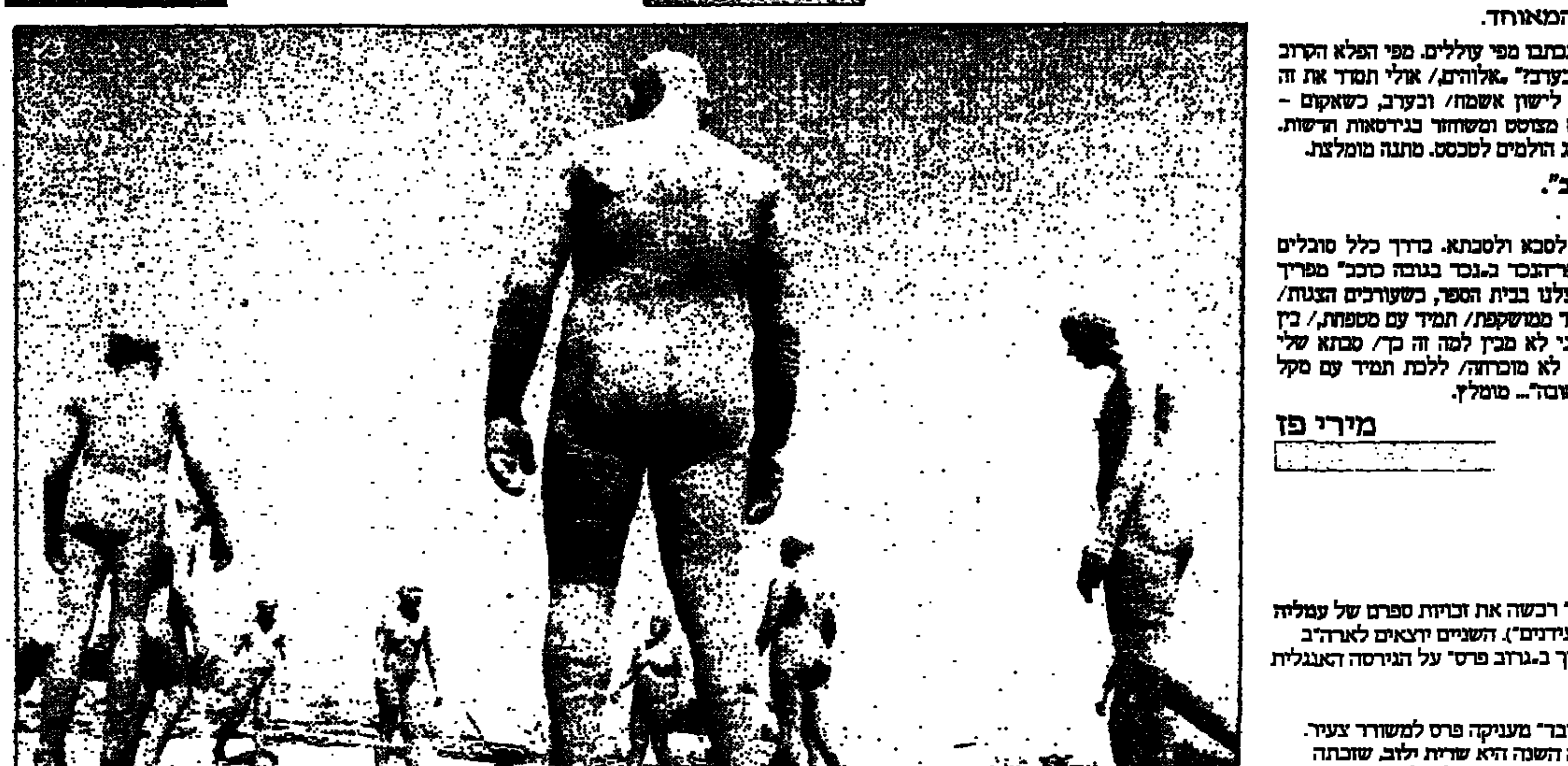

פסלים בתערוכה עבודה סביבתית של הפסלת עפרה צימבליסטה – "הולכים" – הוצגה בימים אלה במוזיאון הפתוח של גן התעשיה בתפן. בעבודה מוצגות 15 דמויות, גברים ונשים, הנמצאים בתנועה של הליכה.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.40 מסך לספרות (יסודי): מספרים, גורל ומכנסיים ארוכים.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנה: המפוזר מכפר אז"ר (ב).
09.55 200 שניות לאגודת לבריאלב: דפי מידע.
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 פרפר נחמד: מזג האוויר.
11.00 חשבון ה': בין המספרים הרציונליים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה: ברזיל – ההגירה מן הכפרים.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 בלי סודות: חולם 4.

כללית

5.30 "הופה היי" – לקט מתוך תכניות הסדרה.
6.00 "לאקי בר מזל" – פרק אחרון: "אוקלהומה – מקח טעות".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 "עם הכוכבים" – הזמר הבריטי פול יאנג הזל את דרכו בסוף שנות ה־70 במוסיקה שחורה. מקור השראתו היו כוכבי הנשמה אוטיס רדינג, סם קוק ומרווין גיי. הוא התפרסם ב־83' בשיריו "במקום שבו אניח את כובעי" ו"אהבת האנשים הפשוטים", ומאז הוציא עוד להיטים ותקליטים לשוק (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – רקמות מלאכותיות לברכיים: המיקרוסקופ האלקטרוני לשירות החקלאות במחקרים ובהנדסה גנטית: מדענים בארה"ב מחפשים דלק זול וחסכוני למשאיות, הנוסעות בתנאי דרך קשים (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 עד פוס – הזמר אדם יופיע בשני שירים מתוך תקליטו הראשון ובראיון באולפן. עוד שני זמרים ישראלים יופיעו בתכנית, כל אחד בשיר אחד מתוך תקליטו החדש, רבקה זהר ובועז שרעבי. מאמני חרדיאריך: הלהקה "מפלס 42" בראיון ובשיר והזמרת ויטני יוסטון בשיר. מנחים: ענת דולב ומנחם גרנית.
8.30 "תבניות קטנות".
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 לקראת שידור.
9.50 "שרשלות" – פרק 47: בלייק ואלקסיס באינדונזיה, מחפשים את סטיבן. בלייק מסרב להאמין, שבנו איננו בחיים, ושוכר אדם בעל כוחות על־טבעיים לאתר אותו. קירבי מאוהבת בג'ף, אך הוא דוחה אותה. אדם מציע לה מקלט ניתוחים בהדרו. התנהגותו של ג'ף נהיית מהורה יותר ויותר. אדם הוא היחיד שיודע את הסיבה.
10.40 בגימה חופשית – ענייני חברה. שידור מאולם "תאטרון החאן" בירושלים. מנחה מנשה רז.
11.50 חדשות הלילה.

2.45 הלו ישראל.
3.00 "המוסיקה החירשי": סרט על יכולת החירשים להגיב למוסיקה.
3.55 רחוב סומסום.
4.25 ילדת הפלא, פרק 6: שפילברג הצעיר.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – דומניקו סקארלטי: קונצ'רטו גרוסו 11 בסול מג'ור (תזמורתו הקמרית של ז'אן־פרנסואה פייאר); הופמייסטר: קונצ'רטו בסי במול מז'ור לקלרנית ותזמורת (דיטר קלוקר עם תזמורות קונצ'רטו אמסטרדאם / י. שרדר); מוצרט: שיר לכת ופריז / אריה / מתוך האופרה "חליל הקסם" (פטר שרייאר, הלן דונט ותאו אדם עם תזמורת דרסדן / א. + ואגנדרג; שוברט: פתיחה, מוסיקת ביניים ובלט מתוך "רוזמונדה" (הסימפ. של שיקאגו / ב. לוין); ריינקה: קונצ'רטו במי מינור לנבל ולתזמורת אופ. 182 (נ. זבלטה הפיל. של ברלין א. פרצבורזפ); צ'ייקובסקי: סוויטה מתוך הבלט "היפהפיה הנמה" (תזמורת פילדלפיה / ר. מוטי).
09.00 קונצרט בוקר – ג'ון איירלנד: שלישיה במי מז'ור לכנור, צ'לו ופסנתר (י. נאמן / ג. חבר / א. פרקין); אלגר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ולתזמורת אופ 85 (ר. קירשבאום / עם התזמורת הסקוטית הלאומית / א. גיבסון); מאהלר: "שירי שוליה נודד" (ר. סיד עם אקדמית סנט מרטין / ג. מריגר; אנטונין דבוז'אק: סרנדה... ברה מינור לפסנתר כינור וצ'לו אופ. 65 (שלישיית הפסנתר הישראלית / א. זולקוב / מ. ברזיאר / מ. ברגמן); בטהובן: סונטה לפסנתר 7 ברה מז'ור אופ. 10, (מאריי פרייה); שפוהר: סימפוניה 9 בסי מינור אופ. 145 "העונות" (תז. רדיו בבריה / ק. אנטון + ר. אורטאב).
11.10 פינת השיר – משירי לאה גולדברג.
12.00 אמנים באולפן – אורית אורבך, קלרנית, תומר לב, פסנתר: מוצרט אטלינגר: 2 מנגינות כנסייתיות: מרטינו: סונטה: ברהמס: סונטה בסי מג'ור אופ. 120.
13.05 בהאזנה נינוחה – באך: קפריצ'ו במי מג'ור (993 ברי"ב) וילה לובוס: סויטה ברזילאית פופולרית (ג. בריס, גיטרה); הנדל: "מוסיקה על פני המים" – סויטה בפה מג'ור (הקונצרט האנגלי / מ. פינוקו; היידן: טריו לבריטון (ר. גראודי, בריטון), ארדלי, וילה, יונתן וליאמס צ'לו; בטהובן: סונטה מס' 14 לפסנתר אופ 27 מס' 2 (ליל ירח) (ר. ברנבויים); פולנק: סונטה לחליל ופסנתר (ג. תלמי).
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – מתוך קונצרט "3+1" של איגוד הקומפוזיטורים שהיה בבית אריאלה – נחום אמיר: רביעייה לכלי קשת מס. 3 (1969); מנחם אבידום: "בביאנה" לכינור ולפסנתר; מרדכי סתר: רביעיה לכלי קשת מס' 2; הנס אולדריך לאוהמן: "טראקוסס" לחליל, לאבוב ולקלרנית (א. בורק + הדר פ. פוקס ה. + ר. שטאלרד).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – גריגוריו אלגרי: מיזרה ("פרז מוסיקה אנטיקה" / מ. בראון); תומאס טאליס: קינות איכה ("פרו מוסיקה אנטיקה" / מ. בראון); הנדל: דיקסיט דומינוס (א. סופי פון איטר / ה. מרטינפלטר / מקהלת באך ואנסמבל הבארוק של דרוטנינגהולם א. אוהלד); היידן: מיסת הדרור התופים (י. בלגן / ב. פסגנדר / ה. אגסיז / ה. מיטך (מקהלה סימפ. של רדיו בבאריה) / ל. ברנשטיין).
18.00 הורדון המוסיקלי (ש.ת.).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלודה.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – פסטיבל ישראל ירושלים 1987 רביעיית המיתרים טוקיו, בתוכנית – רביעייה מס' 6 בסי במול מג'ור אופ. 18 מס' 6; רביעייה מס' 11 בפה מינור אופ. 95; רביעייה מס' 16 בפה מג'ור, אופ. 135.
22.30 מן המקורות – המוסיקה של חצר המלכות בקוריאה.
23.00 בחוורי יצירות – הנדל: הסויטות לצ'מבלו; מוצארט: רביעיות לכלי קשת.

רשת א'

08.05 הפוגה מתונה.
10.55 ספרות על הגל.
15.25 השכלה חדשה לכל.
15.55 ספרות על הגל.
16.05 רדיו־עשרה – מבזק נוער – כתבי נוער מדווחים.
17.20 האוניברסיטה המשודרת.
17.55 ספרות על הגל.
19.05 מחשבת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – הפעם: "טיפה כושר גופני אצל ילדים".

רשת ב'

14.55 ספרות על הגל.
15.05 רגעי קסם.
15.55 ספרות על הגל.
18.06 מסיבת עתונאים.
18.55 ספרות על הגל.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשכחון – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
21.55 ספרות על הגל.
22.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש. הפעם: חוה אלברשטיין בתקליטה החדש.
23.05 שירים עבריים.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 ארוחת שיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

09.05 משדר מיוחד ליום הספר.
14.05 תכנית מיוחדת ליום הספר על ספרות הקולנוע.
16.05 תכנית מיוחדת ליום הספר – על ספרי ילדים.
20.05 תכנית מיוחדת ליום הספר – מוסיקה וספרות.
23.05 תכנית מיוחדת ליום הספר – סיפורים בהמשכים.
23.55 שירת חצות – עם חנוך מרמור.
00.05 ציפורי לילה מסוחזרות.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלודיה.
10.05 פניני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מנחת ערב.
18.50 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 "שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 להקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.

06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.30 סע לשלום.
11.40 הודעות.
12.10 "אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעשן.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאתר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תסע.
10.05 שבעים מי יודע.
11.05 כדור פורח.
12.05 רק מוסיקה.

13.05 חג לאוזן.
14.06 פזמון חוזר.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יוונית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פיקוסים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים הארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: מחוץ לתחום 9.45, 7.30, 5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הנבואה 11.15
בן־יהודה: זכרונות משרה הקרב 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: נישואיה של מריה בראון 9.40, 7.30, 5
גת: סיפור מהחיים 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: פושע מבטל וילדה קטנה 9.50, 7.30, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 2: שידותים אישיים 9.50, 7.30, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 3: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30, 4.45, 1.30, 11
הקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
וויבראף: קוטרמן
10.00, 8.00 / חצות – סקס
הוד: קוטרמן 9.50, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): נשיקה אדומה 9.30, 7.30, 4.30
חן 1: בי"ס למשטר אוחוז 9.50, 7.45, 5.30
חן 2: חנות קטנה ומסריפה 9.50, 7.45, 5.30
חן 3: אני והחברה 9.50, 7.50, 5.30
חן 4: אנשי הפה 9.40, 7.40, 5.25, 2, 11
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.55, 7.45, 5.40, 2, 11
לב 1: נרדפי החוק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השעון 9.40, 7.30, 5, 2
לב 3: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.50, 5, 2
לימור: פלאטון 9.30, 7, 4.40
מוזיאון: סגור לרגל שיפוצים / מוזיאון מתנו של סוכן 9.30, 7, 4.30
מקסים: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.15
פאר (לשעבר אלנבי): משחק פראי 9.40, 7.30, 5
/ חצות – מחפש את מר גודבאר
סינמה 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 7.15, 5
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: ימים של תהילה 9.30, 7.30, 5
פריז: בני בלו 9.30, 7.30, 4.45, 2, 11 / 11.30 רומן לילי
צפון: שם הורד 9.45, 7
שחף: ימי הרדיו 9.30, 7.15, 5
תמוז – רמת־אביב: רוז 9.40, 7 / חצות – ברזיל
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: הפסודיוס 9.30, 7.15, 5

ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורנע: בי"ס למשטר אוחוז 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: ריקון חי 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30 / 11.15 ביה"ס לעבירות תנועה
אור 4: כמי בלו 9.15, 7, 4.30 / 11.15 שים פס על הפס
אור 5: ללא רחמים 9.15, 7.15, 4.30 / 11.15 בלייד ראנר
אור גיל: הרומן שלי באוקספורד 9.15, 7.15, 5
בית אגרון: מיוזי פיימן צהוב הזקן 6/ הרולד ימור 7.45/ וודסטוק 9.30/ חצות פסיכו 2
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: ספרדים שסיפרתי לאמא 9.30, 7.30
כפיר: שם הורד 9.30, 7, 4.30
מיטשה: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
מקורה: קריאת העורב 9.15, 7
עדן: שמתי ברו למודה 9.30, 7.30, 4.30
רון: נערת הטלפון הכלש 9.30, 7.30, 4.30
הסינמטק ירושלים: מלו 9.15, 6.45
עצמון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.10, 6.45, 4.15
עצמון 3: מעבר לשיא 9.15, 7, 4.30
פאר: בי"ס למשטר אוחוז 9.15, 7
קריאור: נערת ליווי 9.15, 7, 4.30
רון: קוטרמן 9.30, 7.15
רב גת 1: חנות קטנה ומסריפה 9.15, 7
רב גת 2: אנשי הפה 9.15, 7, 4.30

חיפה

אורה: פושע מבטל וילדה קטנה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: שם הורד 9.30, 7
אמפיתיאטרון: סיר הנמר 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
חן: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.00
עצמון 1: ימי הרדיו 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

סמדר: הזהב 9.30, 7.15
סביון: בי"ס למשטר אוחוז 9.15, 7
אורות:
בית העם: פלאטון 9.15, 7.00
היכל: מעבר לשיא 9.15, 7.00
ניצן: מעבר לשיא 9.15, 7.00

אשדוד

אסתר: מעבר לשיא 9.30, 7.15
אשדור: בי"ס למשטר אוחוז 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: שמתי ברו למודה 9.30, 7.30, 5
מאור: חנות קטנה ומסריפה 9.30, 7.30, 5
רחל: 8 מיליון דרכים למות 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: שמתי ברו למודה 9.30, 7.30, 5.00

הרצליה ורמת השרון

היכל: טיפול נמרץ 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: הסודות 9.30, 7.15
כוכב: 7 אופני האש / 9.30, מפריץ מוסקיטו

עפולה

מוסולורין: גק' פלאש המקפץ 6.15

חולון, בת ים

ארמון: הבוקר שאחרי 9.30, 7.30
מגדל: בי"ס למשטר אוחוז 9.45, 7.30
מרכזים קריית שרת: סגור
ספורי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רינה: קוטרמן 9.30 7.15 עצמאות: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30

טבריה

אביב: יפה בורוד 9.30, 7.15

כפר־סבא, רעננה

עמל: מעבר לשיא 9.30, 7.15
חן: שמתי ברו למודה 9.30, 7.15
אורות: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
בית ברל קלנוע ותאטרון: הפרוטוקול הרביעי 10"8

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
נווה זית: ללא רחמים 9.30, 7.15

אורה:

פלאטון 9.30, 7.15

נהריה ■ עכו

הוד: פלאטון 9.30, 7
רון: נער הזהב 9.30, 7.15
אודיטוריום: מעבר לשיא 6

נתניה

סמדריה: כולם נפלו על הראש 10, 8, 6
אסתר: כלא התפום 9.15, 7
שרון: בי"ס למשטר אוחוז 10, 8, 6
רוה: הפתיוזה בקרוב.

קריית אונו

מתנ"ס: סגור.

פתח־תקוה

שלום: 8 מיליון דרכים למות 9.30, 7.30
היכל 1: ימי הרדיו 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
היכל 3: קוטרמן 9.30, 7.15, 4.30

ראשון־לציון ורחובות

ג.ג. רון 1: קוטרמן 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: בקצב השעון 9.30, 7.15, 5
נפקט: סגור
ראשון: טיפוס מהור 9.30, 7.15
בית העם: שיחות מלוכלכות 8.30
הוד: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
חן: אהבה במהתרות 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: בנקו 9.45, 7.30
ארמון: בי"ס למשטר אוחוז 9.45, 7.45, 5.00
לילי: שכבת עזין 9.30, 7.30
הוד: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 2: משחק פראי 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 3: אני והחברה 9.45, 7.30, 5.00
רב גן 4: חנות קטנה ומסריפה 9.45, 7.30, 5.00
שבימה: ללא רחמים 9.30, 7.30